

Kirkollinen
Kalenteri

Paremmat ajat koittavat

Nykypäivien kaikki merkit viittaavat hyvinvointiin. Edistyminen kuparimarkkinoilla lupaa uudistuvaa toimintaa koko kuparialueella. Ihmiset saavat enemmän työtä hyvillä palkoilla. He puolestaan kykenevät ostamaan enemmän farmareilta ja kauppiailta. Nyt on aika suunnitella rahallinen tulevaisuutenne. Avatkaa säästötili täällä. Yksi (\$1.00) dollari on kylliksi sen alkamaan koron kasvamiseksi teille. Antakaa meidän neuvoa teitä raha-asioissa.

Kirjoittakaa meille ellette voi saapua persoonallisesti. Tahdomme auttaa teitä auttamaan itseänne taloudellisesti menestymään.

HOUGHTON NATIONAL BANK

HOUGHTON, MICHIGAN

Suomalaisille ystävillemme

Tämä suuri vakavarainen pankki on kiinnostunut menestymisestäänne. Haluamme että farmari, kaivantomies, työmies ja kaikki tuntevat itsensä kotiutuneeksi täällä ja antavat meidän auttaa heitä säästämään rahansa tai antavat meidän neuvoa heitä tehdessään sijoituksia. Meillä on vuosien kokemien rahoja käsitellessämme ja meidän apukeinomme ovat teidän käytettävänä kun vain kysytte niitä.

Yksi dollari vain tarvitaan alkaaksenne korkoa kasvavan säästötilinne.

CITIZENS NATIONAL BANK

"Säästäjien pankki"

HOUGHTON, MICHIGAN

FIRST NATIONAL BANK

HANCOCK, MICHIGAN



VÄLITTÄÄ RAHAA SUOMEEN

postin kautta ja sähköiteitse. Voimme tarjota Teille parhaimman kurssin ja nopeimman perilletoimituksen.

Säästötilin voitte avata kanssamme pienellä summalla, vaikka postilähetyksen kautta. Ja sitä on sopiva kasvattaa. Säästöt kasvavat korkoa kolme prosenttia.

Kirjoittakaa meille suomenkielellä.

FIRST NATIONAL BANK

Perustettu v. 1874.

HANCOCK, MICHIGAN

Säästönne

sijoitatte edullisimmin Suomeen, sillä siellä vallitseva korkea korkokanta saattaa säästö pääomanne nopeasti kasvamaan. Jos valitsette Pohjoismaiden Yhdyspankin säästöpaikaksenne, tiedätte, että pääomanne on varmasti talletettu, sillä pankin omat varat antavat Teille suurimman mahdollisen takuun.

Suomen markka on kultamarkka

eikä Teitä senvuoksi voi uhata mikään kurssitappio.

Rahalähetyksenne

Suomeen joko omaan lukuunne tai maksettaviksi sukulaisilenne tai ystävillemme toimitatte edullisimmin joko suoraan tai amerikalaisen pankin välityksellä Pohjoismaiden Yhdyspankin kautta, sillä silloin tiedätte varmasti, että rahat tulevat perille ja maksetaan oikealle henkilölle.

Pohjoismaiden Yhdyspankki

HELSINKI

SUOMEN VANHIN
TALLETUSPANKKI

St. Luke's Instituten kirkollisia tarpeita



Kaikenlaisien kirkon sisustuksien piirtäjiä ja rakentajia; kuvapatsaiden, korkokuvien ja öljymaalauksen taidemaalareita ja piirtäjiä; alttarien ja saarnatuolien koristajia. Kultakoristuksia, ornamentteja y. m. saatavissa.

Kultaista ja silkkiä ompelukoristeita tehdään tilauksen mukaan.

Parhaimmat suositukset luterilaiselta papistolta ja kirkkokunnilta.

Piirroksia ja hintalistoja lähetetään pyydettyä.

ST. LUKE'S INSTITUTE,

BOX 83, ST. FRANCIS, WIS.

Luotettava vakuutus ja palvelus

Tämä on teidän oma yhtiönne, jota luterilaiset johtavat. Ei voitto-osinkoja kenellekään muille kuin vakuutetuille.

Meidän "Erikoisuutemme" (Specials) ovat verrattomia ja ansaitsevat teidän huomiottanne ennenkuin otatte vakuutuksen.

Pyytäkää selostuksia. Ilmoittakaa ikänne samalla.

LUTHERAN BROTHERHOOD

(Laillinen vararahasto henkivakuutus)

1200 MET. BANK BLDG., MINNEAPOLIS, MINN

Perustettu 1850

W. & E. SCHMIDT CO.

305 THIRD ST., MILWAUKEE, WIS.



Varastossamme on saatavana kaikellaisia yleisiä kirkollisia tarpeita, kuten ehtoolliskalustoa, ristejä, Kristusjäljennösristejä, kynttiläkruunuja, (myöskin sähkövalolaitteilla), alttarikoristuksia, alttareja, pulpetteja, numerotauluja, kastemaljoja, korokelavoja, tuoleja, patsaita, öljymaalauksia, pulpetti- ja alttariverhoja y. m. Kysykää luetteloita ja hintoja.

Me julkaisemme seuraavat katalogit: — Catalogue No. 10: Kirkko-penkkejä, Catalogue No. 45: Alttareja, pulpetteja j. n. e., Catalogue No. 129: Ehtoolliskalustoa, yleisiä kirkkotarpeita. — Lähetetään vapaasti pyydettyä.

KIRKOLLINEN KALENTERI

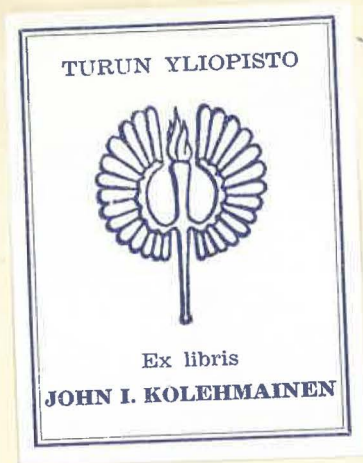
vuodeksi

1930

28:s vuosikerta.



HANCOCK, MICHIGAN, 1929
SUOMALAIS-LUTERILAINEN KUSTANNUSLIIKE



Painettu ja sidottu
Suom.-Lut. Kustannusliikkeessä
Hancock, Michigan
1929

Alkulause.

Kirkollinen Kalenterimme, joka on järjestyksessä 28:s, ilmestyy tällä kertaa huomattavana vuotena, kun nim. kirkkokuntamme Suomi-Synodi viettää olemassaolonsa 40:vuotismuistoa. Maalisk. 25 p. tänä vuonna on kulunut 40 vuotta, kun kirkkokunta perustettiin Calumetissa, Mich. Näin muodoin tämä vuosi on vakavien ja historiallisten muistojen aikaa Amerikan suomalaisen lutherilaisen kristikansan keskuudessa. Muutenkin tämä vuosi on merkittävä kirkkomme vaiheissa. Suuria kysymyksiä on huomiomme alaisena. Kirkkokuntamme yhtymiskysymys United Lutheran kirkon kanssa on keskustelun ja neuvottelun alaisena. Suomi-Opiston "Vara- ja laajennusrahaston" kokoaminen (\$300,000) on toteutettavana. Monia muita tärkeitä kysymyksiä on vireillä kirkkomme ja kansamme tarpeitten huoltamiseksi.

Tarvitsemme viisautta ja taitoa ylhäältä sekä Jumalan Hengen johdatusta että osaisimme kaikessa kulkea Jumalan tahdon tietä. Aina ei ole valittava sitä, mikä pikaisesti katsoen näyttää ehkä hyvinkin lupaavalta. Vähän päästä se jo voi olla aivan epäedullista. Jumalan tahtoa ja mielialaa on aina opittava tuntemaan ja noudattamaan silloinkin, vaikka oma tahtomme ja omat

ajatuksemme joutuvat kärsimään auttamattoman tappion. Jumalan tahto ja Jumalan ajatukset ovat kuitenkin aina oikeat.

Jumalan siunaus on ilmeisesti ollut mukanaamme kirkkomme vaiheissa kuluneina vuosikymmeninä, vaikka toiselta puolen varmasti meidän ihmisten heikkouden, sydämen pahuuden ja kovuuden tähden on ollut paljon estettä Herran työlle. Senpätähden on tarpeellista, samalla kun kiitolisin mielin muistelemme Jumalan armollista johdatusta, siunausta ja hyvyyttä menneitten aikojen kuluessa, katumuksessa ja parannuksessa nöyrytyä Herran edessä, uudistua ja puhdistua, että Herran työ meissä ja kirkossamme menestyisi, jos mahdollista, paremmin tästä eteenpäin.

Kirkollinen Kalenterimme ilmestyy tälläkin kertaa varsin sisältörikkaana. Suomen kirkonkin huomattavimmilta miehiltä on siinä arvokkaita kirjoituksia ja tervehdyksen sanoja, kuten kunnianarvoisalta, iäkkäältä arkkipiispalta Johanssonilta, piispa Koskimieheltä (kirkkokuntamme kunniajäseneltä), professori Pietilältä y. m. ystäviltämme. Sitten omasta keskuudestamme on hyvää vaihtelevaa sisältöä.

Tällaisten terveisien ja Jumalan siunauksen toivotuksien kanssa pyytää Kirkollinen Kalenterimme päästä palvelemaan kirkkokansaamme tänä historiallisesti huomattavana vuotena, 1930.

Hancockissa, Mich., lokak. 1 p. 1929.

A. Haapanen.

TÄHTITIEETEELLISIÄ TIETOJA.

PIMENNYKSIÄ.

Vuonna 1930 tulee tapahtumaan 4 pimennystä, 2 aurin-gossa ja 2 kuussa.

KUUSSA, ensimmäinen, osittainen pimennys tapahtuu huhtik. 13 p. ja näkyy Washingtonissa, D. C.; alkuosa näkyy yleisesti Europan lounasosassa sekä luoteisosassa Afrikaa, Atlantin merellä, Pohjois- ja Etelä-Amerikassa ja Tyynellä valtamerellä paitsi länsiosaa; loppuosa näkyy yleisesti Atlantin merellä, Pohjois- ja Etelä-Amerikassa sekä Tyynellä valtamerellä paitsi länsiosassa. — Toinen kuun pimennys, joka niinikään on osittainen tapahtuu lokak. 7 p., ei näy Washingtonissa; alku- ja loppuosa näkyy yleisesti Aasiassa, Australiassa, Intian merellä, Euroopassa ja Afrikassa.

AURINGON pimennys, jossa keskiosa pimenee, on huhtik. 2 p., näkyy osittain Washingtonissa; keskuuspimennys on täydellinen 38 minuttia, muuna pimennysaikana pimennys on renkaan muotoinen. — Toinen kokonainen pimennys auringossa tapahtuu lokak. 21—22 p., ei näy Washingtonissa.

MERKKIEN SELITYKSIÄ.

- ☉ Uusi kuu. ☽ Ensimmäinen neljännes. ☾ Täysi kuu.
☿ Viimeinen neljännes.

ETÄISYYKSIÄ YNNÄ MUUTA.

Etäisyys maasta kuuhun on 238,862 mailia (384,411 kilometriä).

Etäisyys maasta aurinkoon on 92,897,416 mailia (149,504,201 kilometriä).

Valon nopeus on 186,324 mailia (299,860 kilometriä) sekunnissa.

Maapallon puoliläpileikkaus päiväntasaajan kohdalta (Equatorial Radius) on 3,963 sekä navoilta (Polar Radius) 3,950 mailia.

PLANEETTIEEN ETÄISYYS AURINGOSTA:

Merkuriuksen	35,959,471 mailia
Veenuksen	67,193,663 "
Marssin	154,542,642 "
Neptunuksen	2,793,409,769 "

AIKA, MIKÄ KULUU KIERTÄESSÄ AURINGON YMPÄRI:

Maapallon	364 päivää
Merkuriuksen	88 "
Veenuksen	222 "
Marssin	678 "
Jupiterin lähes	12 vuotta
Uranuksen	84 "
Neptunuksen	164 "

Hän teki kuun aikoja jakamaan, ja aurinko tietää laskemisensa. Ps. 104: 18.

Kiittäkää Häntä, aurinko ja kuu, kiittäkää Häntä, kaikki kirkkaat tähdet!

Kiittäkää Häntä, te taivasten taivaat, ja vedet, jotka olette taivasten päällä!

Kiittäkööt ne Herran nimeä, sillä Hän käski, ja ne luotiin. Ps. 148: 3—5.

AIKA ERI PAIKOISSA.

Aika eri osissa maailmaa verrattuna Washingtonin, D. C., New Yorkin ja Bostonin aikaan, kun se näissä kaupungissa on klo 12 päivällä:

Chicagossa	klo 11 a.p.
Denverissä	" 10 a.p.
San Franciscossa	" 9 a.p.
Lontoossa	" 5 i.p.
Roomassa	" 6 i.p.
Yokohamassa — seuraav. p.	" 2 aam.
Valparaisossa	" 12 päiv.
Rio de Janeirossa	" 2 i.p.
Jerusalemmissa	" 7 i.p.
Halifaxissa	" 1 i.p.
Parisissa	" 5.09 i.p.
Pietarissa	" 7 i.p.
Hong Kongissa — seur. p.	" 1 aam.
Melbournessa — seur. p.	" 3 aam.
Bombayssa	" 10 a.p.
Irkutskissa	" 12 yöllä

AJANLASKU.

Vuosi 1930 kristillistä ajanlaskua ollen samalla 155 vuosi Amerikan Yhdysvaltain itsenäisyydessä, vastaa Julianisessa ajanjaksossa vuotta 6643.

Kansoista, jotka noudattavat kristillistä ajanlaskua, toiset käyttävät Gregorianista ja toiset Julianista kalenteria. Tammik. 1 p. 1930 Julianista kalenteria vastaa tammik. 14 p. 1930 Gregorianisessa kalenterissa.

Vuosi 5691 Juutalaista ajanlaskua alkaa auringon lasussa syysk. 22 p. 1930 Gregorianista kalenteria.

KIRKKOVUOSI.

Kirkkovuosi alkaa 1:llä Adventi-sunnuntailla, joka on lähinnä, ennen tai jälkeen marrask. 30 p. Kirkkovuosi päättyy Tuomiosunnuntailla, joka on 1:sen Adventin edellinen pyhä.

Pääsiäinen määrätään vuosittain seuraavalla tavalla:

Pääsiäinen on maalisk. 21 p. jälkeen olevan täyden kuun jälkeisenä sunnuntaina. Jos täysi kuu sattuu sunnuntaiksi, on pääsiäinen seuraavana sunnuntaina.



Tiit. 3: 4-7. — Luuk. 2: 21.
Jos. 24: 14-16.

1 K *Uuden vuoden päivä*
2 T Aabel, Set
3 P Eenok
4 L Ruth

Room. 6: 3-11. — Matt. 3: 13-17. — Ps. 73: 23-28.

5 S *Sunn. j. Uuden v. p.*

Jes. 60: 1-6. — Matt. 2: 1-12.
Jes. 2: 2-5.

6 M *Loppiainen*
7 T August
8 K Gunnar
9 T Veikko, Bror
10 P Sigurd
11 L Oswald

Room. 12: 1-5. — Luuk. 2: 42-52. — Sananl. 1: 7-10.

12 S *1 s. Loppiaisesta*
13 M Knuut

14 T Feeliks
15 K Siviä
16 T Ilmari
17 P Anton
18 L Laura

Room. 12: 6-15. — Joh. 2: 1-11. — 1 Moos. 12: 1-4.

19 S *2 s. Loppiaisesta*
20 M Fabian
21 T Aune
22 K Friidolf
23 T Meri
24 P Jarl
25 L Paavali

Room. 12: 16-21. — Matt. 8: 1-13. — 2 Kun. 5: 1-15.

26 S *3 s. Loppiaisesta.*
27 M Viljo
28 T Kaarlo
29 K Walter
30 T Gunilla
31 P Alli

Suomi-Opiston kevätlukukausi alkaa t. k. 7 p. — Seurakunnat pitävät vuosikokouksensa tässä kuussa. J. K. Nikander kuoli t. k. 13 p. 1919 Hancockissa. Aika on täyttynyt, ja Jumalan valtakunta on lähestynyt; tehkäätkä parannus ja uskokaat evankeliumia. Mark. 1: 15.



1 L Bertha

15 L Naima

Mal. 3: 1-4. — Luuk. 2: 22-32. 1 Kor. 9: 24—10: 5.— Matt. 20: 1-16. — 1 Moos. 22: 1-13.
Ps. 96: 1-9.

2 S *Kynttelinpäivä*
3 M Hugo
4 T Ansgarius
5 K Agda
6 T Dorotea
7 P Rikhard
8 L Laina

16 S *Septuagesima s.*
17 M Wainö
18 T Tyyra
19 K Kauppo, Fritiof
20 T Hulda
21 P Keijo, Alf
22 L Tuulikki

Kol. 3: 12-17. — Matt. 13: 24-30. — Jer. 18: 1-10.

2 Kor. 11: 19-31. — Luuk. 8: 4-15. — Aam. 8: 11-12.

9 S *5 s. Loppiaisesta*
10 M Elina
11 T Eufrosyne
12 K Elma
13 T Sulo
14 P Valentin

23 S *Seksagesima s.*
24 M Matti
25 T Victoria
26 K Nestori
27 T Torsti
28 P Onni

Huomattavia päiviä: Lincolnin syntymäpäivä* t. k. 12 p., Washingtonin syntymäpäivä 22 p., Matin päivä 24 p.

Tämän kuun aikana kootaan varoja kirkkokunnan Pakalälähtelykselle.

Hänessä me elämme ja liikumme ja olemme. Ap. t. 17: 28.

Maaliskuu



1 L Alpo

1 Kor. 13. — Luuk. 18: 31-43.
Jes. 52: 13-15.

2 S *Laskiaissunnuntai*

3 M Kauko
4 T Adrian
5 K Laila
6 T Rudolf
7 P Perpetua
8 L Vilppu

2 Kor. 6: 1-10. — Matt. 4: 1-11. — 1 Moos. 3: 1-15.

9 S *1 s. Paastossa*

10 M Aura
11 T Kalervo
12 K Gregorius
13 T Ernesti
14 P Mathilda
15 L Risto

1 Tess. 4: 1-7. — Matt. 15: 21-28. — 2 Moos. 14: 13-15.

T. k. 25 p. on kulunut 40 vuotta siitä kun kirkkokuntamme Suomi-Synodi perustettiin Calumetissa, Mich.
Jos joku teistä kärsii vaivaa, niin rukoilukoon; jos joku on hyvällä mielellä, niin veisatkoon kiitosta. Jaak. 5: 13.

16 S *2 s. Paastossa*

17 M Kerttu
18 T Edward
19 K Joosep
20 T Jaakkima
21 P Pentti
22 L Wihtori, Victor

Ef. 5: 1-9. — Luuk. 11: 14-28. — Sak. 3: 1-5.

23 S *3 s. Paastossa*

24 M Gabriel

Jes. 7: 10-15. — Luuk. 1: 26-38. — Jes. 35: 1-4.

25 T *Marian päivä*

26 K Immanuel
27 T Soini
28 P Armas
29 L Jonas

Gal. 4: 22-31. — Joh. 6: 1-15. — 2 Moos. 16: 11-21.

30 S *Puolipaasto sunn.*

31 M Irma

Huhtikuu



1 T Harald
2 K Pellervo
3 T Ferdinand
4 P Ambrosius
5 L Irene

Jes. 53. — Luuk. 23: 32-43.
3 Moos. 16: 29-34.

18 P *Pitkäperjantai*
19 L Bernhard

1 Kor. 5: 7-8. — Mark. 16: 1-8. — Ps. 118: 14-24.

Hebr. 9: 11-15. — Joh. 8: 46-59. — Jes. 50: 4-11.

20 S *Pääsiäispäivä*

Ap. t. 10: 34-41. — Luuk. 24: 13-35. — Ps. 16: 8-11.

6 S *5 s. Paastossa*

7 M Allan
8 T Suoma
9 K Otto
10 T Hesekiel
11 P Verna
12 L Julius

21 M *2 Pääsiäispäivä*

22 T Aliina
23 K Yrjö, George
24 T Albert
25 P Markus
26 L Teresia

Fil. 2: 5-11. — 1 Kor. 11: 23-29. — Ps. 111.

1 Joh. 5: 4-10. — Joh. 20: 19-31. — 1 Moos. 32: 24-31.

13 S *Palmusunnuntai*

14 M Tiburtius
15 T Linda
16 K Jalo
17 T Elias

27 S *1 s. Pääsiäisestä*

28 M Tuure
29 T Tyko
30 K Mirjam

Kotilähetyksen uhriviikko huhtikuussa. — Tämän kuun aikana Konsistori lähettää seurakunnille kutsun kirkolliskokoukseen.

Past. K. L. Tolonen kuoli Ishpemingissä, Mich., t. k. 6 p. 1902.



Toukokuu

1 T Vappu
2 P Atanasius
3 L Ristinp., Lilja

1 Piet. 2: 21-25. — Joh. 10:
11-16. Ps. 23.

4 S 2 s. Pääsiäisestä
5 M Jenny
6 T Aleksandra
7 K Helmi
8 T Aake
9 P Timo
10 L Aino

1 Piet. 2: 11-20. — Joh. 16:
16-22. — Jes. 40: 26-31.

11 S 3 s. Pääsiäisestä
12 M Lotta
13 T Floora
14 K Edith
15 T Sofia
16 P Esther
17 L Rebekka

Jaak. 1: 17-21. — Joh. 16: 5-
14. — Sak. 13: 1.

18 S 4 s. Pääsiäisestä
19 M Emilia
20 T Karoliina
21 K Konstantinus
22 T Hemminki
23 P Lyyli
24 L Alarik

Jaak. 1: 22-27. — Joh. 16: 23-
33. — 2 Moos. 17: 8-15.

25 S Rukoussunnuntai.
26 M Wilhelmiina
27 T Ingeborg
28 K Alma

Ap. t. 1: 1-11. — Mark. 16:
14-20. — Ps. 110: 1-4.

29 T Helatuorstai
30 P Basilius
31 L Helka

Suomi-Opiston kevätlukukausi päättyy t. k. 30 p. — Tässä kuussa valitsevat seurakunnat edustajansa kirkolliskokoukseen.

Tässä kuussa muistetaan kolehdeilla seurakunnissa pappein avustuskassaa.



Kesäkuu

1 Piet. 4: 7-11. — Joh. 15: 26-
16: 4. — 1 Kun. 19: 8-14.

1 S 6 s. Pääsiäisestä
2 M Vendla
3 T Viola
4 K Toivo
5 T Bonifacius
6 P Kustaa
7 L Robert

Ap. t. 2: 1-13. — Joh. 14: 23-
31. — Hes. 36: 25-27.

8 S Helluntaipäivä

Ap. t. 10: 42-48. — Joh. 3: 16-
21. — Jes. 44: 1-6.

9 M 2 Helluntaipäivä
10 T Svante
11 K Impi
12 T Esko
13 P Edla
14 L Elis

Room. 11: 33-36. — Joh. 3: 1-
15. — 4 Moos. 6: 22-27.

15 S P. Kolminais. p.

16 M Justina
17 T Urho
18 K Tapio
19 T Siiri
20 P Into
21 L Ahti

1 Joh. 4: 16-21. — Luuk. 16:
19-31. — Dan. 5: 1-9, 13-17,
25-30.

22 S 1 s. Kolmin. p.
23 M Adolf

Jes. 40: 1-8. — Luuk. 1: 57-
80; — Jes. 54: 7-10.

24 T Joh. Kast. p.
25 K Uuno
26 T Jeremias
27 P Elviira
28 L Leo

1 Joh. 3: 13-18. — Luuk. 14:
16-24. — Ps. 36: 6-11.

29 S 2 s. Kolmin. p.
30 M Päiviö

Suomi-Synodin kirkolliskokous ja 40-vuotisjuhlat pidetään tämän kuun alkupuolella Calumetissa, Mich.

Kesäkoulu seurakunnissamme alkavat t. k. aikana.

Kiitä, sieluni, Herraa, äläkä unohda mitään, mitä hän on sinulle hyvää tehnyt. Ps. 103: 2.



1 T Aaro	16 K Reino
2 K Linnea	17 T Ossian
3 T Arvo	18 P Fredrick
4 P Ulrikka	19 L Saara
5 L Unto	
1 Piet. 5: 6-11. — Luuk. 15: 1-10. — Hes. 34: 11-16.	1 Piet. 3: 8-15. — Luuk. 5: 1-11. — 2 Moos. 19: 3-6.
6 S 3 s. Kolmin. p.	20 S 5 s. Kolmin. p.
7 M Klaus	21 M Johanna
8 T Turo	22 T Magdalena
9 K Ilta	23 K Olga
10 T Saima	24 T Kirsti
11 P Eleonora	25 P Jaakko
12 L Herman	26 L Martta
Room. 8: 18-23. — Luuk. 6: 36-42. — Miik. 6: 8.	Hebr. 12: 14-24. — Matt. 5: 20-26. — 1 Sam. 15: 22-29.
13 S 4 s. Kolmin. p.	27 S 6 s. Kolmin. p.
14 M Aliisa	28 M Hakon
15 T Rauni	29 T Olavi
	30 K Eriika
	31 T Helena

Yhdysvaltain itsenäisyyden p. t. k. 4 p. — Past. J. J. Hoikka, D. D., ensimmäinen Amerikassa koulunkäynyt ja vihitty suomalainen pappi, syntyi Rovaniemellä Suomessa heinäk. 8 p. 1854, kuoli Crystal Fallsissa, Mich., heinäk. 14 p. 1917.



1 P Maire, Gerda	1 Kor. 10: 6-13. — Luuk. 16: 1-9. — 1 Moos. 39: 1-5.
2 L Holger	17 S 9 s. Kolmin. p.
2 Piet. 1: 16-18. — Matt. 17: 1-8. — 2 Moos. 34: 4-9.	18 M Lemmitty
3 S 7 s. Kolmin. p.	19 T Maunu
4 M Maria	20 K Samuel
5 T Salme, Gurli	21 T Sulho, Sven
6 K Sikstus	22 P Iivari
7 T Lahja	23 L Signe
8 P Sylvia	1 Kor. 12: 2-11. — Luuk. 19: 41-47. — 1 Moos. 18: 20-33.
9 L Natalia	24 S 10 s. Kolmin. p.
Room. 8: 12-17. — Matt. 7: 15-21. — 1 Kun. 18: 36-39.	25 M Lovisa
10 S 8 s. Kolmin. p.	26 T Ilma
11 M Susanna	27 K Roif
12 T Klaara	28 T Augustinus
13 K Alfonso	29 P Ines
14 T Svea	30 L Emil
15 P Marjatta	1 Kor. 15: 1-10. — Luuk. 18: 9-14. — Dan. 9: 15-19.
16 L Brynolf	31 S 11 s. Kolmin. p.

Vanhin lutherilainen kirkkokunta Amerikassa, Pennsylvania Ministerium, perustettiin t. k. 15 p. 1745 Philadelphiassa. Apuni tulee Herralta, joka on tehnyt taivaan ja maan. Ps. 121: 2. — Ja suuri voittohan jumalaisuus yhdessä tyytyväisyyden kanssa onkin. 1 Tim. 6: 6.



1 M Gottfrid
2 T Toora
3 K Serafina
4 T Mooses
5 P Mainio
6 L Sakari

2 Kor. 3: 4-18. — Mark. 7: 31-37. — 1 Sam. 3: 1-10.

7 S 12 s. Kolmin. p. ☺
8 M Taimi, Göta
9 T Evert
10 K Kaleva
11 T Dagny
12 P Aleksander
13 L Jorma

Gal. 3: 16-22. — Luuk. 10: 23-37. — 1 Moos. 50: 15-21.

14 S 13 s. Kolmin. p.
15 M Runo ☺

16 T Mielikki
17 K Elisabet
18 T Tyyne
19 P Fredrika
20 L Augusta

Gal. 5: 16-24. — Luuk. 17: 11-19. — Ps. 50: 14-23.

21 S 14 s. Kolmin. p.
22 M Mauri ☺
23 T Tekla
24 K Alvar
25 T Kullervo
26 P Kyprianus
27 L Kaino

Gal. 5: 25 — 6: 10. — Matt. 6: 24-34. — 1 Kun. 17: 8-16.

28 S 15 s. Kolmin. p.
29 M Mikko ☺
30 T Helge

Suomi-Opiston syyslukukausi alkaa t. k. 2 p. — Työnpäivä, Labor Day t k. 1 p.

Toht. J. K. Nikander syntyi t. k. 8 p. 1855 Lammin pitäjässä, Suomessa.



1 K Ragnar
2 T Ludvig
3 P Ewald
4 L Frans

Ilm. 12: 7-12. — Matt. 18: 1-11. — 1 Moos. 28: 10-22.

5 S Mikkelinpäivä
6 M Bruno
7 T Birgitta ☺
8 K Hilja
9 T Ilona
10 P Josefina
11 L Otso, Björn

Ef. 4: 1-6. — Luuk. 14: 1-11. Ps. 139: 23-24.

12 S 17 s. Kolmin. p.
13, M Ebba
14 T Elsa
15 K Helvi ☺
16 T Sirkka, Saga

17 P Luukas
18 L Aleksei

1 Kor. 1: 4-8. — Matt. 22: 34-46. — 2 Aikak. 1: 7-12.

19 S 18 s. Kolmin. p.
20 M Kasper
21 T Birger
22 K Irja
23 T Severi
24 P Fjalar
25 L Hilda

Ef. 4: 22-28. — Matt. 9: 1-8. Ps. 32: 1-7.

26 S 19 s. Kolmin. p.
27 M Hellen
28 T Simo
29 K Alfred
30 T Kustava
31 P Arthur

Tässä kuussa on "Opiston viikko". — Lutherus naulasi 95 väitös-lausettaan Wittenbergin linnan kirkon ovelle t. k. 31 p. 1517.

Mutta joka ylentää itsensä, se alennetaan; ja joka alentaa itsensä, se ylennetään. Matt. 23: 12.



1 L Pyh. Miest. p.

Ilm. 7: 2-12. — Matt. 5: 1-12.
5 Moos. 34: 1-6.

2 S Pyhäinpäivä

- 3 M Erland
4 T Hertta
5 K Malakias
6 T Kustaa Adolf
7 P Eugen
8 L Aatos

Ef. 6: 10-18. — Joh. 4: 46-
53. — Joon. 3.

9 S 21 s. Kolmin. p.

- 10 M Martin Luther
11 T Martti
12 K Konrad
13 T Kristian
14 P Oihonna
15 L Leopold

Fil. 1: 3-11. — Matt. 18: 23-
35. — 2 Sam. 19: 18-23.

16 S 22 s. Kolmin. p.

- 17 M Eino
18 T Maks
19 K Aili
20 T Jalmari
21 P Hilma
22 L Cecilia

2 Tess. 1: 3-10. — Matt. 25:
31-46. — Dan. 12: 1-4.

23 S Tuomiosunnuntai

- 24 M Lempi
25 T Katri
26 K Dagmar
27 T Yhdysvalt. Kiitospäivä
28 P Steen
29 L Aimo

Ps. 24: 7-10. — Jes. 25: 6-10.
Ps. 100.

30 S 1 s. Adventissa.

Tässä kuussa muistetaan seurakunnissa kirkkokuntamme Merimieslähetystä. — Yhdysvaltain Kiitospäivä t. k. 27 p. — Ensimmäinen Amerikassa vihitty lutherilainen pappi Justus Falkner, syntyi Saksossa t. k. 22 p. 1672.



1 M Oskar

- 2 T Beata
3 K Vellamo
4 T Barbara
5 P Selma
6 L Niilo

Hebr. 10: 35-39. — Luuk. 12:
32-40. — Mal. 4.

7 S 2 s. Adventissa

- 8 M Kyllikki
9 T Anna
10 K Judith
11 T Daniel
12 P Tuovi
13 L Lucia

2 Piet. 1: 19-21. — Matt. 11:
11-19. — Jes. 12.

14 S 3 s. Adventissa

- 15 M Heimo
16 T Adele
17 K Raakeli
18 T Abraham

19 P Nikolai

- 20 L Iisak

Jes. 62: 10-12. — Joh. 3: 22-
36. — 5 Moos. 18: 15-19.

21 S 4 s. Adventissa

- 22 M Rafael
23 T Israel
24 K Adam, Eva

Hebr. 1: 1-12. — Joh. 1: 1-14.
Jes. 11: 1-5.

25 T Joulupäivä

1 Piet. 4: 12-19. — Matt. 10:
32-39. — Jes. 45: 17-19.

26 P Tapaninpäivä

- 27 L Joh. Evankelista
1 Joh. 5: 19-21. — Ps. 2:
Jes. 8: 9-15.

28 S Sunn. j. joulun

- 29 M Rauha, Frida
30 T David
31 K Sylvester

Joulukolehti seurakunnissa Suomi-Opistolle. — Tässä kuussa ilmestyy "Joululehti" ja "Kirkollinen Kalenteri". Hankittavat jokaiseen kotiin.

Kunnia olkoon Jumalalle korkeuksissa, ja maan päällä rauha, ja ihmisille hyvä mielisuus! Luuk. 2: 14.

Anna, Herra!

Anna, Herra, aikaa — armonaikaa
vuosi uusi vielä lapsilles!
Touollesi suo'os elonaikaa,
että kypsyy viljaa niityilles.

Anna, Herra, lämpöä ja tulta,
joka kirkkaaks uskonkullan saa—
hengenvoima onpi lahja Sulta,
sepä kuonan meistä puhdistaa.

Anna, Herra, rakkautta meille,
josta omas täällä tunnetaan,
käymään ulos kujille ja teille
lemmensanomaasi kertomaan.

Anna, Herra, kirkkomme myös olla
Siionisi vahva maassamme,
pidä sitä Kristus-kalliolla,
johda sieluja sen juurelle.

Anna, Herra, odottavaa mieltä,
joka toivoo Yljän tuloa,
eikä eksy ristin korpitieltä,
lamppumme suo olla palava!

Anna, Herra, hengen herätystä,
anna armos tuulten puhaltaa,
kaipaamahan saata pyhitystä,
sanas anna oikein vaikuttaa.

Anna, Herra, mitä—, missä—, milloin—,
itsehän sen tiedät parhaiten,
mutta auta, että sydän silloin
tahtohosi taipuu tyytyen.

Anna, Herra, näin ma huudan vielä,
huudan läpi maiden — merten taa.
Lapsiltasi ethän mitään kiellä,
anovahan Sulta armon saa!

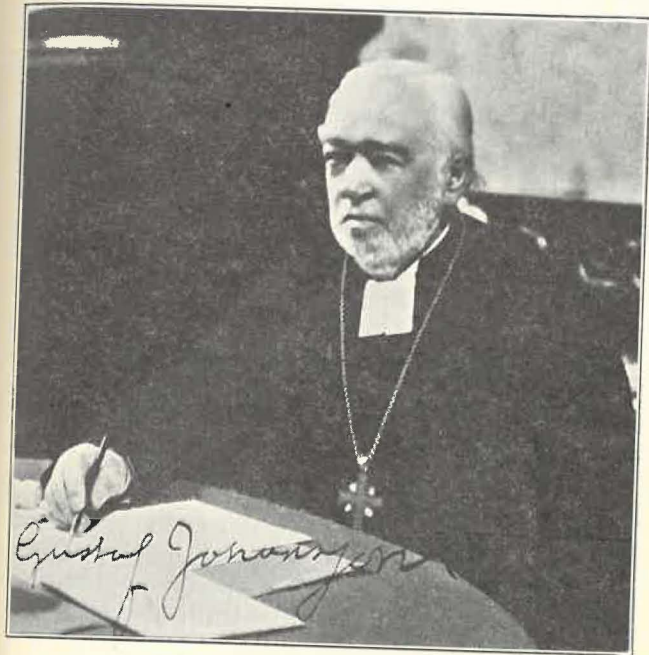
Aino Lilja Halkola.

“Mitä ihminen kylvää, sitä hän niittääkin.”

On tärkeä Suomen kansan menestykselle, että ne perusteet, jotka hengen työvainiolla hallitsevat, ovat oikeat. Ja ennen kaikkea olisi valvottava, että iäisyyssiemeniä kylvetään kansan sydämeen, sillä iäisyyttä varten on ihminen luotu. Ihmishengen kuuluu omatunto, ajatus ja tahto, ja omatunto on iäisyyden edustaja ihmisessä. Sen hallittavana tulisi ajatuksen ja tahdon aina olla. Omituinen ja tärkeä on omantunnon toimi. Se sanoo kaikille: tee oikein ja vältä, mitä on väärää. Ja tunnollinen ihminen pitää aina silmällä, mitä omatunto sanoo. Mutta yleinen tapa on nykyään astunut omantunnon sijalle, ja tunne, joka kuuluu sielun alhaisempaan piiriin ja joka aina muuttuu, on asetettu omaatuntoa edustamaan ihmishengessä, johon se ei ensinkään kykene. Tämän kautta on se ylimaailmallinen voima, joka omassatunnossa johtaa ihmistöintä, ylipäänsä syrjäytetty, ja siitä syntyy henkiselle työlle suurta vahinkoa. Se kylvö, joka tapahtuu ilman omantunnon tointa, ei ole eheä. On kyllä useinkin viitattu tähän kohtaan, mutta nykyinen sukupolvi pyytää karttaa sitä iankaikkisuuden vaikutusta, mikä omantunnon toimesta aina on.

On olemassa monenlaista kylvöä, sellaistaakin, joka tuottaa tuhoa kansalle. On niitä, jotka pal-

jon toimivat, mutta eivät ajattele, että kylvöä seuraa aina niitto, ja huonon siemenen kylväjä tuottaa aina aikanaan itselleen turmiota. Mutta suurempi on vielä se vahinko, minkä tällainen



Arkipiispa Gustaf Johansson.

kylvö tuottaa kansalle. Jokainen, joka vähänkin tarkastaa kristikunnan nykyistä henkistä kylvöä, hämmästynee siitä sekasorrosta mikä perustettiin tähden tällä alalla vallitsee. Perustetaanpa sem-

moisiakin liittoja ja yhdistyksiä, jotka tietien tahtoen kylvävät huonoa siementä, kun etsivät omaa voittoa ja kunniaa ja polkevat oikeuden ja totuuden vaatimuksia. Ja nykyajan kirjailija unhottaa sitä perustetta, että tie elämään käy kuoleman kautta sekä luonnon että hengen piirissä. Kun vilja kylvetään peltoon, täytyy siemenen kuolla, ennenkuin se voi orastaa. "Ellei nisunjyvä kuole, jää se yksinäiseksi." Ja hengen alalla ei ole mitään iankaikkisen elämän piiriin kuuluvaa täällä maan päällä, joka ei ole henkisen kuoleman kautta kulkenut. Sitä perussääntöä unhottaa kirjailija usein.

Vakava on nykyinen tilanne. Meidän olisi ennen kaikkea tehtävä loppu huonosta kylvöstä, sillä kylvön ja niiton välillä on oleellinen yhteys, ja ellei korjausta tässä kohden saada aikaan Suomen kansan elämään, niin joutuu kansa täydelliseen turmioon. Oikeuden ja totuuden tulee olojamme hallita eikä kaikenlaisten puolue-etujen. Herran apostoli sanoo: "Älkää eksykö, Jumala ei salli itseään pilkata; sillä mitä ihminen kylvää, sitä hän niittääkin" (Gal. 6: 7).

Gustaf Johansson.

Että se olisi todistukseksi välillämme, että
Herra on Jumala.

(Jos. 22: 34.)

Israelin sota oli sodittu, voitto saatu, maa saaliina jaettu. Jotka osansa olivat saaneet Jordanin itäpuolelle, nim. Rubenin, Gadin ja puoli Mannassen sukukuntaa, nyt lähtivät uuteen kotimaahansa. Mutta ennen menoansa poikki Jordanin he rakensivat joen länsirannalle suuren kivisen alttarin. Ei heillä ollut mielessä eriseuraisuus. Eivät tarkoittaneet kansallisesti eivätkä uskonnollisesti eristäytyä veljistänsä, kuten toiset sukukunnat sen tahtoivat tulkita, vaan pikemmin tarkoittivat alttarin merkiksi ja muistoksi yhteenkuuluvaisuudestaan virran läntisten sukujen kanssa. "Että se olisi todistukseksi välillämme, että Herra on Jumala".

Kuka voisi kieltää, ettei tuo lausuttu varomus itä-Jordanin maalla erillään kansan pääosasta asuvien kansallisesta ja uskonnollisesta luopumisesta olisi saattanut uhkaavana vaarana käydä heitä hyvinkin läheltä.

Kun osalle kansastamme, liki vuosisata sitten, alkoi selvitä kohtalokseen, että heidän piti valtameren takaa etsiä varmempaa toimeentuloa ja uusi koti, oli kyllä "vanhassa maassa" niitä,

jotka narisivat, että kansalaisemme tuolla erillään omasta kansasta ja omakielisestä opetuksesta, tuntomaisesta kansallisesta katsantokannasta ja uskonnollis-kirkollisesta elämästä, mutta hajoi-



Piispa J. R. Koskimies.

tettuina sataismiljoonaisten vierasten kansallisuuksien sekä monien uskontojen keskelle, pian menettäisivät kielensä, kansallisuutensa ja evankelis-luterilaisen uskonsa. Kieltää ei voi, ettei tuota vaaraa olisi ollut ja ole.

Mutta siirtokansamme parhaisto ja sen henkiset johtajat eivät ole sitä tahtoneet. Ei ole ollut heidän tarkoituspärsänä sellainen kansansa henkinen köyhdyttäminen. Päinvastoin he voivat sanoa kuten itäjordanilaiset: "Pois se meistä, että asettaisimme itsemme Herraa vastaan ja käännyimme tänäpäivänä hänestä pois!" He ymmärsivät, ettei mikään yleisuskonnollisuus eivätkä paljaat sivistysriennot varjele kansan siveellistä kuntoa eikä koidu sille uskonnolliseksi pelastukseksi yksilöittäin, vaan pidettävä on kiinni kansamme hengenmukaisesta uskonnollis-kirkollisesta elämänkatsomuksesta historiallisine muotoineen. Siksi riennettiin pystyttämään kotimaan kirkon muotoista uskonnollis-kirkollista elämää, kutsuttiin pappeja, rakennettiin kirkkoja, rukoushuoneita, hautausmaita, pappiloita ja kouluja perustettiin. Ja sitä suuntaa on yhä menestyksellisesti jatkettu. Ja saavutukset puhuvat omaa menestyksellistä kieltänsä.

Niin kauvan kuin Amerikan suomalaisten keskuudessa julistetaan Jeesusta Kristusta raamattujen mukaan, ja uskonvanhurskautta sekä syntien anteeksi saamista sinä tienä, jota myöten herätetty kristi-ihminen pääsee sovintoon ja rauhaan ja Jeesuksen yhteyteen, voidaan vedoten siihen uskon ja hengen todistukseen sanoa: kaikki mitä keskuudessamme näette on "todistukseksi välilämme, että Herra on Jumala."

J. R. K:s.

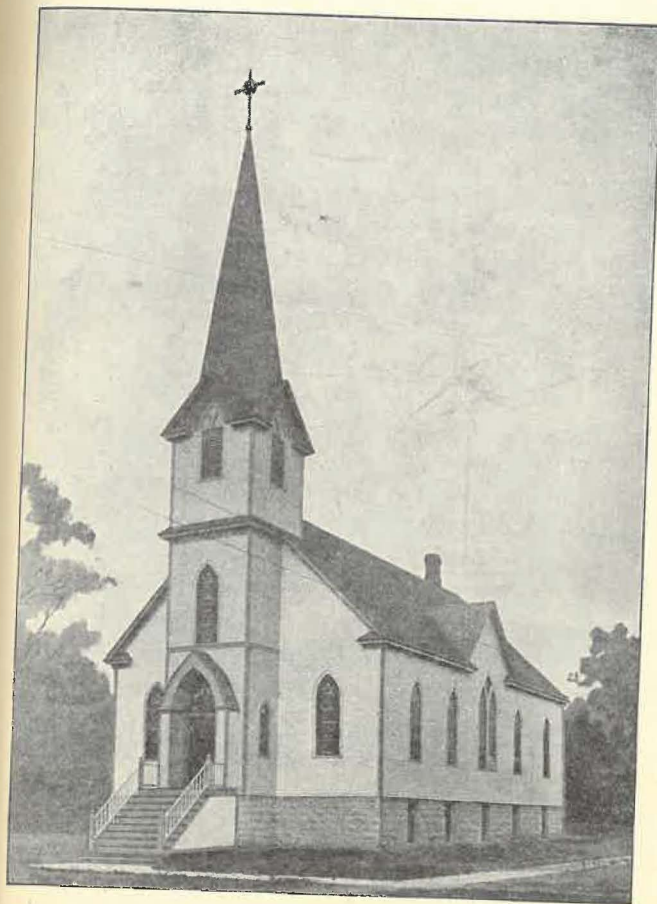
Ishpemingin kirkolliskokous.

Viime kirkolliskokous, joka oli järjestyksessä 40:s, kokoontui Ishemingissä, Mich., kesäk. 12—16 p. Papein Veljeysliiton kokous pidettiin ennen kirkolliskokousta, kesäk. 11 p.

Kirkolliskokous oli suurin virallisiin edustajiin nähden kirkkokuntamme historiassa. Edustajia oli yhteensä 223, joista pappeja 39. Edustajien lisäksi kokouspäivinäkin oli vieraita niin paljo, että kirkko oli aina täynnä kansaa. Sunnuntaina, kesäk. 16 p., jolloin oli yleiset juhlat, kansan paljouden takia aamujumalanpalvelus piti järjestää kahteen paikkaan samaksi aikaa, nim. ruotsalaiseen suureen kirkkoon ja korkeakoulun juhlasaliin. Kansaa oli kummassakin tilaisuudessa tungokseen asti.

Kunniavieraina kirkolliskokouksessa olivat United Lutheran kirkon edustavat miehet, kirkkokunnan sihteeri toht. M. G. G. Scherer ja kotilähetystien (Board of American Missions) sihteeri toht. F. F. Fry. Suomen Merimieslähetysseuran pastori Frithiof Pennanen, Montrealista, Canada, oli niinikään kunniavieraanamme kokouksessa.

Kokouksen ensimmäisen päivän iltana, kesäk. 12 p., toimitettiin pappisvihkimys, jolloin erotettiin kaksi miestä Jumalan sanan saarnaajan toimeen

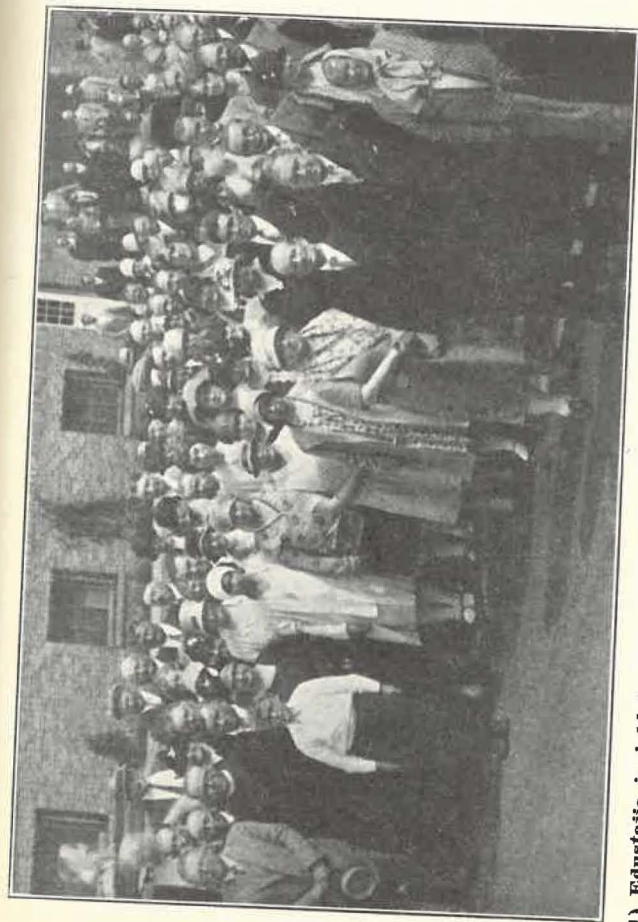


Ishpemingin seurakunnan kirkko, jossa pidettiin kirkolliskokous.

kirkkokunnassamme, nimittäin Antti Kopra ja Viljo Heiman, jotka ovat lueskelleet ja suorittaneet tutkintonsa Jumaluuksellisessa Seminaaris-
samme. Pastori Kopralla oli kutsu New Finlandin seurakunnan hoitajaksi Saskatchewan maakunnassa, Canadassa, ja past. Heimanilla Quincyn seurakunnan paimeneksi Massan valtiossa. Vihkiminen toimitettiin ruotsalaisessa lutherilaisessa kirkossa, jossa 7 vuotta sitten toimitettiin niinkään pappisvihkimyksemme (past. S. Halkola) Negauneen kirkolliskokouksen yhteydessä.

Kirkolliskokouksessa käsiteltiin tavalliset juoksevat asiat. Valittiin virkailijat erovuorossa olevien tilalle. Niistä mainittakoon m. m. Konsistorin sihteerin vaali. Sihteeriksi, past. V. Kuusisto, oli erovuorossa. Yksimielisesti valittiin hän uudelleen 4 vuodeksi. Kirkkokunnan rahastonhoitajaksi valittiin niinkään yksimielisesti entinen, mr. Isaac Wargelin, yhdeksi vuodeksi. Muiden johtokuntiemme, kuten Suomi-Opiston, kustannusliikkeittemme ja lähetysjohtokuntiemme avonaisina olleet jäsenpaikat täytettiin asianomaisessa järjestyksessä.

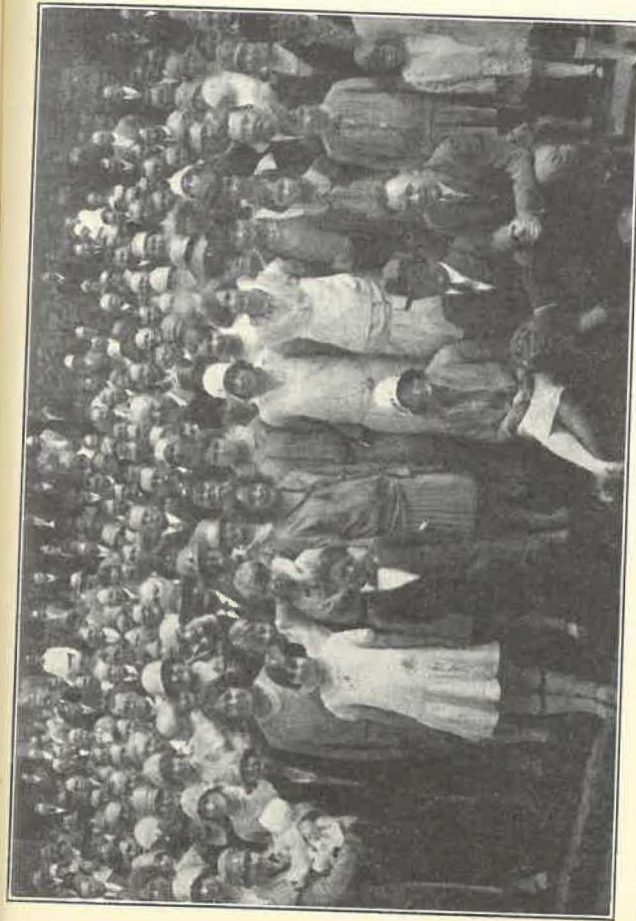
Erikoisena asiana herätettiin keskustelun alaiseksi kysymys kirkkokuntamme mahdollisesta yhtymisestä United Lutheran kirkkoon. Edellämainitut United Lutheran kirkon miehet (Scherer ja Fry) esittelivät yhtymisen tarpeellisuutta ja hyötyä. Asiasta sukeutui vilkas ajatusten vaihto. Mitään ratkaisevia päätöksiä asiassa luonnollises-



1) Edustajia ja juhlakansaa Ishpemingin kirkolliskokouksessa kesäk. 12—16 p. 1929.

tikaan ei voitu tehdä, kun sitä ei oltu virallisesti kokouksen ohjelmaan edeltäpäin järjestetty. Otettiin kuitenkin koeäänestys, jossa tuli ilmi, missä määrin eduskunta oli yhtymisasiain kehittämisen puolella. Sitä melkein yksimielisesti kannatettiin. Kolme ääntä oli vastaan. Asian kehittäminen jätettiin seurakunnille ja Konsistorille seuraavan kirkolliskokouksen käsittelyä varten. Tällainen kysymys on suuri ja laajakantoinen, joten sitä ei vain niin käden käänteessä toteuteta. Sen täytyy luonnollisten kehityksen lakien mukaan kypsyä ja valmistua. Ei sitä voi myöskään kirkolliskokous sellaisenaan päättää ellei seurakunnat ole yksimielisesti asian puolella. Kirkkokuntamme on kansanvaltainen hallinnoltaan. Seurakunnilla on täysi oikeus tuoda ilmi kantansa. Niin menetellään tässäkin asiassa. Tässä mielessä tämä suuri kysymys on huomiomme alaisena. On tarpeellista, että tämä asia nyt käsitellään, sillä sitä nuorimme hyvät ystävät ja avustajat, United Lutheran kirkon miehet ja kansa odottavat. Meidän tulee olla rehellisiä avustajiemme nähden. Kun me merkitsemme kantamme yhtymiskysymyksessä, niin he voivat sitten myöskin määrätä suhteensa sen mukaan kuin parhaaksi näkevät avustukseemme nähden.

Suomi-Opiston edistämiskysymys oli niinkään tärkeänä tässä kokouksessa. Jo pari vuotta sitten Fairportin kirkolliskokouksessa päätettiin panna toimeen suuri yleinen keräys vararahaston (En-



2) Edustajia ja juhlaansaa Ishpemingin kirkolliskokouksessa kesäk. 12—16 p. 1929.

dowment Fund) kokoamiseksi. Astorian kirkolliskokouksessa se edelleen vahvistettiin. Nyt se jälleen oli esillä. Päätettiin koota \$300,000 "Varaja laajennusrahasto" v. 1930. Opistolla ei ole kovinkaan lupaava tulevaisuus ellei sitä tosimelesä ruveta kehittämään edes kohtuullisia tarpeita tyydyttäväksi. Tarvitaan parannusta rakennuksissa ja tarvitaan lisää rahaa ylläpidossa. Nyt ajotaankin vakavasti toteuttaa tuo rahaston kokoaminen. Opiston johtokunta on siinä toimeenpaneva orgaani.

Monia muita tärkeitä asioita oli kokouksessa harkinnan alaisina, kuten kristillinen kasvatus- ja nuorisotyö, lähetystoimemme eri haarat, kotilähetys, pakanalähetys ja sisälähetys. Eteenpäin olisi halua pyrkiä, mutta edistys tahtoo olla kuitenkin hitaanlaista.

Seuraava kirkolliskokous päätettiin pitää ensi kesänä, 1930, Calumetissa, Mich. Tämä on huomattava vuosi kirkkokuntamme historiassa. Silloin on kulunut 40 vuotta kirkkokunnan perustamisesta, ja tapahtui se juuri Calumetissa. On varsin sopiva, että tällaisena merkkivuonna kirkolliskokous pidetään samassa paikassa, jossa se on perustettu. Kokouksen yhteydessä päätettiin viettää 40-vuotismuistojuhlaa. Sen valmistaminen jätettiin Konsistorin huoleksi.

Hyvällä ja kiitollisella mielellä muistellemme Ishpemingin seurakuntaväkeä ja pastori H. Hil-



3) Edustajia ja juhlikansaa Ishpemingin kirkolliskokouksessa kesäk. 12—16 p. 1928.

lilää perheineen osoittamastanne rakkaudesta ja vieraanvaraisuudesta kirkolliskokouksen aikana. Jumala siunatkoon rakasta kirkkokuntaamme ja sen työtä niin yksityisissä seurakunnissa kuin yleensä kansamme keskuudessa.

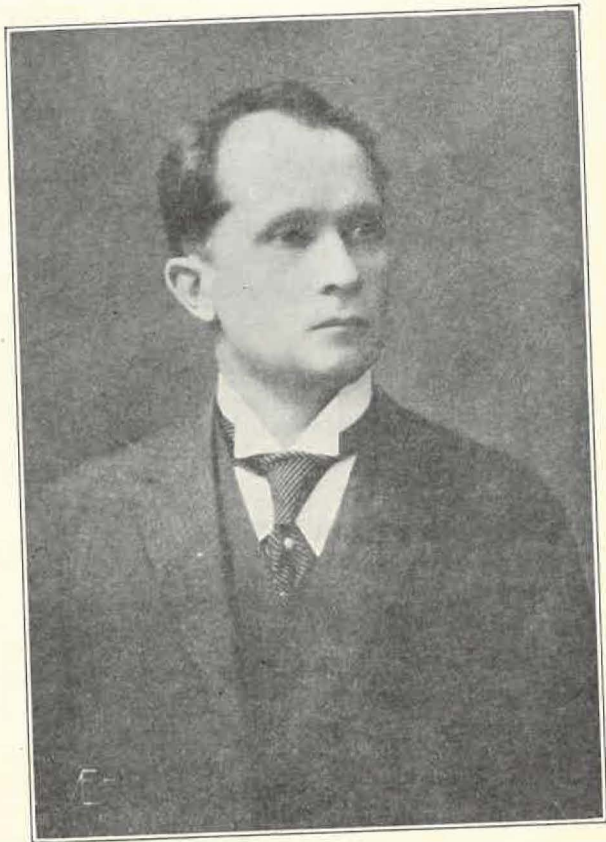
A. Haapanen.

Olkaa aina iloiset.

Kristillisyyteen sisältyy eräitä salaisuuksia, jotka ovat aina jääneet sitä syrjästä tarkkaavilta selittämättä. Niitä ovat ennen kaikkea kristillisyyden peruskokemukset siitä, millainen Jumala on ja mitä häneen uskovilla on tarjona. Jumalan näkeminen, Jumalan johdossa eläminen, Jumalan Hengen totteleminen — ne ovat kaikki asioita, joita ainoastaan kristityt ymmärtävät. Ja kristityissä itsessään on ominaisuuksia ja harrastuksia, joita heidän ympäristönsä ei voi lakata ihmettelemästä. Niihin kuuluu kristittyjen keskinäinen rakkaus, joka itsekkäässä maailmassa näyttää aivan käsittämättömältä. Niihin kuuluvat niinikään kristityn suru ja kristityn ilo.

Kautta aikojen kristityt ovat tehneet maailmanihmisiin vakavan, jopa surumielisen vaikutuksen. Mitä syytä on surra ja huolehtia, kun päivä paistaa, elämä kehittyy säännöllisesti ja ihmisellä on monet ilot nautittavina? Näin heitä on kysytty. Ja usein heitä on syytetty jopa siitä, että he antavat huolehtimisellaan Jumalasta väärän käsityksen. Onhan Jumala hyvä ja rajattomasti hyvänsuopa. Kuinka siis kristityt käyttäytyvät ikäänkuin hänen läheisyyteensä joutuminen olisi ihmiselle onnettomuus?

Se käsitys, että kristillisyyks on perusluonteel-



Prof. Antti J. Pietilä.

taan vakavaa, ankaraa, jopa surullista, on tavallisin niiden ihmisten keskuudessa, jotka tulevat vain tilapäisesti sen kanssa tekemisiin tai seuraavat sitä etäämpää. Sen muodostumiseen on todellakin monta syytä. Kuta kehittyneempi kristitty, sitä enemmän hiljaista vakavuutta hänen olennossaan, sitä huolellisemmin punnitut sanat ja sitä harkitummat teot. Hänen käytöksessään ei ole mitään huoletonta "antaa mennä"-sävyä, vaan sitä leimaa aina syvä velvollisuuden ja vastuunalaisuuden tunne. Vapaat harrastukset kristittyjen kesken ovat suunnatut enemmän ylimaailmallisen kuin tähän maailmaan kuuluvan hyvän tavoittelemiseen, ja heidän keskinäisestä seurustelustaan puuttuu kokonaan se meluisa, kevyt luonne, joka on uskolle vieraiden ihmisten seuraelämässä niin tavallinen. Onpa siis tosiaankin syrjäisillä aiheita siihen käsitykseen, että kristityissä on eräänlaista vakavuutta, jopa surumielisyyttä, jota muissa ihmisissä ei tapaa.

Mutta vielä suuremmaksi kasvaa ihmisten hämmästyks, kun he kristittyihin lähemmin tutustessaan huomaavat, että noiden vakavamielisten, jopa surevilta näyttävien ihmisten vallitseva mielentila onkin rauhallinen, hilpeä iloisuus. Heissä näyttävät mitä suurimmat vastakohtat toteutuneen samalla kertaa.

"Murheellisina, mutta aina iloisina" (2 Kor. 6: 10) — siinä kristityn elämänohjelma. Murheesta kristitty ei voi päästä. Kilvoitus oman sielun pe-

lastuksesta, läheisten omaisten kohtalosta, maailman hätätilasta ei päästä häntä rauhaan, muodostukoot hänen olonsa millaisiksi tahansa. Mutta hän on murheellinen ainoastaan ollakseen Herrassa iloinen (Fil. 4: 4). Hän ei murehdi niinkuin henkilö, jolla ei ole toivoa (1 Tess. 4: 13). Hän on päinvastoin toivossa pelastettu (Room. 8: 24).

On suorastaan ihmeellistä, kuinka runsaana kristillisen ilon julistus kaikuu apostolien kirjoituksissa. Pietaria sanotaan toivon apostoliksi. Johanneksen kirjoituksista huokuu autuas rauha. Ja Paavali, opettajista suurin, ei väsy koskaan kehoittamasta toivoon, kiitokseen ja iloon. "Apu miehinänne me autamme teitä teidän iloonne", hän kirjoittaa korinttolaisille (2 Kor. 1: 24) osoittaen siten mikä on apostolin toiminnan lopullinen päämäärä. "Kiittäkää joka tilassa, sillä se on Jumalan tahto teistä Kristuksessa Jeesuksessa" (1 Tess. 5: 18). Näin sanotaan tessalonikalaisille. Ja samoin: "Olkaa aina iloiset" (1 Tess. 5: 16). Eipä aavista oloja tuntematoin raamatunlukija, että nämä kehoitukset on annettu seurakunnille, joiden piirissä apostoli oli itse saanut kärsiä vainoa (Ap. t. 17: 5—9; 12—17), ja että kehoittaja on mies, joka kerran kirjoitti itsestään: "He ovat Kristuksen palvelijoita — puhun kuin houkka — minä vielä enemmän. Olen nähnyt vaivaa enemmän, olen ollut useammin vankeudessa, minua on ruoskittu ylen paljon, olen monta kertaa ollut kuoleman vaarassa. Juutalai-

silta olen viidesti saanut neljäkymmentä lyöntiä, yhtä vaille; kolmesti olen saanut raippoja, kerran minua kivitettiin, kolmesti olen joutunut haaksirikkoon, vuorokauden olen meressä ajelehtinut; olen usein ollut matkoilla, vaaroissa virtojen vesillä, vaaroissa rosvojen keskellä, vaaroissa heimoni puolelta, vaaroissa pakanain puolelta, vaaroissa kaupungeissa, vaaroissa erämaassa, vaaroissa vaeleveljen keskellä, työssä ja vaivassa; paljon olen valvonut, kärsinyt nälkää ja janoa, paljon paastonnut, kärsinyt vilua ja alastomuutta. Ja kaiken muun lisäksi jokapäiväistä tunkeilua luonani, huolta kaikista seurakunnista." (2 Kor. 11: 23—29). Ei tosiaankaan uskoisi, että mies, jonka kokemukset evankeliumin palvelijana ovat tällaiset, kykenisi kehoittamaan: "Olkaa aina iloiset".

Paavalin kehoituksissa on kuitenkin ominaisuus, joka tekee, että hänen vilpittömyyteensä on uskottava. Ne sytyttävät sydämen. Kuta syvälisemmin perehtyy hänen kirjeisiinsä, sitä luontevammalta tuntuu, että juuri se sama mies, joka kirjoitti näiden kirjeiden muunkin sisällön, kehoittaa toivoon, kiitollisuuteen ja iloon. Paavali puhuu niinkuin puhuu siksi, että se on hänen sisällisen tilansa mukaista ja että hänellä on kutsumus ja valta niin puhua. Paavali puhuu kristityn ilosta sentähden, että hän on vapahdettu sielu ja Herrassa Jeesuksessa rajattomasti tyydytetty.

Amerikan suomalainen kirkkokansakin tuntee kristityn ilon. Tämän kirjoittaja on itse tavan-

nut sen heidän keskuudessaan. Minnesotan kairoksissa, Michiganin hiekkaisilla takamailla, Pennsylvanian teräsalueilla, Reedleyn kuumalla, päivän paahtamalla ylätasangolla — kaikkialla se viihtyy yhtä hyvin, kun sydämet ovat vastaanottavia Herran Hengen vaikutuksille. Kristityn ilo on taivaallinen ilo, Jumalan lahja, joka ei synny ihmisen omin ponnistuksin, mutta jota, kun Jumala on sen antanut, ei myöskään oteta pois.

Jumala on siunannut Amerikan suomalaista kirkkokansaa. Otti aikaa, ennenkuin seurakuntia saatiin järjestetyksi, ja taas lisää aikaa, ennenkuin seurakunnille saatiin yhteinen johto kirkkokunnan hallituksessa ja yhteisissä neuvottelukokouksissa, mutta seurakunnan Herra oli aina olojen johdossa eikä sallinut koskaan sielun hukkaa, joka tahtoi pelastua. Etsittiin sanalla kaukaisilakin perukoilla asuvia yksinäisiä eläjiä, kutsuttiin myöskin kulkuripoikia seurakunnalliseen veljeyspiiriin. Kaikki olivat otollisia, jotka olivat halukkaat tulemaan, kaikille tarjottiin kristityn täydet kansalaisoikeudet. Saatiin opettajia, saatiin kirjoja, kristillisen elämän muodot vakiintuivat. Kristus rakensi seurakuntaa ja rakentaa tänä päivänä.

Olkaa aina iloiset, te Amerikan suomalaiset kristityt. Herra on teitä itsekutakin omakohtaisesti siunaava. Minä, teidän veljenne, olisin onnellinen, jos saisin vielä kerran apumiehenä auttaa teitä teidän iloonne. *Antti J. Pietilä.*

Jumalan Huone.

(Juhlaruno kirjoitettu Detroitin uuden suomalaisen kirkon vihkimystilaisuuteen.)

Kiitosta Herralle soikohon täällä nyt sydän jakieli.
Kirkkomme valmiina seisovi, kohoten taivasta kohti.

Työmme on loppuhun saatettu, toivomme täytty-
nyt vihdoin.

Rukous kuulluksi tullut, on Herralta vastaus saatu.
Ystävät, Jumalan armo ja siunaus, runsaasti var-
jovi meitä —

Tunnetko taivaisen auttajan voimaa ja kiitätkö
siitä?

Kiitätkö Häntä, mi auttaja meillä on ollut, ja vielä
siunaava työtämme eellehen runsaasti varmahan
ompi.

Muistathan, ystävä, kuinka me yhdessä huusimme
Herraa,

tuntien tuskaa, kun kansamme kaipasi pyhäistä
suojaa:

huonetta omaa, miss' isien virsiä veisata voisi;
kuunnella kaunista kotoista kieltä, mi taivahan
mailta

viestejä tuopi, ja Jumalan sanalla Jeesuksen
kautta

sieluja johtavi onnehen uuteen, ja auttavi tiellä
Jumalan luokse, ett' eksyisi ei, eikä joutuisi har-
haan.

Sinua, kansamme vanha ja nuori, me kutsumme
tänne!

Sinulle kaikui kellomme soitto, mi viestejä tuopi
huoneesta Herran, jok' ovensa avaapi Sinua
varten.

Sapatin aamuna, päivänä Herran, on paikkasi
täällä:

yhtyen yhdessä kanssamme palvomaan ikuista
Luoja.

Tulkohon rakkaaksi, ystävä sulle, tää Jumalan
huone;

maailman melusta, pauhusta, kiiruhda suojahan
tänne!

Ylennä täällä sydämesi taivaisen auttajan
puoleen!

Rukoile kanssamme, pyytäen Korkeimman johtoa,
voimaa

syntiä vastaan, mi saartavi meitä ja tahtovi viedä
elämän liukkaille teille, miss' ainiaan vaanivi
vaara.

Polvistu täällä, sä syntinen, Jumalan alttarin
ääreen,

tunnusta nöyrästi syntisi hälle, jok' anteeksi
antaa!

Jeesuksen kuoleman kautta, on anteeksiantamus
sulla,

Jeesuksen kuoleman muistoa kirkasta sieluusi
täällä!

Sinulle kutsunta kuuluu, armo ja anteeksianto.
Sinulle alttarin äärestä kaikui Paimenen ääni.
Hyljäten armonsa, kulkenet kauvaksi Herrasi
luota.

Vanhempi, johdata lapsesi tänne jo pienenä,
varhain,

istuta heihinkin rakkaus isien kirkkoa kohtaan.
Silloin kun vanhempi polvi on siirtynyt Herransa
lepoon,

tulkohon polvesta nuoresta niitä, jotk' isien lailla
vaalivat huonetta Herran ja suuntaavat kulkunsa
tänne!

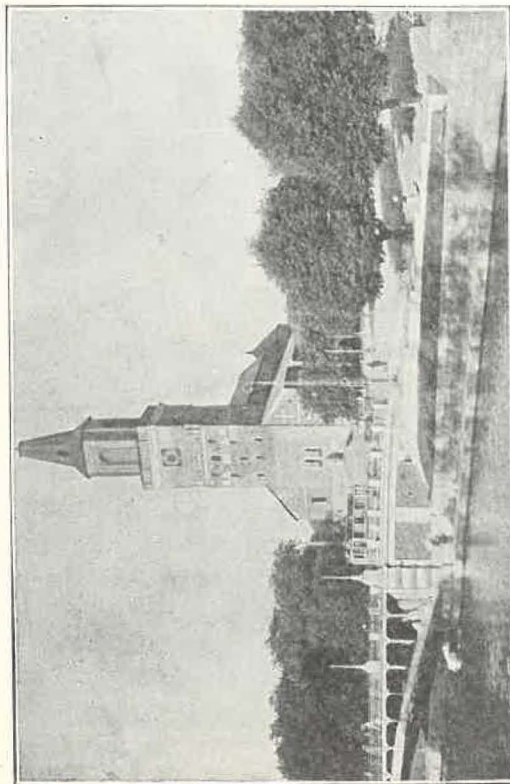
Svante Luoma.

Kolme huomattua kirkkoa Suomessa.

Vuotta 1157 pidetään sinä merkkivuotena, jolloin Suomessa ensiksi lienee saarnattu evankeliumia yhdestä ainoasta Jumalasta ja Hänen lähettämästään Pojasta, maailman Vapahtajasta. Luonnollisesti ruvettiin pian sitten jonkunlaisia kirkkoja ja saarnahuoneita rakentamaan. Ensimmäinen kirkko Suomessa luullaan olleen Röntämäellä, muutamia kilometrejä Turusta maansydammeen, ja ensimmäinen Suomen piispakin lienee aluksi asunut Röntämäellä, vaikka häntä jo pian kutsuttiin Turun piispaksi.

V. 1198 polttivat venäläiset ryöstöretkeilijät Turun kaupunkia, mutta sinne v. 1229 tiedetään taas kirkon rakennetun. Piispa lie samoihin aikoihin muuttanut vakinaisesti asumaan jo Röntämäeltä Turun kaupunkiin, missä hänen asuntonsa varmasti oli jo v. 1258. Niin valmistui Turun kirkko, joka usein tosin palaneena ja ryöstettynä, mutta uudelleen kuntoon pantuna ja korjattuna, edelleen seisoo Suomen vanhimpana ja ainakin muistorikkaimpana Herran temppeleinä ja kutsutaan Turun tuomiokirkoksi.

Turun tuomiokirkko, joka eri uusintain takia on kyllä koko lailla muotoansa muuttanut, on kuitenkin samalla paikalla sijainnut 700 vuotta.



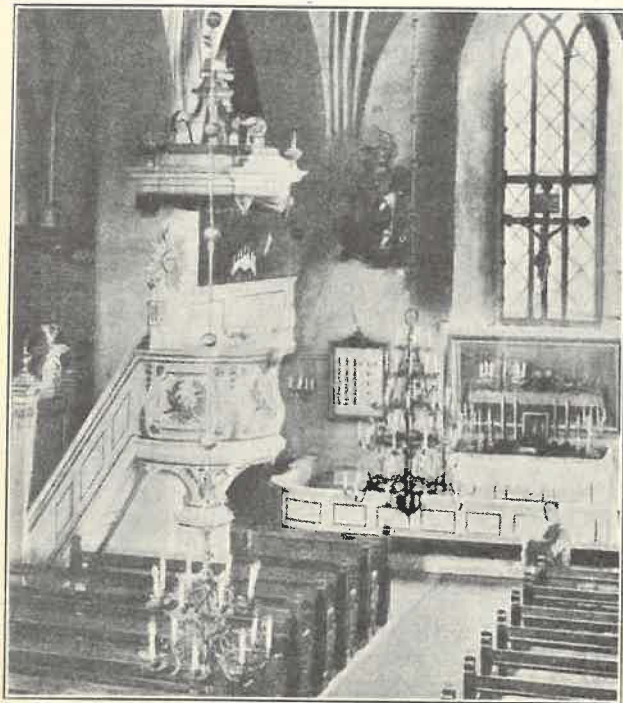
Turun tuomiokirkko.

Sitä on ukkonen turmellut v:na 1459, 1464, 1646, 1701, 1702 ja 1705. Ryssät raadelleet ja ryöstäneet v. 1319, 1714 ja 1720. Tanskalaiset sen ryöstivät 1509. Tulipalon kautta on se kärsinyt v:na 1425, 1429, 1443, 1470, 1546, 1594, 1601, 1656, 1738, ja lopuksi paloi se melkein kokonaan syysk. 5 p. 1827, jolloin lähes koko Turku tuhoutui. Syysk. 13 p. 1828 vihittiin uusi kirkko ja siinä muodossa on vieläkin paikallaan, nyt sisältäkin korjattuna.

Kun Turun tuomiokirkko on siis 700 vuoden vanha, vietettiin v. kesäk. 18 pnä (1929) sen johdosta juhla. Se alettiin juhlanjumalanpalveluksella, missä 85 vuotias, arvokas arkkipiispa Johanson, Suomen kirkon ensimmäinen mies, saarnasi. Ihmetellä täytyy sitä hengenvoimaa ja joustavuutta, mitä jalo vanhus Jumalan armosta saa edelleen osoittaa niinkuin tässäkin juhlassa ja pitämässään juhlasaarnassa. — Saarnassa oli ydinajatus, sitten kun ensin kristinuskon ja luterilaisen opin Suomeen tuomisen historiallinen puoli oli lyhyesti esitetty, tämä: "Nyky aika tuo kirkon piirissäkin esiin harrastuksia, jotka eivät pohjaudu yksistään Jumalan sanaan. Suomen kirkko on alkuaan perustettu pettämättömälle sanan kallio pohjalle ja sillä sen on edelleen seisominen, jos se tahtoo kansan hyväksi taivaan siunausta vetää".

Kirkossa oli läsnä Suomen presidentti, entiset valtionhoitajat ja hallituksen jäseniä ynnä ulko-

maiden edustajia. — Kun kirkko oli korjattu, kuului tilaisuuden ohjelmaan vielä uudistetun kirkon vihkiminen. Siinäkin pääosan eli vihkimisen toi-



Porvoon tuomiokirkko sisältä.

mitti arkkipiispa useitten pappien avustamana. — Tämä kaikki tapahtui aamulla.

Klo 1 oli taas suomalainen jumalanpalvelus,

jolloin saarnasi Viipurin piispa Kaila, arkkipiispan veljenpoika. — Klo 4:ltä oli ruotsalainen juhlapalvelus piispa von Bonsdorffin saarnatessa ja illalla suuri juhlakonsertti, missä oratorio *Luuminen* esitettiin monien soololaulajien ja eri kurojen ja soittajien avustuksella.

Mainittava on vielä illalla pidetyt juhla-ateriat, joissa monet puhujat, m.m. ulkolaiset vieraatesiintyivät. Presidenttimme puhe oli vakava ja arvokas. Siinä vedottiin siveellisyyden ja vanhurskauten varmaan voittoon.

— — — — —

Toista sataa vuotta nuorempi on toinen Suomen historiallisesti merkittävimpiä kirkkoja, Porvoon tuomiokirkko. Porvooseen tiedetään jo 1200 luvulla perustetun seurakunnan, joka oli varsin laaja alueeltaan. Siihen kuului 12 nykyistä seurakuntaa, nim. Porvoo, Pernaja, Sipoo, Mäntsälä, Pyhtää, Lapinjärvi, (Lappträsk) Myrskylä, Lovisa, Liljendal, Askola, Pukkila ja Pornainen. Siis nykyisin on kaksi eri kaupunkiakin (Porvoo ja Lovisa) entisen Porvoon seurakunnan alueella. Piispan istuin ja hallitus on Porvoossa ollut vuodesta 1724.

— — — — —

Kolmas kuva on Helsingin Nikolainkirkosta. Se sijaitsee varsin mahtavalla paikalla, kaupungin keskustassa, yliopiston ja valtioneuvoston y. m. virastotalojen läheisyydessä. Torilta noustessa on yli 50 porrasta käsittävä nousu. Portaat ovat



Nikolain kirkko Helsingissä.

laajat ja hakatusta graniitista. Kirkko rakennettiin v:na 1840-52 kuuluisan C. L. Engelin piirustusten mukaan. Sen sivuilla, vaikka kuvassa ei näy, on pienemmät rakennukset. Lännenpuoleisessa niistä on kellotapuli suurine kelloineen ja idänpuoleisessa on kaksi pientä kirkkoa, joita ovat eri aikoina käyttäneet Helsingin saksalaiset ja virolaiset seurakunnat.

— — — —

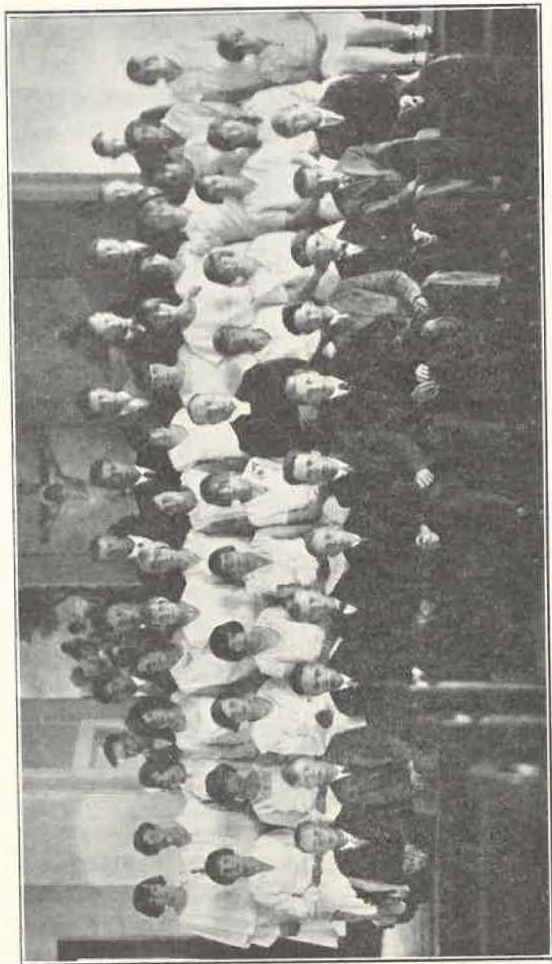
Kun tämän kirjoittaja nuoruudessaan ensi kerran kävi Turussa ja ihastuneena siellä katseli muistopaikkoja Suomen vanhimman historian ajalta, kuten Kupittaaan lähdetä, missä ensimmäiset suomalaiset kristityt kastettiin, Porthanin patsasta, samoin Pietari Brahen muistokiveä, Turun vanhaa yliopistorakennusta, mutta innostuneimmin vanhan tuomiokirkon historiallisia hautoja, sivukappeleita ja muuta, jäi tämän kaiken keskellä haihtumattomasti mieleeni merkillinen taulu kirkon ulkoseinällä. Siihen oli painettu: "*Tähän Herran huoneeseen on monta murheellista tullut, mutta lohdutettuna siitä poistunut.*" — Mikä ihana todistus Jumalan pyhän sanan ikuisesta, ehtymättömästä siunauksesta ja voimasta! Ei ulkoinen komeakaan kivirakennus ole kyennyt monia murheellisia lohduttamaan. Sen on vaikuttanut vain kirkossa julistettu Jumalan sana ja evankeliumi ristin Herrasta. — Hänelle kiitos ja ylistys kansallemme yli 700 vuotta antamastaan evankeliumin armosanomasta. *E. M.ri.*

Nuorison nykyisyys ja tulevaisuus.

Nuorukainen tutaan menostansa, jos hän siviäksi ja toimelliseksi tuleva on. Sananl. 20: 11.

Tässä lauseessa on kätkettyä nuorison nykyisyys ja tulevaisuus. "Toimistansa tunnetaan poikanenkin, josko hänen tekonsa laatu on puhdas ja vilpitön", kuuluu tuo lause uudessa käännöksessä ja niin näyttää se olevan toiskielisissäkin käännöksissä. Se ilmaisee jo lapsen luonteen hänen teoistansa, nimittäin tuo ylläoleva lause.

Eikö jo pienenä tule näkyviin koulun opettajille ja vanhemmille aikaisemmassa lapsuudessa oppilasten ja lasten kahtalainen luonto. Sitä ei ole vielä paljon kehitetty, eikä kasvatettu ja kuitenkin salattu luonto heissä alkaa ilmetä kahdenlaisina puheina ja tekoina. Ne voivat olla joko puhtaat; vilpittömät tai vilpilliset ne lasten puheet ja teot. Siinä onkin tuleva näkyviin voimakkaana suurissa piirteissä, mitä lapsesta tuleva on. Tuo luonto, mihin se on taipuvaisempi, totuuteenko vai valheeseen, on viitoittava suuressa määrässä koko tulevaisuuden nuoruus-, miehuus- ja vanhuuselämässä. Summa kuitenkin on, että ihmisen sydämen aivoitus on paha hamasta lapsuudesta asti, sillä kaikki ovat poikenneet pois ja kelvottomiksi tulleet. Ei ole yhtään, joka hyvää tekee, ei ainoatakaan. Tämä on raamatun todistus. Siksi



Wakefieldin, Mich., seurakunnan rippikoulu v. 1920.

ei tule heittäytyä toivottomuuteen niidenkään suhteen, joiden teot, ajatukset ja puheet lapsimaa-ilmassakin jo olisivat pahaan taipuvaisemmat.

Me uskomme suuresti kasvatuksen voimaan ja siksi noita kouluja pystytetään ylen runsaasti vanhempien tueksi kasvatustyössä. Mutta sisäinen kasvatus ei ole vain sivistämistä tiedon kautta. Se ei useinkaan pysty muuttamaan tekoja, vaan päinvastoin olemme nähneet, että ne ovat olleet vain viisaampia vilppiin ja vääryyteen. Ovat osanneet peittää vanhempain ja jumalapelkääväisten silmät kaikella sivistyksellään ja tiedollaan. Siis tuo vanha synnillinen luonto on näyttäytynyt teoissa, mitä hänestä tuleva on.

Suurin sisäinen kasvattaja luonnon ja siitä johdettujen tekojen muuttumiseen on ihmisessä Jumalan vaikutus Pyhän Hengen kautta, joka pääsee sydämeen vaikuttamaan Hengen lakina, mikä on korkein Jumalan ilmoitetuista laeista. Se laki on selvä-näköinen nuoren ja vanhan povessa huomaamaan ajatukset, puheet ja teot, ovatko ne oikeat tai väärät. Se laki antaa myöskin voimaa hyvään eli Jumalan tahdon tekemiseen, sillä se on opettaja ja myös voiman antaja; Henki, joka elävöittää, uudistaa, puhdistaa, kirkastaa, valistaa, pyhittää j. n. e.

Uskomme siis suurimmassa määrässä kasvatustyössämme uskontoon, joka oikein opetettuna jää lähtemättömäksi sydämen lihatauluihin ja vaikuttaa sieltä tekojen puhtauteen, josta riippuu silloin

tulevaisuuskin, mikä se on oleva. Siis, nuoret, emme usko enää kaikkia sivukasvattajia, jotka ensinnä tekevät Jumalan turhaksi, sitten lupaavat paljon ja lopuksi pettävät. Ne ovat kaikki siitä perkeleestä, joka ensiksi vietteli esivanhempamme juuri yllämainitulla tavalla. Ja se viettelijä ei ole vielääkään tehnyt parannusta, sillä Jeesus sanoo, että perkele on ollut alusta asti valehtelija ja sen isä. Nyt se pukee itsensä vietelläkseen ihmistä, ei enään käärmeeksi, sillä se tunnettaiisiin, vaan se livahtaa koulutovereihin, opettajiin ja vieläpä omiin vanhempiinkin. Kuinka usein nämä kaikki ovat nuorillekin sanoneet: "Onko Jumala todella niin sanonut? 1 Moos. 3: 1. Kun päästämme nuoret rippikoulusta, niin eikö moni kysy heiltä sellaista, jota ei pitäisi, joko tehden opettajan vaikutukset mitättömiksi nuorten sydämissä, jos millä tavalla tai sitten välinpitämättömyydellään näytä luovuttavaa esimerkkiä pois Jumalasta. Kaikki siis mukaan totisella sydämällä Jumalan kasvatustyöhön nuorisomme keskuudessa, ettei kukaan olisi pahenuksena heille ja pahentajien osana olisi meren syvyys.

Emmekö kaikki toivoisi lapsistamme sellaisia, joilla tulee olemaan valoisa tulevaisuus täällä ajassa ja kerran ijankaikkisuudessa. Siksi asia on vakava, minkälaisia menoja ja tekoja löytyy nuorisomme keskuudessa.

N. Korhonen.

Kotilähetyksestä.

1. Kotilähetyksen luonne, tarkoitus ja suhde muihin lähetyksiin.

a) Mitä tarkoitetaan kotilähetyksellä? Nimityksestä päättäen voisi joku mahdollisesti tulla siihen käsitykseen, että kotilähetys on lähetystyötä kodeissa, ja sitä se suureksi osaksi onkin, nimittäin sellaisilla paikkakunnilla, joissa ei ole seurakuntia eikä kirkkoja tai sitten sellaisilla paikkakunnilla, joissa seurakunnat tarvitsevat ulkopuolista apua. Kodeissa täytyy lähetystyöntekijän käydä keräämässä ihmisiä kokouksiin ja heidän lapsiansa pyhäkouluihin, on levitettävä ilmoituksia, lehtisiä y. m. Kotilähetys tarkoittaa kansalaistemme kokoamista itsensä kannattaviksi seurakunniksi. Kotilähetys avustaa aineellisesti seurakuntia sillä nimenomaisella tarkoituksella, että nämä tulisivat niin pian kuin mahdollista "omilaan toimeen" ja heille annettava määrä saataisiin käyttää muissa paikoissa työn alkamiseen tai vahvistamiseen. Lähetysapua nauttivien seurakuntien tulisi tehdä voitavansa päästä niin pian kuin mahdollista itsensä kannattavaisuuteen.

b) Kotilähetyksen suhde sisälähetykseen. — Sisälähetys on syntynyt Europassa, varsinkin Saksassa, jossa elivät kuulusuudet Wiener ja Flidner, joiden toimesta ovat syntyneet voimak-

kaat ja suurta siunausta aikaansaaneet diakooni- ja diakonissalaitokset, joiden vaikutuksesta esim. Suomessa on diakonissalaitoksia. Sisälähetystyö on monihaarainen: siihen kuuluu evankelioimistyö kirkon jäsenten keskuudessa (esim. valtiokirkon piirissä, laupeuslaitosten perustaminen ja ylläpitäminen (orpokodit, vanhojen kodit, sairaalat



Past. J. F. Saarinen.
Kotilähetysten superintendentti.

j. n. e.), merimieslähetystyö ja diasporatyö (ulkomailla olevien kansalaisten keskuudessa). Kotilähetys on varsinaisesti syntynyt Amerikassa, johon on siirtynyt monta eri kansallisuutta ja eri kirkkoihin kuuluneita henkilöitä "vanhasta maasta". Merimies- ja diasporatyön kautta on heitä etsitty, seurakuntia on syntynyt ja niitä yhdistämällä kirkkokuntia, jotka ovat ruvenneet etsi-

mään niitä, jotka kansallisuudeltaan tai uskonnoltaan liittyvät heihin. Kirkkokuntien syntyminen ja kasvattaminen tässä maassa on kysynyt ankaraa lähetystyötä, ja tätä työtä nimitämme kotilähetystyöksi, teemme tätä työtä siis "kotona", niiden keskuudessa, joihin me taas liitymme kansallisuuden ja uskonnon puolesta. Kotilähetystyössä täytyy paljon käyttää samoja menettelytapoja kuin sisälähetystyössä. Lähetystyöntekijän on evankelioitava, jaettava lehtisiä, käytävä laupeuslaitoksissa ja valtioiden laitoksissa etsimässä kansalaisiamme ja heillekin annettava Jumalan sanaa sekä puhutussa että kirjoitetussa muodossa, on toimitettavakin kansalaisiamme tällaisiin laitoksiin. Saa edustaa kirkkonsa lehtiä ja julkaisuja, jotka taasen kuuluvat sisälähetysten piiriin.

c) Kotilähetysten suhde pakanalähetystyöseen. — Euroopassa syntyivät toista sataa vuotta sitten voimakkaat seurati yhdistykset pakanalähetystyötä varten. Niiden lähetettä tuli Amerikkaan, varsinkin room. katoliselta taholta. Ei kovin pitkää aikaa kulunut ennenkuin Amerikkaan siirtyneet kristityt perustivat pakanalähetystyötä varten yhdistyksensä, mutta samalla he pitivät ensimmäisenä velvollisuutenaan tehdä työtä uudessa kotimaassaan heihin läheisesti liittyvien kansalaistensa ja muiden keskuudessa. Mitä enemmän saatiin jäseniä täällä seurakuntiin sitä enemmän voitiin antaa "vetten yli", raamatun mukaan "lähettä leipänsä vetten yli". Pakanalähetys on

monelle vanhasta maasta tulleelle hyvin rakas, ja niin sen tulee olla jokaiselle kristitylle. Mutta ajatelkaamme seuraavaa: Vanhasta maasta tulee ihmisiä, jotka menevät suoraan sellaisille seuduille, joissa ei ole laisinkaan seurakuntia ja kansalaiset ovat todellakin niinkuin lampaat ilman paimenta. Mitä silloin tarvitaan? Kotilähetystyötä! Kotilähetys etsii tällaisia harhaantuneita kansalaisiamme ja koettaa säilyttää ne sen kirkon piirissä, jossa he ovat saaneet kasteen, rippikouluopetuksen ja paljon muutakin hyvää. Kun nämä tällaiset kansalaiset saadaan seurakuntiin ja kirkkokuntaan, niin saamme heistä pakanalähetystyönkin ystäviä, he rupeavat oivaltamaan lähetystyön merkityksen. Aikansa vaurastuttuaan tulevat nämä seurakunnat itsensä kannattaviksi ja lähetystyön voimakkaiksi kannattajiksi. Tehkäämme kotoinen asemamme vahvaksi, niin tulee asemamme tai työmme pakanamailla vahvemmaksi!

2. Kotilähetyksellä on raamatullinen perustansa. — Ilman tätä olisikin kotilähetystyö turhaa. Vapahtajaamme on kutsuttu ensimmäiseksi kotilähetystyöntekijäksi, ja on tätä nimitystä tuettu seuraavanlaisilla raamatunpaikoilla: "Minua ei ole lähetetty muiden kuin Israelin huoneen kadonneiden lammasten luokse... Ei sovi ottaa lasten leipää ja heittää sitä penikoille... Älkää menkö samarialaisten ja pakanoiden teille, vaan menkää ennemmin Israelin huoneen kadonneiden lammasten

ten luokse." Tiedämme, että apostolit toimivat ensin omien kansalaistensa keskuudessa ja sitten vasta muiden kansallisuuksien keskuudessa. "Judealaisille tosin ensin, sitten myös kreikkalaisille ja barbaareille." — Meillä Amerikan suomalaisilla on ensimmäinen velvollisuutemme omia kansalaisiamme kohtaan täällä vieraalla maalla; meidän tulee ensin heille antaa Kristuksen kallis evankeliumi. Paavalilla oli ainainen murhe ja kipu sydämessään omiin kansalaisiinsa nähden, joilla oli tosin kiivautta Jumalan puoleen, mutta ei taidon jälkeen. Paavali olisi ollut vaikka kirottuna pois Kristuksesta kansalaistensa hyväksi, jos hän olisi sitä tietä voinut auttaa heitä autuuteen. Onko meillä Amerikan suomalaisella kristikansalla tällaista murhetta ja kipua sydämessämme omien kansalaistemme suhteen, jotka vaeltavat niin suurena joukkona ulkopuolella kirkon jäsenyyden, jopa ilman Jumalaa ja ilman toivoa? Jumala antakoon meille enemmän tällaista murhetta ja kipua, niin silloin meistä tulee aivan luonnostaan, sisältäpäin, kotilähetysten ystäviä ja edistäjiä.

3. Kotilähetystyön tarpeellisuus. — Edellisessä kappaleessa mainittu seikka lienee riittävä todentamaan meille kotilähetystyön tarpeellisuutta, mutta katsokaamme erääseen meitä hyvin lähellä olevaan seikkaan. Pelkään, että me olemme jo turtuksiin asti tuijottaneet numeroon: 300,000. Mitä tämä numero sitten tarkoittaa! Niin monta suomalaista lasketaan olevan Amerikassa ja Ka-

nadassa ulkopuolella kristillisen kirkon. Liikuttaako tämä meitä ollenkaan? Eikö numerot puhu, eivätkö ne osoita meille kotilähetystyön tarpeellisuutta? Jos saisimme edes kolmannen osan tästä suuresta summasta voitetuksi kirkkoon ja siitä osan Kristukselle, niin mitä tämä merkitsisi kaikelle lähetystyölle: koti-, sisä- ja pakanalähetykselle! Allemerkinnyt on koonnut tilastoja kansalaisistamme niin Amerikassa kuin Kanadassa ja tullut siihen yhä vakiintuvaan mielipiteeseen, että me tarvitsemme kotilähetystyötä kansalaisemme keskuudessa. Mitä ajattelette eräästä Kanadassa olevasta maakunnasta, johon yhtämittaa virtaa kansalaisiamme ja jossa on noin 30 seutua, joissa kansalaisemme asuvat, eikä ole yhtään ainoata suomalaista palkattua pappia, eikä yhtään suom. luth. pappia heidän keskuudestaan? Monet tässä niinkuin muissakin Kanadan maakunnissa ovat viimeisten vuosien sisällä tulleet Suomesta. Monet heistä kaipaavat Jumalan sanaa. Eräskin nuori mies, vasta vanhasta maasta tullut, oli loukkaantunut pahoin tukkitöissä. Ensi kerran kuultuaan Jumalan sanan saarnaa Kanadassa lausui nuori mies tähän tapaan: Jumalan avulla olen saanut terveyteni takaisin että voin ruveta uudestaan työhön. En voinut kuitenkaan kaupungista lähteä ennenkuin sain kuulla Jumalan sanaa omalla äidinkielelläni". . . Hän oli saanut kuulla, että kaupunkiin tulee kaksi suomalaista pappia saarnaamaan Jumalan sanaa.

4. Liitän tähän kotilähetystävien tiedoksi joitakin numeroita omassa kirkkokunnassamme tehdystä työstä. Vuoden 1929 ensimmäisen puoliskon eli tammikuun 1 p. ja kesäkuun 30 p. välisenä aikana ovat kotilähetystyöntekijämme toimineet seuraavasti: Seurakunnan jäseniä (keskiarvo näitä kuukausia varten lähetyskentällä) 2035, maksavia jäseniä (keskiarvo) 855, uusia jäseniä tulut eli liittynyt seurakuntiin 69, osanotto tilaisuuksiin, etupäässä jumalanpalveluksiin 22, 147; Herran Ehtoollisella käyneet 1303, kolehdeissa tullut \$2,963.03, Sunnuntaikouluihin osanotto 3859, kolehteina \$94.44; kirkonvelkaa maksettu \$116.00; pastoraalikäyntejä jäsenten luona 918 ja ei-jäsenten luona 506; saarnoja pidetty 546, lapsia kastettu 54, rippikouluoppilaita 455; avioliittoon vihkimisiä 14, hautauksia 40, rukouksia pidetty 196, puheita pidetty 441, lehtisiä jaettu 514, raamattuja annettu 34 ja 4 uutta testamenttia. Tällä ajalla ovat lähetysapua nauttivat seurakuntamme antaneet pappeinsa palkkaukseen \$4,134.95 ja kotilähetys on antanut \$3,033.10. — Lähetysapua on mainitulla ajalla nauttinut kymmenen papinpiiriä, joissa yhtä monta työntekijää.

Superintendentin toiminta mainitulla ajalla: Tehty 71 matkaa, joihin on mennyt 109 päivää, matkustettu 19,098 mailia, pidetty 96 saarnaa, 27 puhetta, jaettu 6 kertaa Herran Ehtoollista, rippiläkäynyt 210, kastettu 10 lasta, konfirmeerattu 5, vihkimisiä 1, hautauksia 1, yhteinen osanot-

to tilaisuuksiin 3907, kirjeitä lähetetty 372 ja vastaanotettu 119, kortteja lähetetty 56 ja saatu 6, raportteja kirjoitettu 66 ja vastaanotettu 43, kirjoituksia lehtiin ja julkaisuihin 31, kirkollisia uutisia 24, monistettu 677 liuskaa, kutsuja koukuihin kirjoitettu ja lähetetty 235, käyntejä kodeissa 242 ja muualla 31, yleisissä laitoksissa 5, sairaskäyntiä 25, keskusteluja 726, lehtisiä jaettu 159, ja kirjasia 68, kirjoja 37; puhelinkutsuja 11, sähkösanomia lähetetty 11 ja vastaanotettu 2; matkaohjelmaa laadittu 21; työohjelmaa 10, osanotto virallisiin kokouksiin 20, vieraita pappilassa 233.

5. Pieni esitys. — Jos jokainen maksava jäsen kirkkokunnassamme antaisi vuoden 1930 aikana viisi senttiä kuussa kotilähetykselle, niin voisimme "omilla voimillamme", ilman ulkopuolista apua, kustantaa kaikki kotilähetykseurakuntamme ja työntekijämme Amerikassa. Emmekö tekisi kaikin sellaista kaunista uudenvuoden lupausta? Silloin ei olisi lähetysskassamme melkein tyhjä joka kalenterivuoden lopussa. Silloin ei tarvitsisi kotilähetykskuukauttakaan rahankeräämistarkoituksia varten. "Iloista antajaa Jumala rakastaa. Lahjaksi olemme saaneet, lahjaksi myöskin antakaamme."

John F. Saarinen.

Tiistenjoen kirkon historiikka pääpiirteissä.

Tiistenjoen kyläkunnat kuuluvat Lapuan pitäjään, Vaasan lääniä. Pitäjän kirkolta noin 15 km itään.

Viime vuosisadan vaihteessa, jolloin rovasti Vilho Malmivaara muutti Lapualle, seurakunnan esipapiksi, alkoi seurakunnallinen elämä Lapualla elpyä ja kirkossakäynti vilkastua, myöskin hartausseuroja alettiin entistä enemmän pitää kodeissa, seurakunnan eri osissa. Tiistenjoella, jossa jo aikaisemminkin oli kuulunut joitakin ääniä oman kirkon kaipuusta, alettiin näinä aikoina yhä enemmän ajatella kirkon rakentamismahdollisuuksia. Eräs vanha suutari, Esa Wekman, otti kuin urakakseen sitä ajatusta ylläpitääkseen ja levittääkseen. Tavallisesti hän tuli aamu varhaisella taloon, käveli peremmälle ja sanoi: "Tarvitsis sen kirkonkin nyt jo rakentaa." Usein enempää puhumatta hän poistui. Meni toiseen ja kolmanteen taloon, jossa kertasi saman ajatuksen. Sen johdosta alkoi yksi ja toinen tuumailla: "Eipä se suutarin meininki taitaisi ollakkaan aivan mahdoton toteuttaa."

Aivan kuin koetteeksi kutsui allekirjoittanut lähikylän asukkaita määräpäiväksi neuvottelukoukukseen Jaakko Koskilahden taloon. Sattui niin,

että kaikki kokoukseen saapuneet olivat asiaa kannattavaa väkeä. Kokouksessa valittiin ensimmäinen toimikunta asiaa vireillä pitämään ja, jos mahdollista, eteenpäin viemään.

Tarkoitus oli alussa erota Lapuasta eri seurakunnaksi, joka sitten rakentaisi kirkon ja pappilan. Kun erimielisyyksiä ilmeni paikkakunnalla m. m. valituksena virastoihin, niin luovuttiin eroamishankkeista. Kun sitten tuli Suurlakko, jonka luultiin mullistavan kirkollisen elämän perusteitakin, niin jäi asia muutamiksi vuosiksi lepäämään. Kun mainittu lakko ei tehnyt mitään muutoksia, ainakaan Lapualla, niin alettiin v. 1912 kirkkopuuha uudestaan. Mutta nyt toisella pohjalla. Sanottuna vuonna, tammikuun 7 päivä, perustettiin Tiistenjoen Rukoushuone-yhdistys, jonka pääasiallisimpana tarkoituksena olisi kyläkirkon rakentaminen Tiistenjoelle. Samassa kokouksessa kirjoitti jo 40 henkilöä nimensä yhdistyksen jäsenluetteloon. Seuraavassa kokouksessa, joka oli saman kuun 25 p:nä, hyväksyttiin lopullisesti sääntöehdotus ja päätettiin hakea niille virallinen vahvistus. Siinä kokouksessa valittiin myöskin yhdistykselle ensimmäinen johtokunta. Vielä valittiin johtokunnan lisäksi erityinen keräystoimikunta.

Sitten alkoikin ripeä toiminta, vaikka säännöt olivatkin vielä virallista vahvistusta vailla, sillä ne vahvistettiin Senaatissa 16. 10—12.



Tiistenjoen kirkko.

Mainitsematta suppean tilan tähden asian eri vaiheita, tulos oli se, että jo v. 1915 12. 12. voitiin vihkiä uusi kirkko tarkoitukseensa. Kirkko sijaitsee niinsanotulla Kirkonmäellä. Tonttimaan kirkolle lahjoitti maanviljelijä, kauppias Vihtori Leppänen Tiistenjoelta. Kirkon piirustukset laadittiin yleisten rakennusten ylihallituksessa. Rakennusmestarina toimi lapualainen rakennusmestari Jaakko Hautala, ja rakennustyön valvojana läänin arkkitehti Stenfors. Kirkon vihkimisen toimitti tuomiokapitulin määräämänä Lapuan kirkkoherra rovasti Malmivaara viiden papin avustamana.

Kirkkomme, joka on puusta rakennettu ja istumapaikkoja 600 hengelle, oli nyt siinä kunnossa, että se voitiin ottaa käytäntöön, vaikka ei kaikinpuolin vielä valmiskaan. Sen jälkeen on sitä melkein joka vuosi jonkunverran täydennetty. On laitettu 300 kg. painava malmikello, varustettu lämmityslaitteilla ja välikaton täytteellä, laudoitettu ja maalattu ulkoa.

Urut saatiin kirkkoon heti sen valmistuessa. Ne on tehty Tulenheimon tehtaassa Kangasalla v:nä 1913. Niillä muuten olisi oma historiansa.

Nyt kuluvan vuoden aikana on suunnittelun alaisena kirkkomme täydellinen "restauroiminen" sisältä ja varustaminen täydellisellä sähkövalaistuksella (väliaikainen on olemassa) sekä alttari-aulua vastaavalla lasimaalauksella ynnä alttari-vaatteilla.

Kuluneen vuoden aikana saatiin myöskin oma hautausmaa. Se on välittömässä yhteydessä kirkon palstan kanssa ja vihittiin se juhlallisesti tarkoitukseensa 1. 7. 1928.

Kun ajattelee niitä monia vaiheita ja vaikeuksia, mitä kirkkomme puuhassa on ollut, niin täytyy myöntää, että itse seurakunnan Herra on asiaansa johtanut. Ihmistyö, sitäkin on epäilemättä ollut mukana, on ollut turhaa. Herra on pannut esteen eteen ja tien tukkoon, että eteenpäin pääsy on näyttänyt mahdottomalta. Mutta sama Herra on avannut toisen tien, joka jälestäjien on huomattu paljon paremmaksi. Varojakin on tullut Herralta aina tarpeen mukaan, sillä yli puolen miljoonan arvoinen kirkko on vain muutamman kymmenen tuhannen mi:kan velassa. Olemme saaneet täydellisesti kokea todeksi P. Raamatun sanan: Jos ei Herra huonetta rakenna, niin hukkaan he työtä tekevät, jotka sitä rakentavat. Tiistenjoen Rukoushuoneyhdistyksen aloitteesta on myöskin saatu perustetuksi kolmaskin vakinaisen papin virka Lapualle, nimittäin virallisen apulaisen virka, jonka asuntopaikkana on Tiistenjoen kylä. Tälläkertaa hän kyllä erikoisesta syystä asuu Lapualla. Viran hoitajana on nykyään pastori Olavi Kares. Säännöllisiä Jumalanpalveluksia kirkossamme pidetään 2 kertaa kuussa, siihen lisäksi vieraat puhujat. Ehtoollisen viettoja tarpeen mukaan. Myöskin paikallinen rippikoulu pidetään täällä ja on ripillelaskettujen

luku noin 50 vuosittain. Yleensä on väestö hyvin tyytyväinen seurakuntaelämän keskittymisestä omalle paikkakunnalle. Kuinkahan monelta meistä Herra kiitoksen saa? Ymmärrämmekö omasta ja lastemme puolesta kiittää isiemme Jumalaa tästä paikkakuntamme etsikkoajasta ja rukoilla, että hän antaisi sanansa kynttilän loistaa kirkkaana keskuudessamme.

E. Lilja.

Kuvan ja kirjoituksen toimittanut kalenteriin Mrs. Maria Kara, Hibbing, Minn.

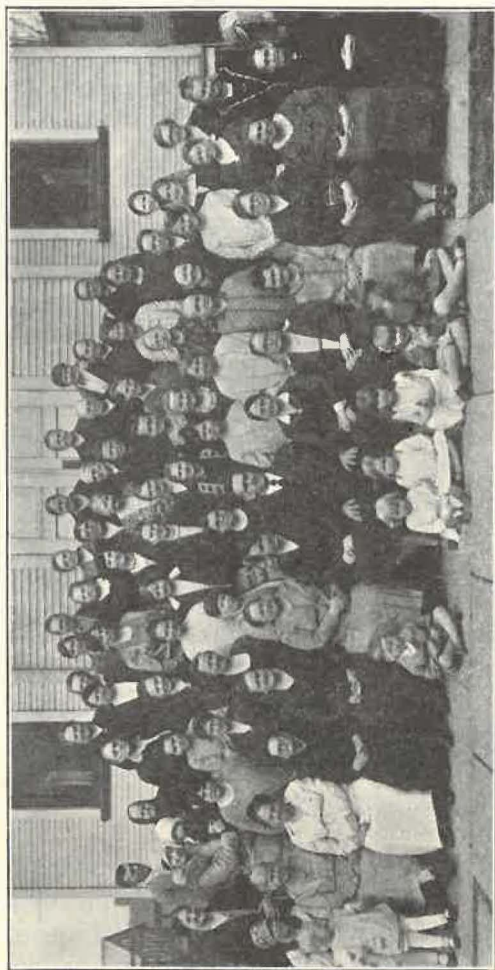
Kertomus Harborin Betania-seurakunnan lähetysompeluseuran toiminnasta

toukok. 16 p. 1928 toukok. 15 p. 1929.

“**V**ainiolle viinimäkeen, siellä työtä paljon on”, laulamme eräässä hengellisessä laulussa. Niinpä mekin, Lähetysompeluseuran jäsenet, olemme Jumalan suuresta armosta tänäkin viime toimintakautena saaneet olla mukana viinitarhan työssä kootaksemme pieniä murusia, joilla sitten avustamme neljää hyvää asiaa, nim. pakanalähetystä, kotilähetystä, merimieslähetystä ja oman seurakunnan tarvitsevaisia.

Virkillijoina ovat viime vuoden aikana toimineet seuraavat: puheenjohtajana mrs. Kustaava Rasmus, varalla mrs. Ida Laine; kirjurina mrs. Ida Kinnunen ja varalla mrs. Amanda Laaksonen; rahastonhoitajana mrs. Maria Eskelin. Koukkuksia on pidetty joka toinen viikko perheissä. Jäsenet ovat suorittaneet hengellistä ohjelmaa, kuten kertomuksia, runoja sekä hengellisiä lauluja. Pastorilta on lopuksi ollut aina lyhyt hengellinen puhe.

Ompeluseuramme täytti viime marrask. 12 p. 20 vuotta, mutta tuo merkkipäivä livahti ohitseme huomaamatta. Ompeluseura päätti mennä yhteiseen valokuvaan, ennenkuin past. Jauhiainen



Betania-seurakunnan lähetysompeluseura Ashtabula Harborissa, Ohio.

perheineen poistuu keskuudestamme ja tämä kuva päätettiin julkaista seuraavan vuoden Kirkollisessa Kalenterissa.

Varat ompeluseuramme saa etupäässä kahvitarjoilujen kautta, mutta on sen lisäksi valmistettu käsitöitäkin ja aina kerran vuodessa on pidetty pienet myyjäiset, joissa käsityöt hinnoitettuina ovat tarjotut myytäväksi. — Jäseniä ja ystäviä vuoden aikana on käynyt kokouksissamme yhteensä 1064 henkilöä.

Tässä on nyt lyhyt katsaus kuluneen vuoden toimintaan. Emmehän sillä pyydä ihmiskiitosta, vaan edelleen tehdä työtä Herran viinimäessä siinä toivossa, että jos yksikin pakana tai luopunut lapsi voitaisiin vetää lähemmäksi Herraa, niin tarkoitus olisi silloin saavutettu. Se olkoon edelleenkin toimintamme päämääränä.

Ida Kinnunen.

Kirkoista, pappiloista ja seurakuntapiireistä.

Kirkollinen Kalenteri lienee julkaisu yllämainittujen laitosten ja toimintamuotojen käsittelemiselle. Elämmehän sellaista aikaa kirkkokunnallisessa kehityksessämme, jolloin usein valmistuu kirkko eli Herran huone keskuudessamme. Opettajain asuntoja "pappiloita" on tiheään kohonnut kirkkokuntamme piirissä. Uusia seurakuntapiirejä on muodostunut ja on parhaillaan syntymässä.

Kaikki tähän on ainakin ulkonaista edistystä ja sopii toivoa, että sisällinen kehitys on ollut ja on vaikuttavana voimana näissä ilmiöissä. Mikäpä lieneekään rohkaisevampaa kirkkokunnan kehityksessä ja yleensä Herran työssä, kuin nähdä Herran temppelien kohoavan kirkkomme alueilla. Siitä jo psalmin kirjoittaja veisaa: "Oi kuinka ihanat, asuinsijas' ovat, Sä Herrain Herra suuri j. n. e." Kirkon rakentaminen ja erittäinkin sen valmistuminen tuo ihan kuin uutta virkeyttä ja voimaa seurakuntatyölle. Ollaanhan tavallaan ikäänkuin orvon asemassa siihen asti, kun saadaan oma Herran huone seurakunnalle. Tietenkin vuokratut kirkot ja yleensä sopivat kokoushuoneet ovat myös jumalanpalveluspaikkoja sille kirkonkävijälle, joka "hengessä ja totuudessa" ju-

malanpalvelustaan harjoittaa. Voivatpa Herran lähettämät herätystuulet toisinaan voimallisesti puhaltaa hyvinkin vaatimattomissa kokoontumispaikoissa ja taasen heretä vaikuttamasta uusien kirkkojen ja kokoumishuoneiden valmistuttua. Tällaistaikin voi huomata. Kuitenkin on silloin jokin heikkous päässyt vallalle. On mahdollisesti liiaksi ruvettu ihannoimaan ulkonaista, ja Jumala ei anna kunniaansa jollekin toiselle, ei edes uudelle kauniille kirkkorakennukselle. Olkoon siis kristikansan rukous, että Herran huoneita runsaasti kohoaisi keskuuteemme, mutta samalla myös, että todelliseksi siunaukseksi tulisivat. Kun kirkkoja rakennetaan, olkoon aina miellesämme, että Herran huone ei milloinkaan voi tulla liian hyvä ja arvokas. Parhaimminkaan onnistunut kirkkorakennus on sittenkin ylen vaatimaton korkeaan tarkoitukseensa. Herran huoneen rakennukseen ei ole mikään liian hyvää. Sanoihan jo vanhan liiton kirjoittaja: "Te itse asutte seedripuisissa huoneissa, vaan Herran arkki on honkien keskellä." Kuitenkin on aina kirkkojakin rakennettaessa otettava olosuhteet huomioon. Mikä toisissa paikoissa on jo arvokasta, on toisissa ylellistä. Aina on vaan Herran huoneen pyhyys ja arvokkuus muistettava. Oloissamme on toisinaan voinut tulla erehdyksiä, vaan sanoohan sananpars: "kokemuksesta opimme." Ajatuksemme on kuitenkin, että hairahdus hyvään suuntaan sittenkin lopussa kääntyy parhaaksi ja jos

taasen erehdyksestä tuli liian säästetyksi kirkkoa rakennettaessa, niin siihenkin on tulevaisuudessa mahdollisuus laajennuksia ja parannuksia tehdä. Olkoon Herran kansa aina kirkkoja rakentavaa ja kirkkojansa rakastavaa kansaa.

Kirkko ja pappila kuuluvat ikäänkuin yhteen. Kun mainitaan toinen, tulee toinenkin mieleen. Näin näyttää olevan meidänkin oloissamme. Pappiloita on kohonnut toinen toistaan uljaampia kirkkokunnassamme. Kovin onkin vaikeaa, kun seurakunnalla on kirkko ja opettajalla ei tahdo olla sopivaa kotia. Monesti on miltei mahdotonta saada huoneustoja edes vuokraamallaan. Tämä on kokemuksesta huomattu ja pappilain rakennus-into on ollut havaittavissa. On pappilain valmistuttua tuntunut niin hauskalta, kun opettajaperheelle on saatu koti. Kuinka onkaan hartaasta sydäimestä kohonnut kiitosvirsi Herralle, kun on pappilain valmistuttua kiitosjuhlaa vietetty. "Nythän on, kuten ollakin tulee" on silloin toisiaan tavatessa lausuttu. Herraa kiittämään on kehoituksia lausuttu. Elämme käytännöllisyyden kotimaassa. Tämä olisi hyvä aina muistaa. Pappilakin tulisi olla oloihimme sopiva. Ainakin kuvista katsellen näyttävätkin kirkkokuntamme uudet pappilat varsin käytännöllisiltä, kodikkailta jopa komeiltakin. Olkoon niin, mutta emme pappiloitakaan rakentaessamme milloinkaan ole liian perusteellisia. Olisi otettava kaikki olosuhteet huomioon ja sen mukaan talo tehtä-

vä. Täten saisimme parhaan tuloksen. Koti on Herran lahja. Minkä mieluisan lahjan voikaan seurakunta opettajalleen tarjota silloin, kun se maallisen kodin sen käytettäväksi antaa. Olkoon tämäkin kaunis puoli edelleen vaan kasvamassa kirkkokunnassamme, että pappiloita kohoisi ja entiset aina vaan ehommiksi muodostuisivat. Opettajan asunnossa ne rukoukset Herralle kohoavat.

Papinpiirit ovat myös keskuudessamme olemassa, sillä useimmat seurakunnat eivät vielä voi itsekseen vakituista opettajaa pitää ja jos voisivatkin, niin kirkkokuntamme työ on vielä lähetystyötä, jolloin olisi väärinkin pieniä seurakuntia ja saarnapaikkoja kohtaan kieltää heiltä kirkkokuntamme hengessä toimiva seurakuntahuolto. Näin ovat muodostuneet ja edelleen muodostuvat papinpiirit. Nämät ovat hengellistä yhteistoimintaa. On oikein kaunista ja rakentavaa, kun tällaiset piirit rauhassa ja rakkaudessa ovat yhteistyössä. Toisinaan vietetään yhteisiä hengellisiä juhlia, pyhäkoulupäiviä j. n. e. Aineellisestikin ollaan voimakkaampia silloin. Kuta useampia syitä on nuorassa, niin sehän on sitä lujempi. Meidän tulisi oppia antamaan yhteisymmärrystä, rakkautta ja arvoa yhteistyölle. Kun sitten Herran Henki asiat johtaa, että voidaan jo entinen papinpiiri jakaa, niin silloin yhteisesti Herraa kiitetään tähänastisesta siunauksesta ja pyydetään valmistautua uusia ja laajempia siunauksia

saamaan. Näin tulee Herran siunaus mukaan. Silloin on hyvä tehdä Herran työtä. Näin pyytäkäämme toimia papinpiirejä muodostaessamme. Varmaan onkin Herra usein saanut tässä hengessä asiaansa toimittaa.

Kirkot, pappilat ja papinpiirit ovat niitä ulkoisia kristillisen työn puitteita, joiden terveellinen kehitys keskuudessamme on tärkeä. Olkoot ne rukoustemme esineinä, että ne Herran mielen mukaan kasvaisivat. Silloin on meille myös rakasta se toiminta, joka näissä puitteissa liikkuu. Opettajan puolesta rukoillaan, hänen perheväkenensä on sydäntemme huokausten esineinä Herran edessä. Seurakunnan kehitys on toimintamme toivotuin määrä. Kaikki pyydämme toimia Herran kasvoin edessä. Tunnukslauseenamme on: "Sinun sanasi on minun jalkaini kynttilä ja valo minun teilläni."

B. Vuornos.

Syksyn saapuessa.

Jo vaihtui luonnon värit syksyisiksi,
pois haihtui vihreys ja kukkain vyö.
Sen aikaan saattoi kylmä hallayö,
kun pohjan tuuli muuttui talviseksi.

Viel äsken metsä vihreänä loisti,
ja kaunokukka uinui salmen päässä.
Mut aamulla ol' lammen ranta jäässä,
ja yöhyt kylmä kesän kukat poisti.

Voi kasvot nuoret yössä kalventua,
ja silmät sammua ja sydän seisahtua.
Oi, paljon muuttaa yksi hallayö!

Ei kesä kestä, kuihtuu kukat kerran;
se sääntönä on Luojan, taivaan Herran.
Ja jokaiselle kuolinhetki lyö.

Swante Luoma.

Merijärven seurakunta ja kirkko.

Merijärven seurakunta perustettiin vuonna 1779. Se oli aluksi Pyhäjoen kappelina, kunnes vuonna 1895 tuli omaksi kirkkoherrakunnaksi.

Seurakunta sijaitsee Pyhäjoen varrella. Sen pinta-ala on ainoastaan 207 km². Asukkaita oli viime vuoden päättyessä 2469 henkeä, joista yli 200 Amerikassa.

Kirkko, joka on rakennettu vuonna 1781 ja korjattu vuonna 1876, on vanhain suomalaisten talonpoikaismestarien työtä. Asiantuntijat kiittävät sitä erittäin sopusuhtaiseksi ja kauniiksi. Tapuli on Ruotsin herrain piirustusten mukaan kyhätty. Se on huomattavasti heikompi kuin itse temppele. — Herran huone seisoo vähitellen kuivuvan Tähkijärven kallioisella niemekkeellä. Tuuhea hautausmaapuistikko on sen ympärillä. Koivukuja johtaa Sirkan talon luota hautausmaalle. Keväisin on kirkko melkein joka taholta tulvavetten ympäröimänä. Silloin se on erittäin kaunis nähtävyys. — Seurakunnan köyhyydestä johtuu, että kirkosta puuttuvat sekä urut että lämmityslaitteet. Pitkiin aikoihin ei voida sellaisia ajatella, ellei ulkoapäin muisteta huomattavilla lahjoituksilla.

Laurila-niminen pappila sijaitsee myöskin Täh-

kijärven rannalla. Sekin on vanhantyylinen sopusuhtainen rakennus tuuheiden puiden siimeksessä.

Pappeina ovat olleet seuraavat: saarnaajat Abraham Lauren 1781—1792, Johan Erenius 1792—1800, Matts Törnudd 1800—1814, v. t. Nils Mo-



Merijärven kirkko sisältä.

liis 1814—1816, Jakob Frosterus 1816—1821 (kuollut Merijärvellä), kappalaiset v. t. Samuel Elenius 1821—1823, Karl Gabriel Calamnius 1823—1826, Karl Hejmelaesus 1826—1827, v. t. Johan Zakris Cajaner 1827—1828, Julius Aleksander Krank 1828—1834, Zefanias Simelius 1834—1853 (kuoli Merijärvellä), v. t. Jonas Kris-

tian Castren 1853—1854, v. t. Zakris Gustaf Austen 1854—1855, Johan Simelius 1855—1871, v. t. Johan Holmström 1871—1872 (hoiti seurakuntaa Alavieskasta käsin), v. t. Karl Otto Teulen 1872—1875 (hoiti seurakuntaa Oulaisista käsin), Henrik Schwartzberg 1875—1880, v. t. Jaakko Mus-



Merijärven kirkko ja kellokapuli tulvan aikana.

telin 1880—1884, v. t. Oskar Immanuel Heikel 1884—1886, v. t. Tuomas Karppinen 1886—1889, Iisakki Puustinen 1889—1895 (kuoli Merijärvelle), v. t. Karl Gustaf Mustonen 1896—1902, v. t. Juho Abram Pietola 1902—1907, kirkkoherrat v. t. Kaarlo Emil Kalli 1907—1910, Juho Kipinä

1910—1918, Yrjö Henrik Kortekangas 1918—1926, Niilo Räsänen 1926—1927, Väinö Rafael Havas 1927—.

Hengellinen elämä on seurakunnassa ollut vilkasta. Varemmin löytyi jonkunverran herännäisyyttä. Vuosien 1870—1880 seutuvilla saapui laestadiolaisuus ja sai sangen voimakkaan levikin varsinkin Oskar Immanuel Heikelin pappina ollessa. Nykyään on herännäisyys kokonaan kadonnut. Kahteen suuntaan jakautunut laestadiolaisuus sensijaan on erittäin elinvoimainen. Kirkossa käynti on viime aikoina ollut huomattavan runsasta. Pyhäkoulutoimi on virkeätä.

Tämän historiikin on kirjoittanut kirkkoherra Väinö Havas. Kuvat ja kirjoituksen on K. K. toimittanut John Ollila, Detroitista, Mich.

Lesken ropo.

Kaikkialla maailmassa ja kaikkien sukupolvien aikana, missä vain evankeliumia luetaan, siellä luetaan rakastettava kertomus köyhästä leskestä ja hänen uhriarkkuun panemastaan rovostaan.

Tuo tapaus merkitsi Jeesuksen sydämelle niin paljon, että hän asetti sen säilymään, suurten asioiden joukossa kaikkien aikojen ihmiselle. — Siinä samalla paljastuu Jeesuksen sydämen ja ajatussuunnan erilaisuus “yleisestä mielipiteestä”. — Yleinen huomio kiintyi niihin, jotka “antoivat paljon”, rikkaisiin, komeapukuisiin uhraajiin. Jeesuksen sydämen huomio kiintyy köyhään leskeen, joka tuli ujona uhriarkun ääreen ja pudotti roponsa. — Suuruuden ja “paljouden” näki Jeesus tuossa uhraajassa ja hänen rovossaan. Jeesus arvostelee asioita ja tilanteita niin eritavalla kuin suuri maailma. Siellä missä ihmissilmä näkee tavatonta hurskautta, saattaa hän nähdä haisevia hautaluita. Siellä missä muut näkevät “paljon tavaraa”, näkee Jeesus “yhden puuttuvan” ja sen mukana kaiken puutteen, s. o. huutavan köyhyyden. Siellä missä ihminen ihailee raakaa voimaa, kullan, kunnian, aseman tai miekan antamaa, siellä Jeesus korottaa *lapsen* ja näkee hänessä “*suurimman*”, taivaanvaltakunnan kunniasi-

jalla istujan. — Sellainen on Jeesus. Hänen historiassaan joutuu roomalainen Pilatus, sotamies ja valtiomies, niiden joukkoon, joilla ei itsellään “ole mitään valtaa...” kun sensijaan alabasteripullon uhrannut vaimo, itkevä äiti, köyhä leski ja hänen pieni roponsa saavat ikuisesti huomatus sijan. — Sellainen on Jeesus. — Mutta hän on taivaasta — taivaallinen. Me olemme maasta — maallisia.

Mutta minun piti puhua köyhästä leskestä ja hänen rovostansa. Jos mistään niin tuosta leskenrovosta on ihmisillä väärä käsitys. — Kun kolehtihaavi tai keräyslista kulkee kunkin kohdalla, silloin tulee ihmiselle kuin “pelastuksen enkelinä” mieleen tuo leskenropo. — Sadandollarin pussista nousee kymmenensenttiä ja rinnasta hurskas huokaus: annan leskenrovon, kyllä Herra sen siunaa. — Ei leskenropo ole mikään *pieniraha*. Se on törkeä erehdys. Vaan se oli kaikkein *suurin raha*, mitä Jeesus oli nähnyt uhrattavan: ihminen, suuren puutteen ihminen, köyhä leski antoi — kaikki rahansa. Se oli tavaton summa Jumalan edessä. Sen suuruus oli siinä, että antaja “teki mitä hän voi”.

Ymmärrätkö ystäväni nyt, mikä on leskenropo. — Se on se uhraus josta kaikkitietävän Jumalan puntari voi sanoa: On tehty täyttä totta, on uhrattu Jumalan asiaa rakastavan sydämen vaatimusten mukaan. — Vain silloin putoaa uhriarkkuun leskenropo. — Emme saisi koskaan antaa

Herran asian hyväksi mitään muita kuin todellisia leskenropoja. — Niissä on siunaus, asialle ja antajalle.

Kun ajattelen Amerikan suomalaista kirkkokansaa, heidän historiaansa ja saavutuksiaan, — niin pakostakin tulee mieleen leskenropo. — Niitä on pudotettu monta Herran uhriarkkuun. Ihmiset, jotka tulivat yli meren, köyhinä, orpoina ja avuttomina, pudottivat aikanaan uhriarkkuun leskenropoja ja taivas puhui niistä hyvää. Niillä leskenrovoilla ovat nousseet kirkot ja pappilat ja Suomi-Opisto. Ei niitä ole miljonäärien pussista nostettu. Kaivosmies, maankääntäjä farmari, tehtaassa raataja ja pesupunkan ääressä seisova vaimo tai palveleva suomalaistytö ovat ne rovat pudottaneet arkkuun.

Kun tätä ajattelee, niin rinnassa liikkuvat oimutiset, pyhät tunteet. Ja tulee mieleen huokaus: kunpa nuoriväki oikein syvästi tajuaisi isiensä ja äitiensä leskenrovon arvon.

Johannes Wirtanen.

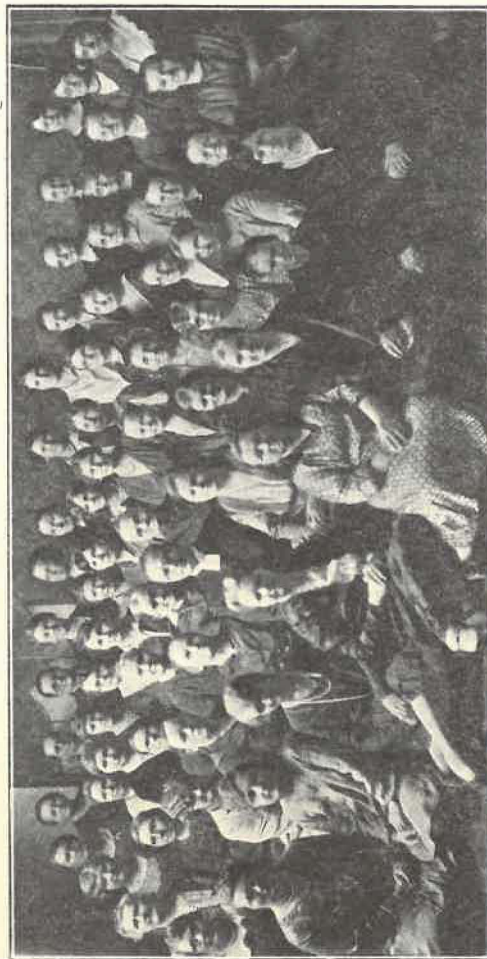
Virginian seurakunnan ompeluseura.

Jokaisella paikkakunnalla, missä seurakunta on olemassa ja missä Jumalan valtakunnan työtä tehdään, on seurakuntatoiminnan yhteyteen perustettu myöskin ompeluseuroja. Niiden kautta tarjoutuu monelle seurakunnan jäsenelle, miehille ja naisille, tilaisuus ilmaista rakkautensa Herraa ja Hänen seurakuntaansa kohtaan, ulkonaisten puuhailujen ja uhrausten muodossa. Samalla tarjoutuu niiden kautta seurakuntien jäsenille tilaisuus lähempään yhteistoimintaan ja seurusteluun toistensa kanssa sekä mahdollisuus käyttää leiviskänsä Herran asian palvelukseen.

Toiset ompeluseurat ovat nuorempia ja vähemmän aikaa toimineita; toiset ovat jo ahertaneet vuosikymmeniä. Yhden sellaisen, vuosikymmeniä toimineen ompeluseuran kuvan esitämme tässä rakkaassa ja arvokkaassa kirkkomme vuosikirjassa, Kirkollisessa Kalenterissa, kirkolliselle väestöllemme. Se on Virginian Suomal. Ev.-Luth. seurakunnan ompeluseura, Minnesotan valtiossa. Seura vietti viime huhtikuulla kolmattakymmennettä vuosijuhlaansa. Kuvassa näkyy vielä muutamia jäseniä, jotka ovat olleet mukana ompeluseuran perustamisajoista saakka. Toivomme, että ompeluseuramme saa heidän tukeaan ja apuaan vielä kauvan aikaa.

Muistojuhlaa vietettiin kirkossa ihanin ja vaikuttavin juhlamenoin. Se alettiin juhla jumalanpalveluksella, jossa seurakunnan entinen opettaja, past. P. Keränen piti lämpimän saarnan. Miss Elma Niemi lauloi kauniin soololaulun ja mrs. Hilma Nelsonin johtama "oktettikuoro" esitti miellyttävästi useita hengellisiä lauluja. Päivällisen jälestä jatkui juhla runsaalla ja arvokkaalla ohjelmalla, joka sisälsi puheen seurakunnan entiseltä opettajalta, past. M. E. Merijärveltä ja seurakunnan ja ompeluseuran historiikin mr. John Mattsonilta. Lyhyempiä tervehdys- y. m. puheita pitivät mrs. A. Niemi sekä useat vieraat ja ompeluseuramme puolesta mrs. Aino Kuusisto ja mrs. Maria Alexon. Kauniin pianokappaleen soitti mrs. J. Wargelin. Juhlan erikoisuutena on mainittava suuri, useita kymmeniä laulajia käsittävä juhlakuoro sekä erikoisesti naisten kuoro, jotka kumpikin lauloivat kauniita, vaikuttavia juhlalauluja.

Kaiken aikaa paloi alttarilla 30 kynttilää, jotka liekehtivillä pikkuvaloillaan muistuttivat juhla-kansaa niistä vuosista, jotka ompeluseuran toiminnan aikana ovat ijäisyyteen vierähtäneet ja vieneet mukanaan jokaisen yksityisen elämän ja toiminnan ajalta paljon — ja monenlaista. Herra yksin tietää, mitä! Syntiä siellä on vain suurin määrä, päällimmäisenä huutamassa. Voi, jospa sieltä puhuisi Hänen verensä, joka ei huuda kosta, kuten Abelin veri! Voi, kun sieltä kuuluisi



Virginnan seurakunnan ompeluseura.

Vapahtajan pyhiltä, totuuden huulilta nuo ihanat sanat: "Hyvin sinä, hyvä ja uskollinen palvelija!"

Kolmekymmentä vuotta on pitkä aika. Monta kokousta on ompeluseuramme saanut sen varrella pitää, monta juhlaa ja tilaisuutta järjestää. Työn ja touhun keskellä on niin miesten kuin naistenkin täytynyt paljon vaivaa nähdä ja uhrauksiin mennä, koskapa ompeluseuran aineellisetkin saavutukset kohoavat lähemmä pariakymmentä tuhatta dollaria.

Kiitollisin mielin muistelemme tämänkin ompeluseuran toimintaa, sen virkailijoita, sen jäseniä, niitä koteja, jotka kokouksia ovat vastaanottaneet ja kaikkia, jotka Virginian seurakunnassa ovat Herran asian hyväksi toimineet. Herra suokoon meille vielä monta toiminnan vuotta!

V. Kuusisto.

Arkkipiispa Gustaf Johanssonin tervehdys Amerikan suomalaiselle luteriselle kansalle.

Suomen-matkallani viime kesänä sain armon kulluttaa yhden päivän, 12:ta syyskuuta, vanhasa Turussa. Suomalaiselle luteriselle kristitylle on Turku erikoisessa merkityksessä pyhä kaupunki. Suomen kirkon historia liittyy kovin läheisesti Turkuun. Tuomiokirkko, Kupittaa, Auran rannat, vanha linna ja monet muut paikat puhuvat kautta aikakausien historian kieltä. Turussa on myöskin Suomen kirkon arkkipiispan istuin. Kunnianarvoisaa arkkipiispaa sain tervehtiä, kertoilla Amerikan kuulumisia ja kuulla tältä herttaiselta vanhukselta, Suomen kirkon päämieheltä, Suomen kirkon tilasta.

Tässä kalenterissa on toisessa paikassa arkkipiispa Gustaf Johanssonin kuva. Kauan on Suomen kansankirkko saanut käyttää tätä uskolista, tarmokasta ja horjumatonta Herran palvelijaa palveluksessaan. Työ seurakunnissa, työ yliopistossa ja sitten piispana, ensin Kuopion ja Savonlinnan piispana ja sitten arkkipiispana, on lumiaan kulmille kylvänyt. "Minulla on enään vain vähän toiminta-aikaa jäljellä rakkaassa kirkossamme", mainitsi rakastettu arkkipiispa keskustelun aikana.

Hyvästijättäissään ja rakkaita terveisiä lähettäessään Suomi-Opistolle ja koko Amerikan luteriselle kansalle lausui kunnioitettu arkkipiispa m. m. seuraavaa: "Viekää minun sydämelliset terveiseni sinne Amerikkaan kaikille suomalaisille luterisille Suomen kirkon lapsille ja varottakaaheitä pysymään pyhän raamatun pettämättömällä pohjalla. Ei mikään muu kestä kuin Jumalan sana ajan vaihteluissa. Luterinen kirkko on Jumalan sanan kirkko. Se ei ole koskaan tinkinyt eikä ruvennut kokeilemaan ajan virtausten kanssa. Herra auttaa Hänen sanassaan pysyvää kirkkoa. Ihmismieli pyrkii usein yläpuolelle, mutta Herra ei salli sen tapahtua. Minun sydämeni iloitsee tietäessäni, että Suomen lapsilla on Amerikassa Jumalan sanaan perustuva kirkko. Pitäkää, Amerikan suomalaiset luteriset lapseni, kiinni Jumalan sanasta! Jumala Teitä siunatkoon!"

Arkkipiispa tuntuu seuraavan hyvin läheisesti Amerikan suomalaisen luterisen kirkon elämää ja pyrkimyksiä. Vilpittömästi hän toivoi Suomen kansankirkon ja Amerikan suomalaisen luterisen kirkon kesken säilyvän läheisen yhteyden. Kun nyt Suomi on itsenäinen maa ja itse voi järjestää asiansa, niin on vastaisuudessa toivoa Suomen puolelta välittömämmänkin yhteyden aikaansaanti mahdollisempi kuin ennen. Vielä esitteli arkkipiispa allekirjoittaneen Turun tuomiokapitulille, joka juuri oli kokoontunut istuntoon ihanassa tuomiokapitulin istuntosalissa. Sydämellisesti jokai-

nen tuomiokapitulin jäsen toivotti menestystä Amerikan tytär-kirkolle. "Meillä on sama päämäärä ja sama henki kuin teillä siellä Atlantin toisella puolella," lausui eräs tuomiokapitulin asessoreista.



Suomi-Opiston Jumaluusopillinen Seminaari 1928—1929.

Eturivi vasemmalta: pastorit H. D. Whitteker, Antti Lepistö (johtaja) ja A. Könönen. Takarivi vasemmalta: (oppilaat) Douglas Ollila, Viljo Heiman, Frans Koski, Antti Kopra ja Nikolai Joensuu.

Jättäessäni arkkipiispan ja tuomiokapitulin alkoivat tuomiokirkon kellot soida. Valtavasti ne kaikuivat korkeudesta levittäen sanomaa yli kaupungin ja lähiseudun. Elämän ja kuoleman Herra muistutti elämän katoavaisuudesta. Tunsin

olennessani kuulevani Amerikan kirkkojemme kellojen soittoa; tuomiokirkon seinustalla seisoesani näin sielussani pienet kirkkomme Amerikassa yhden toisensa perästä juhlakulkueessa. Herra on tarvinnut Suomen kirkkoa kokonaisuudessaan ja erikoisesti mahtavaa Turun tuomiokirkkoa palveluksessaan pitkät ajat. Herra tarvitsee Amerikan suomalaista kirkkoa pelastussanomien levittämisessä. Amerikan suomalaisen luterisen kirkon ihanana etuoikeutena ja velvollisuutena on pitää huolta kansalaistemme kalleimmasta asiasta täällä puolella Atlantia. Säilyköön yhteys Suomen äiti-kirkon ja meidän välillä. Suomen äiti-kirkko on paljon antanut meille. Mitähän voisimme vastalahjaksi ojentaa äiti-kirkolle? Uskollisuus Jumalan sanalle ja luterisen kirkon tunnustukselle olkoon tunnussanamme. Suomalainen luterinen kirkko voi menestyä ja kasvaa Amerikassa. Muistammehan, että se on Herran Jeesuksen perustama kirkko, se on "kirkko Lutherin", se on isiemme kirkko.

Suomi-Opistossa lokak. 1929.

Antti Lepistö.

Ruoveden kirkko Suomessa.

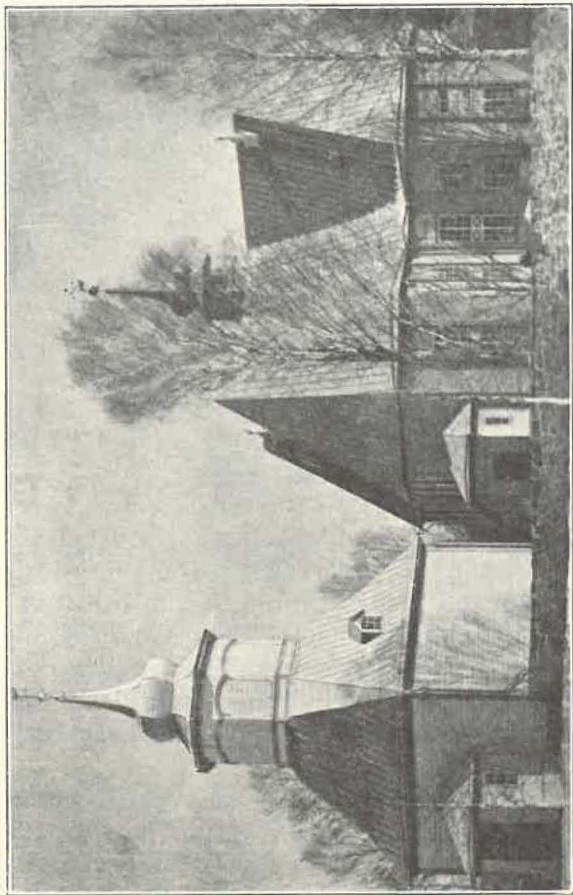
Ruoveden seurakunta sijaitsee Hämeen läänin pohjois-osassa. Paikka, missä nykyinen Ruoveden kirkko sijaitsee, on hyvin vanhaa asutusta. Jo ennen hämäläisten paikalle tuloa tiedetään lappalaisten sillä paikalla asuneen.

On tullut yleiseksi tavaksi julaista Kirkollisessa Kalenterissa Suomen kirkkojen kuvia ja lyhyitä historioita seurakuntain vaiheista. Niin ollen katsomme sopivaksi esittää Kirkollisen Kalenterin lukijoille Ruoveden seurakunnan kirkon kuvan ja vähän selitystä sanotun seurakunnan vaiheista, semminkin, koska paljon Ruoveden seurakuntalaisia oleskelee Amerikassa.

Katolisena aikana on Ruoveden seutu kuulunut Pirkkalan seurakunta-alueeseen. Ensimmäisen oman kirkon sai Ruoveden seurakunta vuonna 1564 ja oman papin v. 1571, jolloin tuli itsenäiseksi kirkkoherrakunnaksi. Kappelaina silloin tuli Ruoveden seurakuntaan kuulumaan Kuru, Virrat, Pihlajavesi, Ätsäri, Multia, Keuru ja Vilppula. Siis melkein nykyinen Ruoveden rovastikunta, johon kuuluu 13 pappia.

Nykyinen kirkko, jonka 150-vuotisriemujuhlaa vietettiin kesällä, elok. 18—19 päivinä 1928, on valmistunut v. 1778 ja vihitty tarkoitukseensa.

Ehkä jätämmekin kuivien numerojen esittämisen sikseen, ne kun eivät niinkään paljon ketään



Ruoveden kirkko.

miellytä ja kerromme mainitusta suuremmoisesta 150-vuotisriemujuhlsta joitain ääriviivoja.

Pappejakin oli juhliin saapunut seuraavat: rovasti L. T. Durchman, asessori I. M. Tallgren, lääninrov. T. von Pfaler, asessori I. Wallinheimo, rovasti I. Peltonen, G. Wäinönheimo, rov. W. Palmroth, rov. A. M. Numminen, pastori Hovila, pastori Mikkonen ja past. M. Mustonen.

Juhlat aloitettiin lauantaina elok. 18 p. illalla, jolloin torvisoittokunta kellotapulista soitti kiitosvirren 333, jonka jälkeen juhlakansa asettui kirkkoon. Kun virsi oli veisattu, piti juhlasaarnan pastori Matti Mustonen.

Sunnuntaina 19 p., joka oli varsinainen juhlapäivä, alkoi juhla tavalliseen aikaan. Torvien säestyksellä kajahteli kellotapulista virren sävelet: "Jumala omi linnamme". Tämän jälkeen toimitettiin uuden siunauskappelin vihkiminen ja sen jälkeen oli kirkossa erittäin juhlallinen jumalanpalvelus, jossa voimakkaan juhlasaarnan piti asessori J. Wallinheimo.

Riemujuhliin otti osaa ainakin 4000 tai 5000 henkeä.

Olkoon tämä Ruoveden kirkon kuva ja lyhyt vaatimaton esitys mieluinen yllätys täällä asuville Ruoveden seurakuntalaisille! Nostakoon se uudelleen muistiin lapsuuden ja nuoruuden kalliit ja pyhät muistot!

V. Ranta.

Rukoiliko sinun äitisi?

Rukoilevista äideistä ja isistä on puhuttu ja kirjoitettu paljon. Kuitenkin maailman syntipoluilla harhailee paljon rukousten lapsia. Saa ne siis vieläkin puhua ja kirjoittaa heistä ja heille, ainakin siitä suuresta vastuusta, mikä heillä rukouksenlapsina edessään on.

On sanottu että parhain ja arvokkain perintö, minkä kukaan voi vanhemmiltaan saada, on isän ja äidin esirukoukset ja siunaukset, joitten seurauksena me näemme monissa hurskaissa perheissä jatkuvaa Herran armosiunausta polvesta polveen. Kun siis rukouksenlapsi saa näin kallisarvoisen omaisuuden perinnökseen, on sen hoidosta ja käytöstä myöskin suurempi vastuu kuin muitten ihmisten suuristakin rahallisista perinnoista. Rukouksenlapsi on itsessään jo varsin suuriarvoinen Jumalan luoma olento ja jos hänelle on Jumalan ihmeellisestä johdatuksesta annettu kaikista arvokkain perintö, niin vastuu on suurempi kuin kuningaskruunujen perijöillä ja monimiljoonäärien jälkeläisillä.

Salli sen takia, lukijani, jos olet näin suuren perinnön vanhemmiltasi saanut, minun kysyä vanhan Siionin virsien sanoilla: "*Millä arvelet vastaavas Herralle sen, jos portoksi teet Hänen morsiamen?*". Oikeastaan Herran morsian Raa-

matun mukaan on pyhä seurakunta eikä yksityinen henkilö, kuten vanhemmassa hengellisessä kirjallisuudessa joskus sanotaan. Mutta yksityinen jäsen seurakunnassa voi omalta osaltaan joko saastuttaa Herran morsianta (s. o. seurakuntaa) tai sen pyhänä pitää. Ja yksityisten ihmisten on vastattava yhteisen seurakunnan puhtaudesta, ja voi sitä, jonka kautta pahennus tulee. — Kun siis rukouksenlapsi, jo kasteessa Herran pyhään seurakuntaan otettu, myöhäisemmällä iällään harhailee synnissä, on hänen kohdaltaan seurakunta saastutettu ja kallisarvoinen vanhempien jättämä perintö synnissä tuhlatu. Millä aiot vastata sen?

Mutta ehkä olet rukoilevien vanhusten lapsi ja itsekin rukoilet etkä julkisynneissä etkä ehdollisissa paheissa eläkään. Sallitko silti kysyä, mitä rukoilet ja seuraatko isääsi ja äitiäsi siinäkin, että rukoilet sitä, mitä hekin lapsilleenkin niinkuin itselleenkin Herralta pyytelivät? On rukoulijoiita, jotka pyytävät vain oman tahtonsa täyttymistä, kaipaavat sitä, mikä miellyttää lihaa ja verta, ja odottavat Herralta aivan itsekkäiden toiveittensa tyydytystä. Jos olet todella oikean rukoulijian lapsi, et näin tehden seuraakaan vanhempaisi esimerkkiä. Eiväthän he — jos kerran Herran kansaa olivat ja Herran mielen mukaan rukoilivat — Sinullekaan pyytäneet Sinun oman itsekkään tahtosi täyttymistä. Heidän rukouksiinsa varmasti kuuluivat nämätkin sanat: *Tapahutukoon sinun tahtosi*, nim. taivaan Herran tahto ja sekin niin maassa kuin taivaassa. Jos sinä it-

sekkäästi itsellesi mukavia oloja pyytelet, silloin et pyydä sitä, mikä taivaassakin tapahtuu. Sillä totisesti, myöntänet kai sen, sinun tahtosi ei ole mikään taivaassa asioita määrävä tahto eikä mah-ti. Siellä ei voikaan tapahtua mikään muu kuin Jumalan pyhä tahto ja sen tapahtumista isäsi ja äitisi sinullekin rukoilivat, jos ollenkaan rukouk-senkansaa olivatkaan.

Pelkäätkö esim. ristiä ja rukoilet sen alta va-pautumista? Kun kerran kehoitettiin paljon ris-tinsä takia kärsivää vanhusta rukoilemaan ris-tistä pääsyä, sanoi hän: *En tahdo karata Juma-lan koulusta.* — Välistä sattuu Amerikassa ja Suomessa, että tottelematon poika karkaa koulus-taan, kun ei saa olla siellä oman mielensä mukai-sesti. Sellainen poika on tuhma ja paha poika. Rukoilija, joka haluaa rististään päästä, on yhtä tuhma ja taitamaton. — Golgatan kolmessa ris-tinpuussa oli kolme miestä, kunnian Herra ja kak-si rosvoa. Paatuneena pysyvä rosvo pyysi: *auta itseäsi ja meitä.* Katuva pahantekijä rukoili: *Muista minua, Herra.* — Vapahtaja lausui jo il-taa ennen: *Ei niinkuin minä tahdon, vaan niin-kuin Sinä, Isä, tahdot.* Kenen mieli näistä kolmes-ta sinulla rukoillessasi on?

Kun kysyn sinulta, arv. lukijani, *Rukoiliko si-nun äitisi?* — on samalla sydämellisin toivoni, et-tei muita kuin rukouksenlapsia olisikaan eikä lu-kijaini joukossa ainakaan olisi muita. Kaikkea ei silti ratkaise asia, olivatko vanhempasi rukous-väkeä vai ei. Pelastuu iankaikkiseen elämään nii-

täkin, jotka eivät ole rukoilevien jälkeläisiä. Esim. pakanoista kääntyneet kristityt eivät ole näin on-nellisia lapsina olleet. Ja hukkuu hurskaskenkin jälkeläisiä, esim. Esau vanhassa liitossa ja saman-laisia esimerkkejä nähdään myöhemminkin. Sit-tenkin rukoilevien vanhempien lasten mieliin ei luullakseni koskaan liiaksi painosteta sen perin-nön arvokkuutta, mikä heillä on. Kuka nyt meis-tä tahtoisi, että sukuumme esi-isien ja äitien har-tain rukouksin saadut kalliit perinnöt katkeavat edelleen seuraamasta juuri minussa, niin että mi-nä tottelemattomuudellani ehkäisen taivaallisten siunausten virtain vuotamisen edelleen jälkipol-ville. Ellen minä seuraa tässä vaikkapa kuinka suuressa heikkoudessa isäni ja äitini jälkiä, ar-mosiunaus, joka vielä minuun asti on ulottunut, minussa katkeaa ja pysähtyy. Voi sellaista ru-kouksenlasta!

Meillä on siis, lukijani, suuri vastuu, että me emme vain estä sitä hyvää, mitä Herra tahtoo mei-dänkin kauttamme jälkeläisillemme ja sitä tietä koko kansallemme antaa. Meidän, lukijani, ei tar-vitse pelastuaksemme kerran autuaitten joukkoon tehdä mitään suuria emmekä me kykene millään töillämme autuuttamme ansaitsemaan. Mutta meidän on tarkoin varottava ettemme millään häiritse Herran Hengen työtä meissä. Herra ko-konaan toimittaa pelastustyömme. Ihmiset vain joko antavat Herran sen tehdä tahi estävät sen. Me rukouksenlapset emme saa olla esteinä omalle ja muiden pelastumiselle. *E. Merikari.*

Perhon seurakunta ja kirkko.

Perhon seurakunnan ja sen vanhan kirkon vaiheista
vuodeen 1902.

Aluksi mainitaan tässä, mitä vanhoista aikakirjoista on selville saatu, että vuosiluvulla 1600 on Perho-nimisellä sydänmaaseudulla ollut neljä eri taloa, nimittäin Oxkoski (nykyään Oksakoski), Jänkä, Möttönen ja Kuusjärvi.

Kun esi-isät olivat sittemmin vähitellen raivaneet Perhon saloseutuja asuttavaksi aina vuoteen 1780, siis 180 vuotta eteenpäin, perustettiin tällöin, v. 1780, armollisella luvalla "Perhon saarnahuonekunta". Samalla annettiin Perhon asukkaille lupa rakentaa itselleen kirkko niinkutsutulle Jängän kankaalle, joka oli saanut nimityksensä siitä, että jänkäläisillä oli siihen aikaan ollut siinä tervanpolttohauta, vaikka se olikin noin neljän virstan päässä Jängän talosta. Sille paikalle rakennettiin sitten puusta pieni, vaatimaton ristikirkko vuosina 1780—1783. Se oli kylmä, ilman urkuja, mutta alttaritaulu siinä oli. Vaikk'ei kirkko ollut aivan valmiina v. 1782, niin alettiin sitä silloin jo käyttää, kun pappi joskus kävi emäseurakunnasta Kokkolasta, johon saarnahuonekunta alkujaan kuului. Vasta kirkollisvuotena 1800—1801 oli saarnahuonekunnalla ensimmäinen pappinsa ja se oli väliaikainen saarnaaja Gabriel

Bengerström. Sen jälkeen on ollut m.m. seuraavia pappeja:

Isak Hedberg 1801—1808 vakinainen saarnaaja; Elias Jeremias Fonselius 1808, mutta kun Ruotsin ja Venäjän välinen sota alkoi, niin oli



Perhon kirkko.

tuon papin, venäläisten vainoomana, täytynyt lähteä pakosalle ja oli hän päässyt, kuten kerrotaan, siirtymään Ruotsin valtakunnan puolelle, jonne lienee sitten jäänytkin koko elinkaudekseen; Mattias Waldstedt 1808—1811; Tuomas Calen 1811—

1823; Gabriel Sarlin 1823—1824; Jakob Perander 1824—1853. Kun past. Perander 29 vuotta kestäneellä oloajallaan (hän kun oli kuollut v. 1853 Perhossa) oli tullut niin kivuloiseksi, ettei kyennyt virkaansa yksin hoitamaan, oli hänellä useita apulaispappeja.

Sitten kun Vetelin kappeli erkaantui Kokkolasta itsenäiseksi seurakunnaksi, siirrettiin Perhon saarnahuonekunta v. 1865 Vetelin uuteen kirkkoherrakuntaan kuuluvaksi kappeliksi, jonka pappina olivat m.m. seuraavat: Johan Heininen 1865—1866 v.t. kappalainen; Otto Edward Härmälä 1866—1867; Adolf Wegelius 1867—1868, kappalainen. Hän kuoli Perhossa keväällä 1868, jolloin ankaran katovuoden takia nälkä, tauti ja kuolema raivosivat mitä kaameimmalla tavalla.

Kun Perhon kappeli, kirkkoherra K. A. Snellman'in ollessa Vetelin pitäjän kirkkoherrana, pappi Törmälän alkuunpanosta erotettiin 1879 Vetelistä omaksi kirkkoherrakunnaksi, ovat sen pappina olleet seuraavat: Albert Ferdinand Leidenius 1885—1891, kirkkoherra; Aksel Edward Ekroth 1891—1899; Frans Oskar Lampola 1899—1900; Isak Elenius 1900; Henrik Wilhelm Lindgren 1900; Henrik Fabian Kärki 1900—1905, kirkkoherra.

Koska Perhon seurakuntalaiset jo kirkkoherra Ekrothin aikana olivat kirkonkokouksessaan päättäneet purkaa vanhan kirkkonsa ja rakentaa sitten sen sijalle uuden, lämpymän pitävän puisen

kirkon, joka päätös oli saanut asianomaisen vahvistuksen, niin kutsuttiin seurakunnan miehiä kirkkoherra Kärjen aikana, sittenkuin vanhassa kirkossa oli toukok. 4 p:nä 1902 pidetty viimeisen kerran jumalanpalvelusta, saapumaan heti seuraavana päivänä kirkon purkamiseen. Silloin saapuikin miehiä oikein kosolta, mutta eipä tuo kirkko, joka oli käytännössä ollut vasta 120 vuotta, ollutkaan aivan kädenkäänteessä perustuksiaan myöten hajoitettu, sillä se olikin lujasti salvettu. Purkamistyötä kesti useampia päiviä. Vanhan kirkon hirsiä käytettiin sitten osaksi uuden kirkon rakentamiseen.

Vanhan kirkon lukkareja lienee ollut neljä, joista viimeinen oli Erkki Lakanen ja joka vielä vanhuutensa päivinä toimi uudenkin kirkon palveluksessa kuolemaansa saakka, joka tapahtui maaliskuulla 1909. Lakanen tuli olleeksi yli 50 v. Perhon lukkarina.

Kirkko-isäntiä (kirkkoväärtiä) oli ollut useampia. Enimmän aikaa oli allekirjoittaneen isä Antti Juhonpoika Sahipakka, joka, oltuaan virassa 38 vuotta, erkaantui siitä v. 1892. Hän kuoli tammiukuun aikana v. 1913 87 v:n vanhana.

Kirkonkellotapuli, joka v. 1840 on tavallisen tapulin muotoon laitettu ja joka heti alkujaan on ollut erillään kirkosta, on samassa asussa edelleenkin. Mitä kirkon kahteen kelloon tulee, niin mainitaan niistä tässä, että ensimmäinen kello on valmistettu Ruotsin pääkaupungissa Tukholmassa v. 1782 juuri Perhon saarnahuonekuntaa var-

ten. Sen ulkopuolella on suomenkielellä ylälaites-
sa raamatunlause: "Älä pelkää sinä piskuinen lau-
ma" ja alempana mainitaan, että silloin on Kok-
kolan pitäjän kirkkoherrana ollut Anders Chyde-
nius ja Ylivetelin kappalaisena Henrik Hedberg.
Toinen kello on valettu Helsingissä ja luetaan sii-
tä: 1:ksi että se on Perhon seurakuntalaisten yh-
teisesti ostama v. 1876 ja 2:ksi näin: "Seisahdu
oi matkalainen, Riennä Herran huoneesen, Tääl-
tä äänein kutsuvainen, Sua kāskee etehen, Herran
kaikkivaltiaan." — Olkoon nämä sanat muistu-
tuksena kaikille, jotka niitä lukevat, siitä, mihin
ne kutakin ihmistä velvoittavat.

Kun minua, allekirjoittanutta, on pyydetty tä-
mänsuuntaisen kertoelman laatimiseen, lähetet-
täväksi Amerikassa oleskelevien, aina muistissa
pysyvien siirtolaistemme luettavaksi, niin olen tä-
män mielihyvällä tehnyt ajattellessani, kuinka Ju-
malan tahdosta ainakin osa siirtolaisistamme vie-
raalla maalla pitää mielessään koti- ja syntymä-
seutuansa, siis isänmaatansa ja rakastaa sitä.
Sangen yksinkertaisesti on tämä kokoonpantu,
mutta suotakoon se anteeksi, sillä vanhuus, ikä-
ni kun juuri on 74 v. ja 9 kuuk., on jo haittana.

Kirjoittanut Perhossa, Suomenmaalla, lokakuun
10 pnä 1928.

Antti Sahipakka.

Kirjoituksen ja kuvan toimittanut kalenteriin mrs. R.
Mäkelä, Liminga, Mich.

Lapsuusmuistoja.¹

"Viel' entis aikaa muistamaan
mun aina mieli haluaa,
niin moni tähti tuicketaan
tutusti sieltä valaa". — Runeberg.

Ahkeraan elon virta kutoo elämämme kultaista
kangasta, jonka loimet alkavat lapsuusvuosien
hämärästä aamusta jatkuen ijäisyyden porteille,
jolloin hopeaside katkeaa ja kultainen astia sär-
kyy — sillä ihminen menee ijankaikkiseen huo-
neeseensa — multa tulee maaksi jälleen, niinkuin
se ollut on, ja henki palajaa Jumalan tykö, joka
sen antanut on (Saarn. 12: 6, 7.) — Virran vierii-
vään kulkuun runoilijakin vertaa elomme nope-
aan kuluvia päiviä sanoessaan:

"Nopeasti aikamme vierii vaan,
Sen virta lainehin eespäin kiittää
Ja meidät viepi se matkallaan,
Pois kauemmaksi se joutuin liittää"

Elämän virta on kiidättänyt toiset jo loppumää-
rään — ijäisyyteen, toiset kulkevat vielä ajan aal-
loilla kohden samaa päämaalia.

Tieto rakastetun äitini kuolemasta — tai oike-
ammin todelliseen elämään siirtymisestä — antoi
allekirjoittaneelle aiheen vaikkakin vapisevin kä-

sin tarttua kynään ja piirtää joitakin lapsuuspäivien varhaisimpia muistelmia siinä toivossa, että itse jäisin syrjään ja äidin kuva kirkastuisi. Sen tähden nämä muistelmat keskittyvät juuri sellaisiin tapahtumiin lapsuusajoiltani, joissa äidin käden hellää ja oikeaan johtavaa ohjausta tarvittiin, ettei luonne pääsisi kehittymään kieroon suuntaan.

Ikäänkuin hämäränä unena hiipii muistoissani esiin eräs lapsuuskotini läheisyydessä tapahtunut kohtaaminen. Olin silloin noin viiden vuoden ikäinen. Leikin yksikseni eräällä kivellä, josta vahingossa putosin. Sen sijaan, että olisin itkenyt, käytin erästä voimasanaa, jota olin rengin kuullut käyttävän vastoinkäymisissä. Siskoni sattui juuri sillä hetkellä kulkemaan siitä ohi ja kuuli sen. Hän kertoi asian äidille. En tietenkään silloin vielä tajunnut tuon voimasanan todellista merkitystä, mutta sain äidiltä kuitenkin sellaisen opetuksen, joka ainaisesti on painunut mieleeni. Se oli ainoa kerta elämässäni, jolloin äiti käytti vitsaa. — Kun kymmenen vuotta sitten käydessäni Suomessa, tuli tämäkin asia puheeksi, niin huomautin silloin äidille, etten siinä iässä vielä voinut olla vastuunalainen puheistani, joten renkiä oikeastaan olisi pitänyt rangaista, mutta kuitenkin kohta lisäsin, että se oli kuitenkin hyvä, sillä sen kautta sain parhaan opetuksen, että kirosanoja on vältettävä.

— — — — —
Naapurissa oli jokseenkin ikäiseni tytär, jonka kanssa useasti kesäiseen aikaan leikimme ulkona.

Eräänä päivänä olimme karjapihassa, jolloin tuo tytär vahingossa kaatoi tallin seinän nojalla olevan rautakangen päähänsä. Hän meni itkien kotiinsa ja oli siellä sanonut äidilleen, että minä sen kaadoin hänen päälleen. Kun seuraavana päivänä menin naapuriin mitään pahaa aavistamatta, sain emännältä sellaisen ripityksen, jommoista en koskaan ennen ollut kuullut. Oikeudentuntoani loukkasi moinen väärä syytös, mutta en yksikseni voinut puolustautuakaan, vaan menin itkien kotiin. Äiti kysyi itkuni syytä. Kerroin kuinka asia oli todellisuudessa. Äiti ei kuitenkaan lähtenyt tuota naapurin tyttäretä ripittämään, vaikka hän epärehellisyytensä takia sen olisi kyllä ansainnut, vaan lohdutti sillä, että jos kerran olet syytön, niin kyllä asia siitä vastaisuudessa selviää. — Jonkun päivän perästä menin käymään naapurissa. Emäntä istui sukkaa kutoen ja alkoi tavallista lempeämmällä äänellä puhelemaan kansani ja pyysi samalla anteeksi sitä, että hän joku päivä sitten oli minua väärin syyttänyt. Heidän oma renkinsä oli nähnyt tapahtuman ja todisti emännälle syyttömyyteni. Kirkastetuin katsein riensin iloissani kertomaan äidille, että nyt se asia on selvinnyt ja syyttömyyteni on tullut todistetuksi. Muistan aina äidin kirkkaan katseen kun hän sanoi: *“Tee elämässäsi aina oikein ja puhu rehellisesti, vaikka sen tähden joutuisitkin hetkellisesti kärsimään, sillä oikeus aina lopuksi voittaa ja rehellisyys perii maan”*.

— — — — —

Eräänä päivänä leikkiessämme naapurissa mielistyin erääseen sileäksi hiottuun rautapuikkoon. Siihen määrin olin siihen kiintynyt, että kotiin lähtiessä otin sen mukaani. Äiti näki sen ja kysyi kohta: "Mistä sinä olet tuon saanut"? — "Naapurista", vastasin.

— Antoiko joku sen sinulle?

— Ei — minä vain otin sen.

— Mutta sinun on kohta vietävä se takaisin ja pyydetävä anteeksi, sillä minä en halua sinun ottavan neulaakaan toisen tietämättä.

Niin vaikealta kuin tuo tehtävä tuntuikin, tuli siihen kätketty opetus kautta elämän jatkuvaksi siunaukseksi. Siitä lähtien olen tuntenut omistusoikeuden pyhyyden. Ikäänkuin tulikirjaimin tuli piirretyksi sieluun Jumalan käsky: "Älä varasta!"

— — — —

Ollessani noin 11 vuoden ikäinen, perustettiin kotikylääni kansakoulu. Ennen pidettiin vaan n.k. "kiertokoulua" talvisin kuusi viikkoa, jossa minäkin olin jo ehtinyt olla tutustumassa sivistyksen alkeisiin. Niin pian kun ensimmäinen kansakoulu kotikylässä avasi ovensa oppilaille, oli minun syvin haluni päästä sinne. Kotoani oli sinne matkaa noin kolme kilometriä, varat oli vähäiset ja vanhemmat veljet olivat kovasti vastaan. He vetosivat siihen, etteivät hekään olleet käyneet kansakoulua, jossa vaan kasvaa herroja ja laiskureita, joita ei enään työ kodissa miellytä. Nuorimpana ja heikoimpana minun oli tietysti taivuttava, mutta kun kaksi päivää paastosin ja itkin,

niin sain äidin liittolaisekseni ja silloin oli asia voitettu. Hän sanoi veljille, että näettehän itsekin sen, että hän paastoo itsensä kuoliaaksi, jollei pääse kouluun ja onhan hän vielä liian nuorikin tekemään raskasta työtä, mutta mistä saada rahaa kirjoihin? Siitä minä en enään huolehtinut, sillä siihen oli jo suunnitelma valmiina. Kesällä loma-aikana kuorin pajuja, joiden parkin möin kirkonkylän nahkurille ja niin tuli rahaa kirjoihin. Vaate- ja kenkärähaa ansaitsin menemällä jokisuulle tukkilaisten joukkoon laivoja ja lotjia lastaamaan, sillä puutavaraa siihen aikaan kulettiin paljon Rahjankylän saaristosta ulkomaille. Olo raakojen "tukkijätkien" parissa oli monta kertaa tukalaa ja hennot kädet keksin varressa tulivat rakoille, ettei seuraavana aamuna mitenkään tahtonut keksi pysyä käsissä, mutta oli kuitenkin yritettävä, sillä olihan kysymyksessä koulukurssin kunniallinen suoritus.

Eräs muisto noilta jätkä-ajoilta on lähtemättömästi painunut mieleeni. Työt oli lopetettu ja kukin illallisensa nauttinut. Loikoiltiin oljilla, joita oli levitetty suuren tuvan lattialle, jossa oli tukkilaisten kortteeri. Pari lähellä loikoilevaa miestä alkoivat laulaa pelastusarmeijalaisten lauluja, joita heidän kokouksissaan käydessä olivat joskus kuulleet. He eivät tietenkään laulaneet niitä hartaudekseen, mutta kuitenkin ne tekivät mieleeni syvän vaikutuksen. Painoin pääni vasten olkia ja itkin. Muistui mieleen ne hengelliset laulut, joita kansakoulussa ja kodissa olin oppinut ja mieleni

valtasi sanoin kuvaamaton ikävä, ikävä kauemaksi ja korkeammalle, ehkä siinä oli jo jotain salaista aavistusta tulevasta kutsumuksesta.

Oli keväällä kansakoulun loppututkinnot. Äiti-kin tuli sinne. Etevimmät oppilaista suorittivat myöskin ohjelman. Tehtäväkseni oli annettu *Vänrikki Stoolin tarinoista lausua* "Vänrikin markkinamuisto". Tuon 34 säkeistöä käsittävän runon lausuin ilman kirjaa, sillä siihen aikaan muistin melkein joka runon ulkomuistista. Kun todistukset oli jaettu, niin apteekkari Hedman ilmoitti, että kahdelle parhaimmat arvolauseet saaneelle tunnustukseksi jaetaan rahapalkinnot. Sain ensimmäisen ja eräs tyttö toisen palkinnon. — Kun loppujuhlan jälkeen yhdessä äidin kanssa kävelimme kotia kohden, niin kysyin: "Äiti, kaduttaako teitä nyt, että laskitte minut kouluun?" — Olin näkevinäni äidin silmissä lempeän hohteen, kun hän liikutustaan salaten vastasi lyhyeen: "Ei!"

Rakkaimpien muistojen joukkoon kuuluvat ne monet kirkkomatkat, joita yhdessä äidin kanssa tehtiin. Meillä oli siihen aikaan hevonen, jota vä-rinsä ja pienuutensa takia nimitettiin "Pikku-mustaksi". Kun sen täytyi ainoana hevosena olla viikot kovassa työssä, niin äiti halusi, että se saisi sunnuntain levätä ja siitä syystä useimmat kirkkomatkamme tapahtuivat jalkapatikassa, vaikka matkaa kotoa kirkolle oli 18 kilometriä. Useimmin lähdimme jo lauantaina iltapuoleen, että kerkesi hyvin yöksi johonkin tuttuun taloon. Useim-

min olimme yötä Hautalassa, joka oli aivan kirkon juurella ja talon emäntä oli äidin lapsuusajan tuttuja. |Sinä aikana, kun he juttelivat asioistaan, hiivin minä kirkon juurella olevalle hautuumaalle, jossa muistomerkeistä katselin nimiä ihailien samalla Kalajoen komean tiilikirkon mahtavia ää-riviivoja. Mitenkä juhllalliselta kuulostikaan noiden kahden kaunisäänisen kellon sointu, kun lau-antai-iltana soitettiin sapattirauhaa. Se oli ikäänkuin alkusoittoa siihen suureen sunnuntairauhaan, jolloin saatiin astua sisään Herran huoneen porteista ja viettää siellä hetkinen, joka on parempi, kuin tuhannen muualla.

Eräänä suvisena sunnuntaina taivaltaessamme kotiin tällaiselta kirkkomatkalta sanoin äidille: "Minäkin haluaisin tulla papiksi". — "Mutta siinä tarvi-taan paljon koulutusta ja se maksaa, eikä sinulla ole varoja", sanoi äiti surunvoittoi-sasti. Hetken oltuamme vaiti hän vielä lisäsi: "Eikä siinä koulutuskaan yksistään riitä, tarvitaan sisällistä kutsumusta". Asia jäi sillä kertaa siihen. — Mutta kun veljet saivat kuulla halustani tulla papiksi, niin he sanoivat: "Kuinka sinä luulet osaavasi? Alttarillakin täytyy kääntyillä puolelle ja toiselle, mistä sen tietää aina mihin suuntaan milloinkin kääntyy?" — "Se nyt ei lie-ne vaikeinta, sillä onhan papilla aina kirja kädessään alttarilla ja kaipa se on siinä sanottu", vastasin minä. Mutta messuaminen ja saarnaaminen, se peloittaa, mutta kaipa siihenkin oppii, sillä sitä vartenhan papit käyvät koulua". — Näin

sitä toisinaan lapsellisella tavalla keskusteltiin veljespiirissä tulevista elämän kutsumuksista.

Lapsuusaikainen ihanne muuttui jo enemmän todellisuudeksi, kun 17 vuotisenä nuorukaisena sain kutsun tulla Suomen pääkaupungissa sijaitsevan Lähetyskoulun tutkinnoille ja monista hakijoista olin yksi hyväksytyistä. Helsingin ilma-
piirissä avautui sisältörikas kehityskausi, jonka kokemukset eivät enään kuulu lapsuusajan muistelmiin, sillä äidin ohjaava käsi ei enään ollut siellä saapuvilla ja kuitenkin se silti oli. Äiti oli mukana hengessä ja rukouksessa. — Iltasin, kun huonetoverin kanssa, joka myöskin oli Pohjanmaalta, hiljennettiin iltahartauteen, näin sieluni silmien edessä kaukana Pohjanmaalla yksinäisen äidin, joka ilta-askareet päätettyään käy väsyneenä levolle, mutta ennen uneen vaipumistaan hartaassa rukouksessa muistaa poikaansa, jonka monien taisteluiden kautta on luovuttanut Herran työlle, vaikka se kutsumus olisikin kaukana Afrikassa, mustien maassa

Äiti, nyt ovat taistelu- ja toimirikkaat elonpäiväsi päättäneet ja tomumajasi lepää sen temppe-
lin läheisyydessä, jossa ennen lapsena ollessani yhdessä kuljettiin. Minun leposijani mahdollisesti voi olla täällä, missä isänikin lepää, mutta se ei merkitse paljoakaan, kunhan saamme kerran yhtyä kaikkiin siinä uudessa Isän maassa, jossa maiset taistelut ja kärsimykset unohtuvat ja jonne Herran omat kootaan kaikista kansoista ja kielistä. Hartain haluni olisi vielä kerran saada viet-

tää hiljainen ja pyhitetty hetki sen kummun läheisyydessä, jossa lepää rakkain elämässäni, äiti.

Jos vapauden puolesta kaatuneille sankareille kiitollinen kansa pystyttää muistomerkkejä, niin ainakin pitäisi elämän taistelussa osansa suorittaneille sankariäideille pystyttää muistomerkkejä. Ehkäpä kiitollinen poikasi saa joskus tilaisuuden tuon kunniatehtävän suorittamiseen. Ijäisen kiitollisuuden muistokivi on kyllä pystytetty sydämessäni ja se merkitsee oikeastaan enemmän kuin kuollut kraniitti ja kuihtuvat kummun kukkasat.

Ashtabula Harbor, O., syysk. 12 p. 1929.

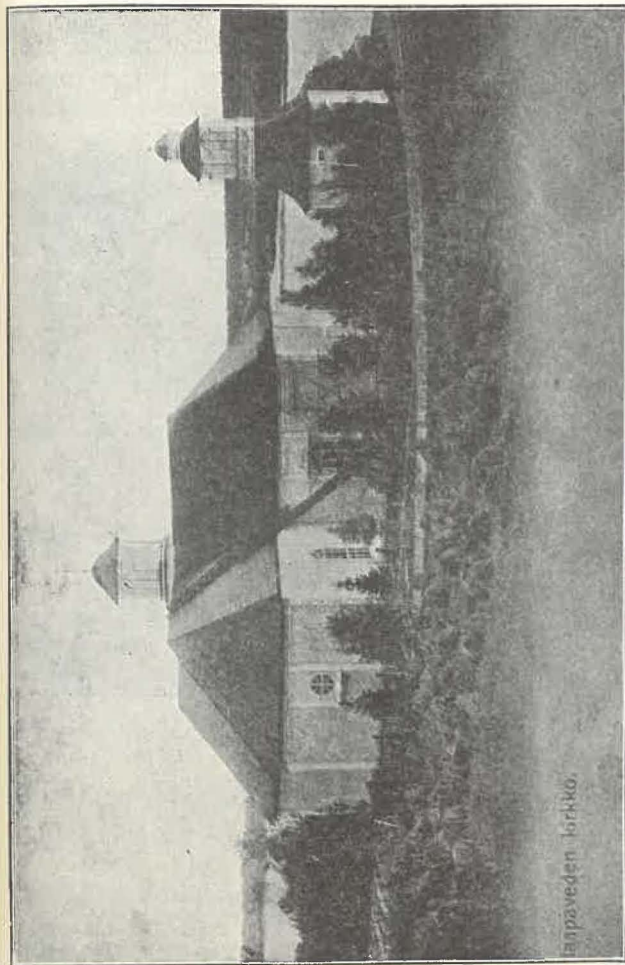
Yrjö Joki.

Haapaveden kirkko.

Haapaveden kirkko rakennettu puusta 1784, vihitty Gustaf Adolfin nimikoksi, korjattu ulkopuolelta 1881, sisältä 1904. Johan Lybeckin rakentamat 6 äänikertaiset urut v. 1896. Altartaulu esittää ristiä myrskyn keskellä, jonka alla on raamatunlause Matt. 28: 18, se on taidemaalari Engbergin tekemä ja kirkkoon saatu 1904. Kirkko on kylmä, sillä lämmityslaitteet ovat varojen puutteessa korjaamatta, vaikka korjaaminen olisi hyvin suotavaa. Tämän selostuksen laatija on nykyisen kirkkoherran puoliso ja lähetämme lämpimät ja Herran siunausta toivottavat tervehdyksemme tuntemattomille ystäville, jotka siellä kaukanakin kotiseurakuntaansa muistelevat.

Edellä olevan historiikin on hyväntahtoisesti kirjoittanut kirkkoherran rouva Olga Sariola. Siitä sydämelliset kiitokset hänelle.

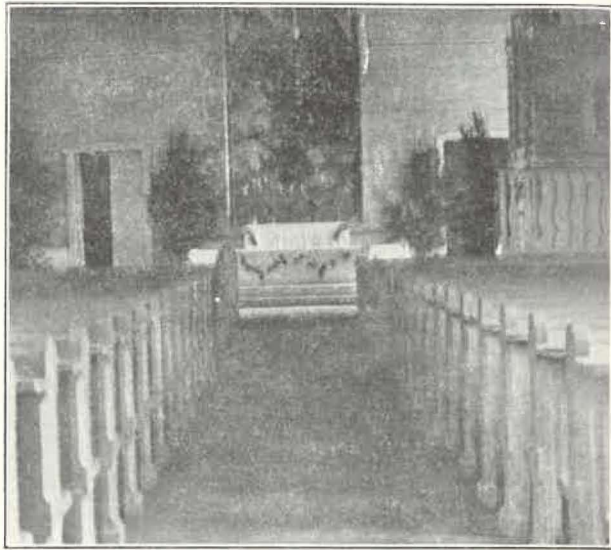
Meillä ihmisillä on muistojen paikkoja, varsinkin lapsuuden ja nuoruuden ajoilta. Ja meillä Amerikan suomalaisilla, jotka olemme siirtolaisina tähän maahan tulleet, täällä oudoissa oloissa, kieltä taitamattomina, monasti väärinymmärrettyinä, monivaiheisessa elämän kilpailussa, kotimaan ikävää tuntiessa, ovat unhoittumattomat muistot syntymäseuduista, kouluista, kotikirkosta,



Haapaveden kirkko.

isien kirkosta. Niin ne ovat muistoja, jotka säilyvät.

Kotiseutuni kirkko on Haapaveden kirkko. Se on kauniin järven rannalla. Se on suomalaisen vanhan kirkko-rakennustaiteen parhaimpiin kuu-



Haapaveden kirkko sisältä.

luva. Kellotapuli on erilleen rakennettu. Kirkon edustalla on sankaripatsas, jonka kummussa lepää 19 vapauden vartijaa. Väkiluku seurakunnassa on 8,383.

Sydämellinen tervehdys kaikille haapaveteläisille. — Worcester, Mass. L. T.

Köyhäntalolla.

Kaupungin laidalla sijaitsee suuri monimutkainen muhkea rakennus, jota moni ohitsekulki- ja kunnioituksella katselee. Katselee sitäkin mieluisemmin, kun tietää mihin jaloön, siunaukselliseen tarkoitukseen tuo talo on rakennettu. Sen talon asukkaat ovat enimmäksensä vanhaa väkeä, mutta onpahan siellä aina joitakin nuorempia-kin, jotka raajarikkoisina saavat lopun ikänsä matkata, sellaisille kovaosaisille on tuossa talossa tilaa varattu.

Ulkoapäin luulisi, että tuon talon asukkaat ovat kaikki vain sellaista köyhän kansan kuonaa, jota niin paljon näkee tässä maailmassa. Mutta siinä jonkun verran pettyy se henkilö, joka menee lähemmin tarkastamaan huoneen asukaskuntaa. Siellä huomaa joittenkin miesten kasvoilla olevan leiman, joka on kotoisin aikoinansa hyvän kodin kasvateista. Noitten vanhusten esiintyminen on arvokasta ja vakavaa. Heidän puheensa valittua ja sävyisää. Mieli ilostuu heitä puhutellessa. Jos aikaa olisi kylliksi riittänyt, ja keskusteluissa pitemmälle päästy, olisi heidän elämäntarinansa pian selville tullut, mutta siihen ei aina halunnut syventyäkään eikä toisen salaisuuksia udella.

Omien kansalaisteni luona halusin enemmän liikkua, joita sen talon asukkaat enemmistönä olivatkin. Heitä tervehtää, heidän kättänsä puris-

taa silloin harvoin kun tuohon taloon vieraaksi pyrinkin, siksiäpä huomioni ei muualle paljoa ehtinytkään. Vanhoja olivat asukkaat, poikkeuksetta omat kansalaiseni. Ikää useankin harteilla oli jo kahdeksankymmentä vuotta, joskin siellä oli tuota ikärajaa paljoa nuorempiakin. Havannoitten tuota heidän keskellensä mielellensä tekikin, juuri sentkia, että ihminen koko ikänsä on ollut niinkerkäs vierittämään syyt pois omilta harteiltansa toisen ylitse ja itse haluaa olla siinä uskossa, että hän kärsii vääryyttä ja ylenkatsetta juuri toisen takia.

Kävin istumaan erään vanhuksen viereen, hänen kanssaan puhelemaan. Kotipaikkansa kun sain kuulla, aloin utelemaan minkä syyn takia hän on joutunut tänne loppuja vuosiansa viettämään. Hän avoimesti kertoi, että syy kaikkeen siihen on hänen omansa. Hurjistelua on koko elämä ollut, kun on oltu tervennä ja työkykyisenä, silloin on ostettu rahalla pahenuksen yrttejä, ja sitä elämää on sitten jatkunut, kunnes viimein tähän taloon tuotiin. Hän kiitti yhteiskuntaa siitä, että se todellakin on rakentanut sellaisia huoneita ja kohteja, joissa hänen kaltaisensa saavat rauhassa kuolinhetkeä odottaa. Kävin istumaan toisen kansalaiseni viereen. Kyselyitteni johdosta hän alkoi aivan toisella tavalla selittämään elämänsä juoksun kuin edellinen. Kaikki olivat hänelle tehneet pahaa ja vääryyttä. Kun hän vanhaksi tuli, ei hän saanut lastensakaan luona enään olla, vaan sinne köyhäintaloon hänet vain oli tuotu. Hänen pu-

heensakin oli puoli raakaa, ja minä säälein hänen mielialaansa. Siirryin vielä kolmannen vanhuksen luokse, joka keppiensä turvissa vain pääsi kulkemaan. Silmänsä vettyivät pian, kun hän pääsi kertomuksessansa siihen kohtaan, kun hän perheensä unhoitti vanhaan maahan, ja täällä elämänsä alkoi kulkea huonoja teitä pitkin. Mutta hän kiitti Jumalaa siitä, että hän oli löytänyt kuitenkin anteeksiantamuksen ja hän oli saanut vaimoltansakin kuulla, että sekin on hänen rikoksensa anteeksi antanut.

— — — — —
Seurakunnan pastori kirkkokuoron kanssa oli saapunut toisena Joulupäivänä köyhäintalolle vierailulle. Tämä oli jo toinen kerta kun hän sinne saapui, sillä vuosi takaperin hän oli sinne saanut kutsun tulla, ja nyt hän sinne meni entisen kutsun johdosta. Hänen tuloansa odotettiin, sillä siitä oli etukäteen ilmoitettu, että hän tulisi. Suuri ruokailuhuone oli kauniisti siistitty, kuten ainakin Joulun johdosta tehdään. Sinne oli talon asukkaat kokoutuneet, lähes kaikki omat kansalaiset, mutta paljon vieraskielisiäkin, sillä hekin halusivat kuulla joulun henkisistä aarteista, sillä puhuihan pastori heillekin ymmärrettävällä kielellä.

Pieni urku oli kannettu huoneen perälle, sen ympärille asettuivat nuoret laulajat, ja pian kahti mahtavasti kuoron laulamana tuo tuttu virsi:

“Enkeli taivaan lausui näin,
Miks hämmästyitte säikähtäin.

Mä suuren ilon ilmoitan,
Maan kansoille nyt tulevan.”

Omat kansalaiset tuon virren ymmärsivät, he olivat sitä jokainen joskus ennenkin kuulleet, mutta nyt kuultuna, ei se ollut koskaan niin kauniilta tuntunut. Ei voinut pää kauvan olla ylhäällä, alas kumaraan se kääntyi, ei pysynyt silmä kuivana vanhusten, ei niittenkään, jotka olivat kirkkokansan mukana sinne saapuneet, ei, nenäliina sai tehdä sille kuuluvaa työtänsä.

Tultiin sitten joulupäivän saarnaan käsiksi. Joulun suuresta merkityksestä pastori puhui, miten joulun siunaus ei kulje rikasten ja mahtavien majoissa, vaan siellä missä se nöyrällä mielellä vastaan otetaan, missä Jeesuksen syntymä oikein ymmärretään. Harvoin oli pastori niin onnistunut puheissansa kuin juuri tällä kerralla, mutta harvoin hän oli sellaiselle kuulijakunnalle myöskin puhunut. Kun pastorinkin täytyi silmänsä kuivata, sitä voimakkaammin valitut sanat huulilta ulos tulivat, ja sitä huomaavaisemmin ne kuulijoitte puolelta myöskin vastaan otettiin. Saarnan loppuosa kohdistettiin Herran pyhän aterian vietolle, jossa saarnaaja kehoitti lähestymään Herran pöytää niitten, jotka ovat janoovia. Ja kun tuo pyhä toimitus sitten alkoi, se olikin niin osanottajille kuin yleisöllekin juhlan huippukohta. Sauvoihinsa nojaten siinä tuo ihmisvirta salin perään riensi. Sokeaa talutti rampa, tuolissa istuvaa lykäsi heikosti astuva, kaikkien matka kuitenkin eteenpäin riensi. Ja siellä salin perällä seisoi pas-

tori valmiina ehtoollisen jakamiseen ja kehoittava ääni kuului pastorin suusta: “Tulkaa, sillä kaikki on valmistettu. . .” ja tuota kehoitusta noudattikin kolmisenkymmentä janoavaa sielua. Ehtoollisvirttä koetti yleisö veisata, mutta sen ääni värisi, ei luistanut laulu, kuten joskus oli tehnyt, silmät kyyneltyivät, että oli vaikea kirjan sanojakaan lukea, mutta se koetti parhautensa. Pyhä rauha, jonka jokainen ehtoollisvieras tullessansa toi, saman rauhan siunaus se jakautui kautta koko huoneen.

Köyhäintalon asukkaat olivat saaneet jouluiloa, saaneet sieluillensa virvoitusta ja tunnoillensa rauhaa, rauhaa, jota he olivat jo päiviä ennen joulua ikävöiden kaivanneetkin.

Kun sitten erottiin, ja kädestä pitäen hyvästeltiin, jäätiin siihen vahvaan uskoon, että vuoden perästä jos Jumala niin suo, taasen tavataan. Pastorin pyydettiin pitämään muistissansa, ettei vain heitä ylönkatsoisi, vaan saapuisi taasen rauhan sanomaa heille tuomaan. Silmät uudestansa vettyivät, kun vieraat ulos astuivat, mutta ne olivat ilon kyneleitä, ja sydän rauhoitettuna rinnassa tykytti. “Herran huomaan, jollei tässä elämässä niin tulevaisuudessa sitten tavataan”, oli pastorin yhteinen hyvästely ja niin painautui tuo kaupunkilaisjoukkue kohden kotiansa.

Mutta köyhäintalon asukkaat elivät uutta elämää ja iloitsivat siitä, että he olivat saaneet elää edes yhden joulun vielä, joulun, joka oli heille niin siunausrikas kaikinpuolin ollut. A. W. H.

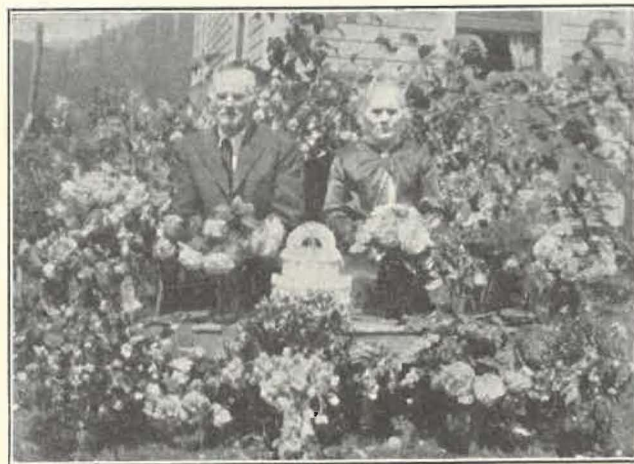
Maanviljelijä Erik Gustaf Kolabackin ja hänen
vaimonsa Maria Aliisa Nygårdin
kultahäät 6-29-29.

Tämä arvossa pidetty, kunnioitettava ja herttainen pari on asunut Nasellessa, Wash., noin 45 vuotta. He ovat olleet uranuurtajia paikkakunnalla sekä hengellisellä että maallisella alalla. Evankelis-Luterilainen seurakunta on ollut heille rakas, minkä helmassa ovat kasvaneet lapsuus- ja nuoruusvuotensa synnyinmaassa Suomessa, Kaustisissa, Vaasan läänissä. Kalliina isien perintönä he ovat tuoneet uskonnon mukanaan tänne uuteen kotimaahan. Eikä siitä Jumalan Pojan uskosta ole onnuttu puolelle ja toiselle, mutta siinä on aina ollut ja tulee olemaan sekä ajallisen että iankaikkisen elämän lupaus heidän oman tunnustuksensa mukaan.

S. S. kirkkokunnan vaiheita on mielenkiinnolla seurattu sen perustamisesta asti. Amerikan Suometar, Paimen Sanomat y.m. juhlaulkaisut ovat heille tiensä löytäneet niiden alkuiltymisestä asti. Kirkollis-kalenterit ovat järjestyksessä joka kappale kirjakaapissa. Niinpä esim. mrs. M. Kolaback tuntee ympäri Amerikan ihmisiä kirjoitusten kautta, vaikka itse on asunut niin kauan suuren maailman läntisessä laidassa. Kirkkokuntamme papit hänelle ovat myöskin kokolailla yleensä

tunnettuja ja paljon Suomestakin. Papit, sekä Amerikasta että Suomesta, muistavat hyvin Kolabackin kodin Nasellessa, kun vain siellä kerrankin ovat saaneet käydä ja nauttia talon rattoisasta vieraanvaraisuudesta.

Heidän kotinsa sijaitsee kauniilla kunnaalla viljavainioiden keskellä Nasallen jokilaaksossa,



Erik Kustaf ja Maria Aliisa Kolaback
kultahäissään kesäk. 29 p. 1929, Nasallessa, Wash.

mikä vuodet ympäriinsä viheriötsee. Suomalaisen sitkeydellä he ovat aarniometsiä ajaneet maan rajojensa ulkopuolelle.

Heillä on kuusi lasta, yksi poika ja viisi tyttäriä, jotka ovat myöskin aikoinaan lapsuuskotia asuneet. Nykyään on poika ja nuorin tytär koto-

na. Toiset tyttäret ovat omissa kodeissaan perheineen. Mutta hyvin usein he käyvät katsomassa rakkaita vanhempiaan. Kotikylällä he asuvatkin paitsi yksi vähän etäämpänä.

Mrs. M. Kolaback on ollut iästään huolimatta terve ja reipas, paitsi viime aikoina, noin puolen vuoden ajan, tuntenut ruumiin voimat heikkenevän, joten ei puhelu ole enää niin reipasta eikä laulu raikasta. Mr. G. Kolaback on ollut myöskin hyvissä ruumiin voimissa. Toisinaan tuntee vaivoja, mitkä ovat johtuneet siitä, kun noin viisi vuotta sitten vihainen nautaeläin sai vanhusta puskea, josta kuitenkin kuin ihmeen kautta hengissä pelastui.

Kultahäät olivat kerrassaan suurenmoiset. Lapset ja lastenlapset y.m. ystävät kylistä ja kaupungeista riensivät Kolabackin kultahäihin. Sisältörikas siunattu ohjelma siellä kotikartanolla esitettiin hääparin kunniaksi, missä oli kauttaaltaan taivastuntua. Pitkä merkillinen satalukuinen jono oli sitä lapsilaumaa, nuorisoparvea ja vieläpä miehuusiässäkin olevaa väkeä, jotka kävivät morsianta tervehtimässä erikoisesti sentähden, kun hän on ollut heitä vastaanottamassa, heidän nähdessään ensi kerran päivän valon. Niin, kaikessa hän on ollut auttajana ja neuvonantajana, joten Jumala on antanut leivisköitä henkilölle, hänessä sellaiselle, joka on niillä käynyt kauppaa.

Taivaan vilja on heissä tuleentumassa. Elämän aurinko on mailleen menossa. Iltaruskon ihana sarastus on lähestymässä. Niinpä he sano-

vat odottavansa uskossa, Jeesuksen verihaavoissa, Herran lähettämää elonleikkuumiestä, mikä katkaisee tuleentuneen tähkän ja korjaa viljan iankaikkiseen Jumalan vilja-aittaahan. Heidän tahtonsa on yhtynyt Herran tahtoon. Amen ja se tapahtukoon!

Jos Te kunnioittavat vanhukset olette vielä täällä armovaltakunnassa lukemassa näitä rivejä, niin tahdon Teitä edelleen rohkaista Herran sanalla: "Ja hamaan vanhuuteenne asti olen Minä sama ja harmaisiinne asti Minä kannan; Minä sen teen, Minä nostan ja Minä kannan ja pelastan." — Jes. 46: 4. "Niinmuodoin on Jumalan kansalla sapatinlepo vielä odotettavana. Ahkeroikaamme siis päästä tuohon lepoon." — Hebr. 9: 11.

Arvo J. Korhonen.

Rukouksesta.

Me kaikin, rakkaat ystävät, lienemme lukeneet katekismuksestamme kolmannesta pääkapaleesta m.m. kysymyksen: Mikä rukous on? Tuo kysymys on siellä myös vastattu, että rukous on nöyrä ja uskollinen puhe Jumalan kanssa, jossa me Hänen tahtonsa jälkeen Jeesuksen nimeen Häneltä pyydämme sekä hengellisiä että ruumiillisia tarpeita, ja myös kiitämme ja ylistämme Hänen pyhää nimeänsä.”

Ihminen on luotu tänne maailmaan, ei ainoastaan tätä ajallista elämää varten, mutta meidän tulee täällä etsiä iäistä autuuttamme. Jumalassa on ihmisen oikea ilo ja rauha. Jumalaa tulee hänen rukouksessa lähestyä. Ja niin on rukouksen tarpeellisuus tunkeutunut ihmiskunnan tietoisuuteen, että rukous on yleinen pakanamaailmassakin. — Sehän on selvästi nähtävissä, kun pakanatkin uhraavat monenlaisia uhreja ja rukoilevat jumaliansa. Ja kuinka monet vanhan ajan hurskaat tapaamme pyhässä raamatussa rukoilemassa, esimerkiksi, kun Aabraham rukoilee Sodomian puolesta, Jaakob rukoilee Jumalalta suojelusta, kun Esau tulee häntä vastaan. Hanna-äiti rukoilee Jumalalta lasta. Kuningas David oli rukouk-

sen mies, raamattu esittää meille paljo hänen pitämiään rukouksia.

Maailman lapsen ei tarvitse rukoilla, kun hän ei tunne tarvitsevansa mitään, vaan on täysin tyytyväinen oloonsa. Vasta silloin hän rukoilee kun on joku hätä kohdannut, kuten esimerkiksi sairaus. Mutta kun hätä on mennyt ohi, on rukouksikin loppunut. Jumala kun ihmistä herättelee, niin pääsee näkemään rikkomustensa paljouden, alkaa ihminen rukouksessa lähestyä Jumalaa, ja vaikka rukouselämä alussa on heikkoa ja katkonaistakin, tulee rukous heränneelle yhä kalliimmaksi ja tarpeellisemmaksi. Jumala kasvattaa sitä vähitellen, että ihminen ei voikaan sittemmin enää tulla toimeen ilman rukousta. Assaf m.m. veisaa: “Se on minun iloni, että minä pidän itseni Jumalaaan” j. n. e. Rakas lukijani, rukoiletko sinä, vai voitko tulla toimeen ilman rukousta?

Ihmisen tulee, jos ei ennemmin, niin myöhemmin, rukoilla. Vapahtajamme itse puhui kahdenlaisista miehistä, nimittäin rikkaasta miehestä ja Lazaruksesta, jotka sekä täällä ajallisessa että haudantakaisessa elämässä olivat toisilleen täydelliset vastakohtat. Lukijani, rikasmies rukoili ja hartaasti vielä rukoilikin, mutta milloin ja missä? Vasta kuolemansa jälkeen helvetissä. Se rukous ei tullut kuitenkaan enää kuulluksi.

Siis, oi armoa suurta, oi autuutta sen, kellä on totinen tarvis ja halu rukoilla aina ja lakkaamatta kolmiyhteistä Jumalaa. — — — Lukijani, yh-

tykäämme armoa ikävöivän iäisyysmatkamiehen sanoihin: "Pyhä Henki mua auta Rukoilemaan, valvomaan, Jeesukseni avun kautta Herran saanaan juurtumaan. Totta kerran virsi se: "Heikko olen" loppunee." — (Sionin virsi n:o 27).

J. H. Mattila.

Ajatuksia Jumalan ilmestymisestä lihassa.

Yksi tärkeä tekijä suuressa jumalisuuden salaisuudessa on Jumalan ilmestyminen lihassa, joka tapahtui Jeesuksen syntymisen kautta. (I Tim. 3: 16).

"Primääristä", ensiarvoista, tärkeintä Kristuksen syntymisessä ei ole milloin, missä, millaisissa olosuhteissa ja miten hän syntyi, vaan *kelle ja mitä varten* hän syntyi, nimittäin *meille, tekemään meidät vapaiksi synnistä*. (Jes. 9: 5; Joh. 8: 36).

Jos ei Kristus olisi syntynyt, olisi parempi, ettemme mekään olisi syntyneet.

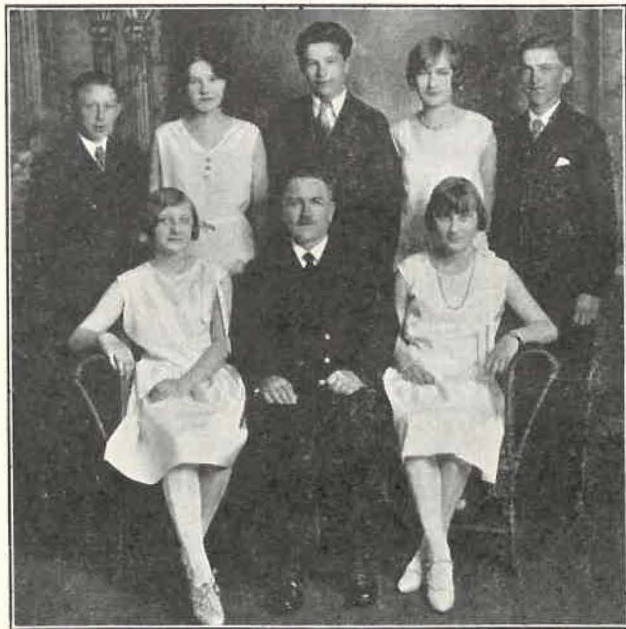
Kristus ei syntynyt ainoastaan Josefille ja Marialle, pieneen perheeseen, vaan kaikille muillekin, suureen perheeseen.

Meillä on aivan yhtä suuri omistusoikeus Kristukseen kuin Josefilla ja Marialla. (Mark. 3: 32—35).

Kristuksen syntyminen Neitsyt Mariasta ja siinäminen Pyhästä Hengestä ei merkitse sitä, ettei Häntä jo ennen olisi ollut olemassa. Ennen kuin Abraham syntyi, olin minä (Joh. 8: 58). Isä, kirkasta minut tykönäsi sillä kirkkaudella, joka minulla oli Sinun tykönäsi ennen kuin maailma olikaan. (Joh. 17: 5)

Kristus syntyi ettei Jumala olisi meillä ainoastaan käsitteenä, aatteena ja sanana, vaan että Hän voisi ihmisen silmillä katsoa ihmisiin, ihmi-

sen käsillä koskea ihmisiin, ihmisen suulla puhua ihmisille, ihmisen korvilla kuulla ihmisten anomuksia, ihmisen suulla syödä ja juoda ihmisten kanssa.



Seattlen suom. ev.-lutherilaisen seurakunnan rippikoulu
v. 1929.

Kristus syntyi, että meillä olisi Jumalan olenosta täydellinen ilmoitus ja kuva, juuri sellainen kuin Hän on. (Joh. 14: 9; Hebr. 1: 3).

“Ihmislapsesta et tiedä, suuruuteenko, voimaan,

valtaan vaiko tyhjään turhuutehen syntynevi”, sanoo runoilija. Ei näin Kristuslapsen laita. Hän oli muita tavallisia ihmislapsia ihmeellisempi ja erilaisempi siinä suhteessa, että hänen elämäntehävänsä oli ilmoitettu ja tiedettiin jo ennen hänen syntymistään.

Eräälle isälle syntyi poika sairaalassa, josta se vietiin kotiin, missä isä otti sen iloiten vastaan ja missä sitä kohdeltiin, miten paraiten voitiin.

Meille syntyi poika Betlehemin seimessä, sieltä sitten siirtyäkseen kuolemansa, ylösnousemisensa ja taivaaseen astumisensa jälkeen evankeliumin kautta Pyhässä Hengessä maiseen kotiinsa, sydämeemme asumaan ja kasvamaan (Joh. 3: 30).

Olemme me ottaneet vastaan suuren sukulaispoikamme, joka tuli lihasta ja verestä osalliseksi? (Hebr. 2: 11, 14).

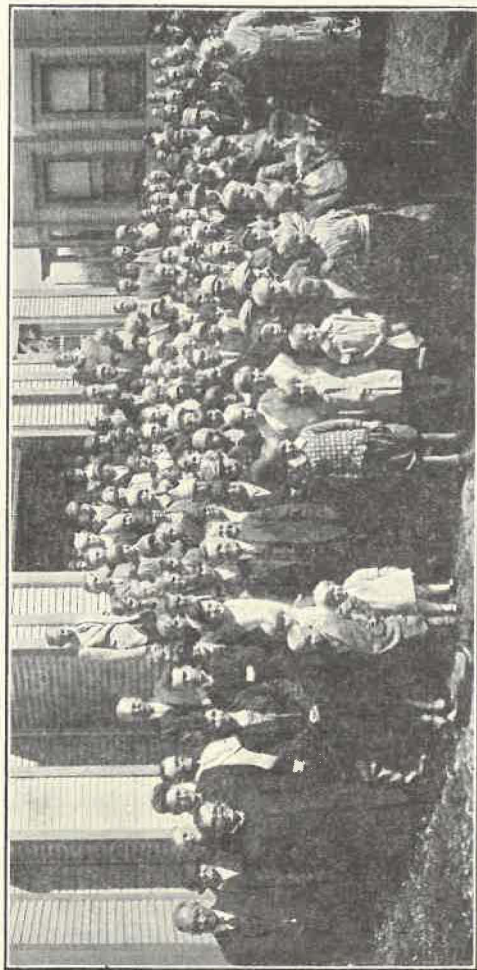
Olemmeko me päästäneet Hänet kotiinsa, jonka Hän omalla verellään osti ja johon Hän tahtoo tulla sisälle niinkuin rakastaja rakastetun luo?

Abe Salminen.

Monessenin seurakunnan 30-v. historiaa.

Ennen kuin pääsemme varsinaiseen historiaan, niin meidän täytyy katsahtaa niihin alkuaikoihin, jolloin kansalaisemme ovat asettuneet tänne Monongahelan jokivarsille.

Vuonna 1890 tapaamme jo suomalaisia työssä Charleroin ja Belle Vernon välillä tekemässä rautatietä. Siitä asti on tuota Pohjolan karaistua kansaa asustanut näillä ympäristöillä. Kun rautatien työt olivat hajanaisia, niin kansalaisemme katselivat seisovampaa työmaata. Niinpä heitä asettui Tremontin hiilikaivannolle ja jo v. 1895 oli heitä näillä ympäristöillä 200 henkeen. Näin ollen Tremont on ensimmäinen suomalaisten kehto. Kansalaistemme elämä ei kuitenkaan ollut oikein mallikelpoista näinä aikoina. Juoppous, tappelu ja kortinpeluu olivat päiväjärjestyksessä. Sen jo todistivat kansalaistemme ruokatalojen nimetkin, koska erästä kutsuttiin "Pirulaksi" ja toista "Jukolaksi", joitten sivutse toiskieliset eivät uskaltaneet, varsinkaan pimeän aikana, kulkea muuten kuin hyvillä aseilla varustettuina. Tehtiinpä siellä murhakin, Kustaa Hautamäki murhattiin, josta kaksi suomalaista joutui linnaan. Kaivantokapteeni kummasteli kansalaistemme elämää, jopa kerran kyllästyneenä aikoi laittaa kaikki suomalaiset pois kaivannosta, mutta työnjohtajan pyyn-



Juhlakansaa Monessenin seurakunnan 30:vuotisjuhilla syysk. 22 p. 1929.

nöstä he saivat kuitenkin vielä jäädä, sillä he tunnettiin hyväksi työmiehiksi. Kerran kapteini kysyi, osaavatko suomalaiset lukea, kun hän katseli heidän julmaa elämäänsä. Hän sai vastauksen, että suomalaisten täytyy oppia kaikkein lukemaan. Hän sanoi, miksikä ne sitten eivät lue. Niin hän tilasi suomenkielisiä raamatuita ja lahjoitti jokaiseen suomalaiseen taloon raamatun. Kaunis teko. Suomalaiset olivat saaneet Jumalan sanan siemenen ja näytti siltä, että se iti, sillä Herran sana löysi hyvääkin maaperää.

Asiat rupeivät kääntymään parempaan päin. Heräsi kysymys, eikö voitaisi käyttää suomalaisia pappia täällä. Tuumasta toimeen, keräys matkaan, joka tuotti hyvän tuloksen, ja niin kutsuttiin past. A. Kivioja Ashtabula Harborista v. 1895. Se oli tärkeä tapaus hyvin monelle, kun pitkästä aikaa sai kuulla saarnattavan Jumalan sanaa omalla rakkaalla äidinkielellä. Monen silmäkulmasta tipahti kyynel ja sydän heltyi, muistaen itsensä tuhlaajajopajaksi.

Heräsi kysymyksiä, mitä olisi tehtävä kansamme hyväksi kohottamaan sitä siitä tilasta, mihin se oli vaipunut. Koetettiin perustaa raittiusseurakin, mutta sen ikä ei ollut pitkä, sillä kortinpeluu jäi luvalliseksi raittiusseurassa ja se tukahutti senkin yrityksen sillä kertaa.

Sitten tulee kansalaisten hajaannus. Vestan suurelle kaivannolle muuttaa suomalaisia noina leivottomina vuosina, kun Cleveland oli president-

tinä, jona aikana vallitsi suuret työlakot. Vestan kaivanto oli englantilaisten työmaa, mutta kun suomalaisia pääsi ensinnä joku sinne, niin kyllä ne sitten jo puolensa pitivät. Niin kokoontui sinne useita perheitä, joilla oli lapsiakin. Elämä oli irستاista, mutta oli joukossa niitäkin, joitten tuli sääli noita pienokaisia. Niinpä Antti Hirsimäki kutsui lapsia koolle, joita sai 6 ja alkoi pitää heille pyhäkouluu. Se oli v. 1898. Näin hiljainen omantunnon nuhtelu pyrki toteuttamaan Herran käskyä, kun hän sanoo: "Opettakaa heitä pitämään kaikki, mitä minä olen teille käskenyt." Jo pa heräsi kysymys seurakunnan perustamisesta. Vestassa oli suomalaisia siksi pieni joukko, etteivät he voineet ajatellakaan yksistään opettajan hankkimista. Mutta kun ympäristön useilla kaivannoilla oli kansalaisiamme ja kun Monessenin uusi ja lupaava suomalainen pesäpaikka oli niin likellä, niin päätettiin ruveta yhteistoimintaan. Kutsuttiin kokous Vestaan syysk. 10 p. 1899, jonka tuloksena oli, että perustettiin "Monessenin & Allenportin Evankelis-luterilainen seurakunta." Pastori Kaarlo Huotari oli kutsuttu Ashtabula Harborista tähän perustavaan kokoukseen. Esimieheksi valittiin A. Hirsimäki, varaesimieheksi, Kalle Wilberg; kirjuriksi A. Kyyny, varakirjuriksi Heikki Kilpelä, rahastonhoitajaksi A. Kallio, keräysmiehiksi Matti Pakka Tremontiin; Johan Viita ja Johan Puska Vestaan; Johan Raitanen ja Wilhelm Moiri Monesseniin; Jaakop Kauppila Monongahelaan. Siinä kokouksessa jo tehtiin

päätös, että seurakunnan keskus tulee olemaan Monessenissa, jonne päätettiin rakentaa kirkko.

Ensimmäiset suomalaiset tapaamme Monessenissa tammik. 26 p. 1897: Johan Raitanen, Kalle Wilberg, Antti Kärki, jotka ovat olleet ikäänkuin uranuurtajia Monessenin suomalaisille. Pian alkoikin Monesseniin kokoontua kansalaisiamme. Olihan tuo mainittu peltimylly juuri valmistunut, ja Pittsburgh Steel-myllyä suunniteltiin, joissa kansalaisemme olivat hyvin suosituista. Vuonna 1900 on suomalaisia Monessenissa jo 175 ja omia taloja heillä 17. Seuraavana vuonna kasvaa väkiluku 239 henkeen. Vuonna 1906 lasketaan suomalaisia olevan Monessenissa 900 ja omia taloja 50. Monessenista tuli pääpaikka henkisiin pyrintöihin nähden. Jo ensimmäisessä kokouksessa oli kirkko päätetty rakentaa Monesseniin. Siitä oli tuleva myöskin papin asuinpaikka. Elok. 19 p. 1900 seurakunta kokouksessaan valitsi toimikunnan, joka valtuutettiin katselemaan kirkon lottia sopivalta paikalta. Komiteaan tulivat K. Wilberg, Johan Raitanen, Leonard Koskinen, Johan Puska, A. Hirsimäki, A. Kärki, Johan Kangas, W. Majuri ja Matti Pakka. Komitea toi ehdotuksensa jouluk. 9 p. 1900 kokoukseen, että East Land komppanialta olisi saatavana sopivalta paikalta lottit, Monessenista, Reed Avenuelta, sillä ehdolla, että jos seurakunta maksaa yhdestä lotista täyden hinnan, 420 dollaria, niin komppania lahjoittaa toisen. Ehto hyväksyttiin ja asian valmistelu jätettiin edelleen komitealle.

Nyt oli tiedossa paikka, mihin kirkko oli rakennettava. Tämä olikin suuri askel eteenpäin. Varmasti siellä miesten ja naisten sydämissä vallitsi pelvon ja toivon henki. Olihan suuret asiat kysymyksessä rahalliselta puolelta katsoen, mutta toiselta puolelta oli voimakas halu saada kokoontua omaan Herran huoneeseen täällä vieraalla maalla. Tämä toivo se lietsoi innostuksen tulta ja yksimielisyyttä tässä tärkeässä tehtävässä. Niinpä jo kesäk. 23 p. 1901 seurakunta kokouksessaan päätti ruveta rakentamaan kirkkoa ja valittiin rakennustoimikunta, johon tulivat seuraavat: K. Wilberg, A. Hirsimäki, Johan Raitanen, Heikki Kilpeläinen, Yrjö Sippola, Jaakop Kitinoja, A. Ristinen, Kustaa Pihlajamaa, Antti Haapamäki, Jaakop Löki, Sämi Niskanen. Toimikunnalle annettiin oikeus alottaa heti työt. Pastori Kaarlo Huotari, joka oli ollut perustavassa kokouksessa, hoiti seurakuntaa v. 1901, sen jälkeen hoiti pastori K. Salovaara v. 1902, ja v. 1903 pastori Kalen. Nyt ei olekaan erityistä mainitsemista. Rakennustyö meni eteenpäin. Työtä ja toimintaa oli kylläkin miehillä ja naisilla. Naiset ompeluseuran avulla koettivat olla mukana rahallista puolta viemässä eteenpäin. Naisten toimesta laitettiin kirkon kellokin. Pyhäkoulu toimi hiljollensa, vaikka siitä hyvin vähän mainitaan pöytäkirjoissa.

Kirkko valmistui v. 1902 ja vihittiin pyhään tarkoitukseensa samana vuonna heinäk. 15 p. Vihkimisen toimittivat pastorit K. Salovaara, J. Kalen ja saksalainen pastori Wagner. Se oli ilon päi-

vä kansalaisillemme, kun saatiin kokoontua Herralle pyhitettyyn huoneeseen yhteiseen jumalanpalvelukseen. Sydämessä sykki ajatus: "Ääntäs, Jeesus, kuullakseni jalkais juureen laskeun, liikuta sä sydämeni, taivuta se sinuhun, että sua rakastan sydämeidän ainian." Nyt kun oli saatu kirkko valmiiksi, niin alkoi järjestelmällisempi toiminta seurakunnassa. Rippikoulua pidettiin jo tammikuulla 1903, koulua piti pastori J. Kallen. Ensimmäinen lukkari, Herman Luoma, valittiin tammik. 5 p. 1902.

Nyt oli seurakunnalla kaksi tärkeää kysymystä edessä, saada vakituinen opettaja ja sille asunto, pappila. Alussa jo mainitsimme, että suomalaiset asuivat monissa eri paikoissa tällä jokivarrella. Niinpä taas kutsuttiin yleinen seurakunnan kokous, vieläpä ulotettiin asia New Castleen ja Bessemeriin asti, että jos hekin haluaisivat tulla mukaan vakituisen opettajan hankkimisessa, mutta vain kuitenkin Vesta, Glassport ja Monessen olivat edustettuina tuossa kokouksessa. Päätettiin julistaa papinpaikka avonaiseksi \$800.00 vuosipalkalla. Elok. 2 p. 1903 pidettiin papin vaalit. Valituksi tuli past. Pekka Räsänen Suomesta. Mutta nyt oli saatava papille asunto. Mitäpä muuta kuin ruveta rakentamaan pappilaa. Heinäk. 12 p. 1903 päättikin seurakunta kokouksessaan rakentaa pappilan kirkon viereen. Niinpä rakennustoimikunta jo samana vuonna joulukuussa luovutti pappilan seurakunnalle asuttavassa kunnossa. Tästä huomaamme, ettei ole vaivoja säästet-

ty. Uhrata on myöskin täytynyt, koska kirjat osoittavat, että kirkko ja pappila ovat tulleet maksamaan yli \$7,000.00. Velkaa oli silloin jäänyt kolmattatuhatta dollaria. Jumalanpalveluspaikkoja oli seurakunnassa: Vesta, Monessen, Twilight ja Glassport. Hiilikaivosalueilla henkinen elämä alkoi kuitenkin pian raueta, että nuo paikat vähän päästä jäivät vain muistojen joukkoon.

Seurakunta päätti liittyä Suomi-Synodiin heinäk. 4 p. 1904. Pastori P. Räsänen muutti pois seurakunnasta toukokuulla 1907. Past. S. Ilmonen valittiin seurakunnan opettajaksi huhtik. 14 p. 1907, mutta hän ei ollut pitkäaikainen, muutti pois jo toukok. 30 p. 1909. Paikka julistettiin avonaiseksi 60 doll. kuukausipalkalla, Glassport maksaen 10 doll. ja Monessen 50 doll. sekä vapaan asunnon pappilassa. Marrask. 28 p. 1909 valittiin past. M. Luttinen seurakunnan paimeneksi. Hän hoiti seurakuntaa helmikuulle 1913. Past. F. Y. Joki valittiin seurakunnan hoitajaksi maalisk. 30 p. 1913, Glassportin ja Rankinin seurakunnat ollen mukana. Mutta kun past. Joen täytyi jatkaa kouluaan, niin hänen sijaisenaan hoiti seurakuntaa past. N. Korhonen v. 1914.

Vuodet 1914—1915 olivat seurakunnassa taas oikein toiminnan vuosia. Silloin rakennettiin haali kirkon yhteyteen, sillä tilat kävivät niin ahtaiksi sunnuntaikoululle ja muulle seurakunnan toiminnalle. Haalin rakensi urakoitsija Vihtori Lauttamus. Silloin myös laitettiin kirkkoon lämmityslaitos. Yleiset kustannukset olivat \$2,128.00. Ra-

kennustoimikunta luovutti haalin seurakunnalle syysk. 5 p. 1915, joten toimikunta vapautui tehtävästään.

Past. F. Y. Joki erosi seurakunnan palveluksesta elokuulla 1916. Past. K. E. Salonen valittiin lokak. 1 p. 1916 ja hoiti hän seurakuntaa heinäkuun lopulle 1918. Pastori Joki saapui uudelleen Monessenin seurakunnan opettajaksi marraskuulla 1918 ja hoiti seurakuntaa joulukuun loppuun 1921, lukuun ottamatta 3 kuukautta, jolloin hän oli Suomen-matkalla. Sillä aikaa hoiti seurakuntaa past. A. Könönen. Vuonna 1922 ei seurakunnalla ollut vakituista pappia ollenkaan. Ohio-Pa. piirin papit kävivät vuorotellen, nimittäin pastorit A. Könönen, V. Rautanen ja G. Lipsanen. Seminaarilainen Vilho Hänninen piti hartaushetkiä kesäkuukausina ollessaan kesäkoulun opettajana sekä seminaarilainen Amos Marin toimi seurakunnassa joulun aikana. Maalisk. 18 p. 1923 valittiin A. Marin papiksi ja otti hän toimen vastaan samana vuonna heinäkuussa tultuaan ensinnä vihityksi papiksi. Past. Marin hoiti seurakuntaa tammi-kuulle 1926.

Weirtonin seurakunta on ollut myöskin Monessenin papin hoidossa pastorien Salosen, Joen, Marinin ja vielä nykyisenkin past. Torkon aikana, kunnes erosi Monessenin yhteydestä v. 1928. Past. Evert E. Torkko valittiin seurakunnan papiksi jouluk. 20 p. 1925, ottaen toimen vastaan maaliskuulla 1926 ja on nykyäänkin seurakunnan hoitajana.

Seurakunnan varaesimiehinä vuodesta 1899 ovat toimineet seuraavat: Antti Hirsimäki, Kalle Wilberg, A. H. Kilpelä, Kustaa Pihlajamaa, Antti Isoaho, Samuel Keltto, Jacob Pouttu, A. Kyllönen, Onni Hänninen ja Evert Jokiniemi. Näistä Hirsimäki, Kilpelä ja Hänninen useampia eri kertoja. — Lukkareina ovat olleet: Herman Luona, Joonas Luona, Samuel Keltto, Johan Lammi ja A. H. Kilpelä.

Vuoden 1928 alussa tapahtui surullinen kokemus seurakunnalle, kun tammik. 29 p:nä, joka oli sunnuntai, saatiin vielä kokoontua kirkkoon pienoisenä joukkona aamujumalanpalvelukseen, mutta jo iltapäivällä klo 4 tienoissa saimme nähdä tuon Herralle pyhitetyn huoneen roskaläjänä tulen hävittämänä. Moni seurakuntalainen teki itselleen kysymyksen: "miksi sen piti noin käydä?" Siihen oli vaikea vastata. Tulen irtipääsemiseen arveltiin olleen syynä sähkölankain ja lämmityslaitoksen epäkunnossa oleminen. — Saman päivän iltana kokoontui kirkkoneuvosto miettimään, miten voitaisiin nyt järjestää seurakunnan toiminta, pyhäkoulun ja jumalanpalveluksien pitäminen, toistaiseksi. Saatiin Kansallistalo käytettäväksi siksi kunnes toisin järjestetään. Samassa kirkkoneuvoston kokouksessa päätettiin kutsua yleinen seurakunnan kokous helmik. 19 p:väksi Kansallistalolle. Kokoukseen saapui runsaasti osanottajia. Heräsi kysymys uuden kirkon rakentamisesta. Yksimielinen päätös tuli, että uusi rakennetaan puusta ja entisen kivijalan päälle.

Valittiin rakennustoimikunta, johon tulivat: Evert Jokiniemi, A. Kyllönen ja O. Hänninen, jotka olivat seurakunnan trustiiseja, näitten lisäksi valittiin: Joosep Liikala, Johan Herrala, J. A. Koski, Kalle Roe, A. Hirsimäki, A. H. Kilpelä ja past. Evert Torkko, myöhemmin valittiin vielä Johan Kuivinen.

Kiireesti ruvettiin hankkimaan piirustuksia. Maalisk. 18 p. (1928) rakennustoimikunta esitti seurakuntakokoukselle arkkitehti Ernest Clarkin tekemät piirustukset, jotka kokous yksimielisesti hyväksyi. Ne annettiin urakoitsijoille laskettaviksi. Evert Jokiniemen lasku oli halvin. Huhtik. 8 p. luovutti seurakunta Jokiniemelle kirkon rakentamisen \$9,250.00 urakkasopimuksella. Työ alettiin hetimiten, koska jo saman huhtik. 22 p. vietettiin nurkkakiven laskemisjuhla (työ joutui tähän saakka nopeasti, kun voitiin käyttää entinen kivijalka). Nurkkakiven sisälle kätkettiin muistoesineitä ja historiatietoja tulevia sukupolvia varten. Kirkko valmistui nopeaan, niin että jo samana vuonna (1928) syysk. 21—23 p:nä saatiin viettää vihkimysjuhlat. Virallinen vihkiminen toimitettiin syysk. 23 p. Olkoon vertailun vuoksi tässä mainittu, että ensimmäisen kirkon vihkiäisjuhlilla oli vain kaksi pappia ja nyt oli 9, nimittäin pastorit A. Haapanen, G. Lipsanen, V. Rautanen, M. Luttinen, F. Y. Joki, Y. E. Jauhiainen, A. Marin, V. J. Hänninen ja oma past. E. Torkko. Se oli suuri ilon hetki Monessenin seurakuntaväelle, kun saatiin taas kokoontua omaan,

Herralle pyhitettyyn temppeliin. Paljon saatiin kuulla näitten juhlien aikana todistuksia siitä, mitä varten Herra on seurakuntansa perustanut kansamme keskuuteen täällä vieraalla maalla.

Marrask. 25 p. (1928) yleisessä seurakunnan kokouksessa luovutti rakennustoimikunta valmistuneen kirkon seurakunnalle, myöskin tarkastettiin ja hyväksyttiin rakennuskassan tilit. Seurakunta hyväksyi yksimielisesti rakennustoimikunnan tilitykset.

Otsakkeessa jo mainitsin, että tämä on Monessenin seurakunnan 30:vuotishistoria, syysk. 10 p. 1899—syysk. 21 p. 1929, jolloin seurakunta vietti 30:vuotismuistojuhlaansa. Paljon enemmän olisi tietysti kertomista monista eri asioista ja toimista, m.m. pyhäkoulusta, joka on toiminut koko ajan ja joka on mitä siunausta tuottavin työhaara seurakunnassa. Naisten ompeluseuran toiminta on ollut suuriarvoista niin taloudelliselta kuin hengelliseltä kannalta katsottuna. Kristillinen nuorisoyhdistys on toiminut vuodesta 1915 ja on ollut suureksi siunaukseksi taloudelliseenkin puoleen nähden seurakunnassa, sillä yhdistys on laittanut m.m. kaksi alttaritaulua, vanhaan kirkkoon ja uuteen sekä piippu-urut niinikään molempiin kirkkoihin. Nuorisotyökin on kasvatuksellista työtä, senkin kautta on tarkoitus saada lisää väkeä Herran peltosaralle. Sitä onkin Monessenin seurakunta koettanut tehdä ja koettaa edelleenkin.

Runsaasti on Herra tehnyt työtä Monessenin suomalaisten keskuudessa. Onhan seurakunnassa

ollut 30 vuoden ajalla 15 eri opettajaa, jotka ovat kylväneet Jumalan sanan siementä. Emme voi sanoa kuinka runsasta satoa se on tuottanut, Herrasen itse tietää. Monet ovat saaneet muuttaa seurakunnan keskuudesta ikuiseen lepoon odottamaan ylösnousemisen aamunkoittoa. Ennen kuin Monessenin seurakunta viettää 60:vuotisjuhlaa, niin voimme sanoa, että paljon on harvennut nykyinenkin jäsenluku iäisyyden rantamille siirtymisen kautta. Mutta toivomme nousevan polven, jota seurakunta on koettanut kasvattaa, olevan sellaista kansaa, joka säilyttää Monessenin suomalaisen seurakunnan suomalaisena ja että se ennen kaikkea olisi Herraa rakastavaa kansaa.

Onni Hänninen.

Kodisjoen ja Untamalan kirkko.

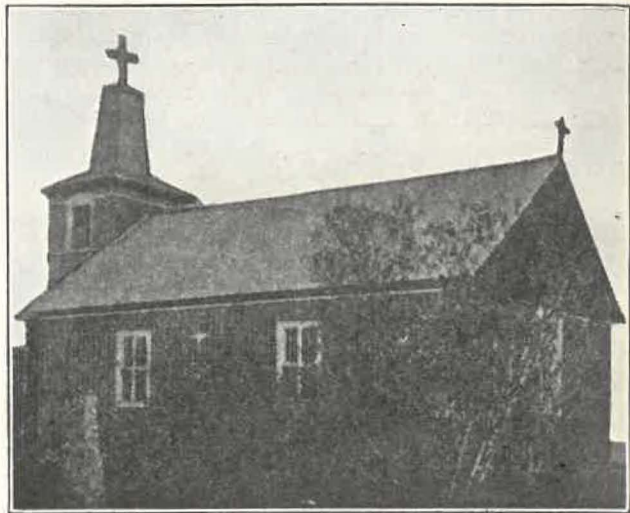
Kodisjoen kirkko sijaitsee Laitilan seurakunnan pohjoisimmalla nurkalla, saman nimisessä, laajassa kylässä. Kirkko on rakennettu vuonna 1779. Siinä on tehty korjauksia vuosina 1905



Kodisjoen kirkko.

—06. Ensimmäisenä vakituksena pappina on toiminut Gustaf Lagus. Hän on saanut nimityksen toimeensa v. 1782. Nykyisin käy sanan julistaja kerran kuussa äitikirkolta pitämässä jumalanpal-

veluksen, antaen siten tilaisuuden sellaisillekin, jotka matkan pituuden vuoksi eivät voi isolle kirkolle mennä. Tämä kirkko johtaa mieleeni lapsuusajan, sillä näillä ympäristöillä olen viettänyt lapsuuteni ajan ja tämän kirkon kalmistossa le-



Untamalan kirkko.

pää viisi veljeäni, jotka ovat kaikki lapsina kuolleet ja sinne kätketty odottamaan Kaikkivaltiaan ylösnousemuskutsua.

UNTAMALAN KIRKKO

Missään saatavissa olevissa asiakirjoissa ei mainita, kuka ja koska Untamalan kirkko olisi ra-

kennettu. Ainakin yhden kerran tiedetään kirkon palaneen, nimittäin 12. 5. 1782. Se mainitaan Pietarin kirkoksi ja on se vanhempi kuin Laitilan kivikirkko.

VALVON ELI SOUKAISTEN KIRKKO

Tämänkään kirkon perustajasta ei ole mitään varmoja tietoja. Rovasti Hedeén mainitsee eräässä vanhassa muistokirjoituksessa, että tämä n.s. Berttelin kirkko on Laitilan kirkoista vanhin. Kirkon kuva ei ole saatavissani. Sen ympärillä olevaan hautausmaahan oli ruumiita tuotu haudattaviksi aina Rauman maaseurakunnasta asti. Ja tarina kertoo, että itse pyhä Henrikki olisi tämän kirkon perustanut.

Kaikki nämä kolme sivukirkkoa kuuluvat Laitilan pitäjääseen, jonka emäkirkon kuvan ja historiikin julkaisimme viime vuoden kalenterissa.

Kiitos suuri kirkkoherra J. E. Kallakselle tietojen toimittamisesta.

Canadassa:

J. A. Arvonen.

Mitä olisi tehtävä.

Onko ihmiskunta milloinkaan ollut enemmän vihan, eripuraisuuden, kateuden, puolueikkoon ja omanvoitonpyynnin rikkirepimä kuin nyt? Ovatko lakien kunnioitus, siveellisyyskäsitteet, aatteellisuus, muta ennen kaikkea Jumalan pelko ja lähimmäisen rakkaus koskaan olleet niin huonossa kursissa kuin nykyään?

Tuskin. — Rajaviiva rehellisyyden ja epärehellisyyden välillä on niin pienentynyt, että näyttää toisinaan kuin ei sitä olisi ollenkaan. Viha ja kateus ne valtikkaa pitävät. Rakkaus ja lähimmäisen auttavaisuus on sivuasia, joka ei nykyiselle kulttuuri-ihmiselle enää sovi. Se sopii vain vanhan ajan "antiikki" ihmiselle. Nykyajan loistoihminen Tutakhamen silkistä huolimatta värisee vilusta ja rakkauden puutteesta. Ihmistä paleltaa henkisesti sekä aineellisesti. Ihmiskunta seisoo vilun keskellä ja se kaipaa enempi lämpimiä, rakastavia sydämiä kuin tyhjiä aivoja ja kolisevia päitä. Se kaipaa sitä tietä, joka perille totuuteen vie, kun mikään ei ole voinut tyydyttää ihmisen sisäistä kaipuuta — sielun nälkää, kun on turhaan etsinyt totuutta väärennetyistä lähteistä ja uupunut epäilyksen mittaamattomaan ryteikköön. Silloin on astunut voimakkaana eteen kahden majesteetin olemus, kaksi kruunattua ruhtinasta, kaksi maailman valtiasta: Augustus ja Messias.

Siinä on kuva, missä kohtaavat toisensa kaksi maailman historian ja ihmiskunnan historian väkevintä valtaa. Augustus, se oli Rooman valtio. Varmalla kädellä rakensi hän valtakuntansa aurinon noususta sen laskuun asti. Kansa toisensa jälkeen sai taivuttaa niskansa hänen valtikkansa alle. Niinkuin lujaan muuriin liitti hän kiven kiveen. Taide ja tiede ja hienostunut maku koristi rakennuksen ja ylinnä sen huipulla vallitsi Keisari puettuna kruunuun ja purppuraan.

Toinen, Messias, syntyi tallissa. Kauan oli äiti harhaillut talosta taloon, ovelta ovelle. Ovet suljettiin, ei kukaan ottanut häntä luoksensa. Vainaisessa vajassa sai hän lopuksi suojapaikan.

Roomalaisvalta on sirpaleina, aikoja ollut jo raunioina. Mutta Messiaksen, tuon tallissa syntyneen sanoma rauhasta ja hyvästä tahdosta kaikuu yhä tuhansissa ja tuhansissa kirkoissa. Ja maan matalissa majoissa ja ruhtinasten loistavissa palatseissa. Se on valta ja se on voima, joka elää ja vaikuttaa sielujen syvyyksissä.

On joulu. Arkinen askar taukoo, mieliala nousee. Paatuneimmankin pahantekijän omantunnon ääni tänä suurena joulun juhlanä käy vastustamaan kaikkea paha. Joulun suurena sunnuntaina kuuluu yli maan piirin valtava, velvoittava käsky. Se kuuluu kuin enkelten laulu liki 2,000 vuotta sitten: "Rauha maassa ja ihmisille hyvä tahto".

Johtakoon meitä sama Betlehemin tähti ikuisien totuuksien lähteille. Leikatkoot ne salaman

tavoin, teräksenä tunkeutuvat pahan omantunnon kantajien, pyhyiden pilkkaajien ja totuuden talaajien sydämiin.

Pyrkikäämme kukin seimen luokse ammentamaan todellista jouluiloa. Siinä on meidän jokaisen suurin tehtävämme.

Laihia 1/9 29. Suomi-terveisin,

Mikko Mikkola.

Ylöjärven kirkko ja pappila.

Ylöjärven seurakunta, joka sijaitsee Näsijärven länsirannalla, on pinta-alaltaan 173 km² ja asukkaita oli kirkonkirjojen mukaan 31/12 1927 4,291. Ylöjärvi perustettiin Pirkkalaan kuuluvaksi saarnahuonekunnaksi v. 1779. Tuli kappeliksi v. 1839, jolloin siihen liitettiin osia vanhasta Harjun kappelista. Erotettiin omaksi kirkkoherrakunnaksi v. 1895.

Ensimäinen puukirkko paloi salaman sytyttämänä v. 1845. Viisi vuotta myöhemmin, v. 1850 valmistui nykyinen puukirkko, joka korjattiin perinpohjin v. 1927. Seurakunnassa on rukoushuone Pengonpohjan kylässä, jonne on matkaa kirkolta 24 km. Rukoushuone on rakennettu v. 1898 ja uusittiin sekin v. 1927. Tänä vuonna, 1928, rukoushuoneen 30:vuotisjuhlassa, 4 p. heinäk., jossa saapuvilla oli m.m. hiippakunnan piispa J. Gummerus, paljastettiin myös ystäväin rukoushuoneelle lahjoittama alttaritaulu.

Seurakunnan ensimmäisenä kirkkoherrana oli F. E. Salokas v:teen 1914; hänen jälkeensä tuli kirkkoherraksi K. E. Petterson v:teen 1925. Nykyinen kirkkoherra H. N. Alanko astui virkaansa v. 1926.

Seurakunnassa on 6 kansakoulua, joissa toimii

20 opettajaa, 7 miestä ja 13 naista. Useassa kylässä on toimessa myöskin pyhäkoulu. *H. A.*

Kuvat ja kirjoituksen on toimittanut kalenteriin Kustaa Lehto, Wingistä, N. D.



Ylöjärven kirkko ja pappila.

Kristuksen armo.

On asioita, joiden tunteminen ei meitä paljon hyödytä, mutta on myös asioita, joiden tunteminen on tarpeellista, hyödyttävää jopa aivan välttämätöntä, jotta voisimme olla onnellisia ja



Past. Viljo Heiman,

vihitty kirkkokuntamme papiksi kesäk. 12 p. 1929
Ishpemingissä, Mich.

iloisia. Tärkeintä kaikista on tuntea Kristuksen armo. Paavali kirjoittaa: "Sillä te tunnette Heramme Jeesuksen Kristuksen armon, että hän vaikka oli rikas tuli teidän tähtenne köyhäksi, jotta te hänen hyvydestään rikastuisitte."

I. *Kristus oli rikas.*

Ei yksikään ihminen voi käsittää kuinka rikas Jeesus oli Isän luona ennen ihmiseksi tuloaan. Raamatussa sanotaan, että hän oli yhdenvertainen kuin Jumala. Hänellä oli kunnia, kirkkaus, valta ja voima Isän luona, mutta hän ei pitänyt sitä saaliinaan, vaan luopui siitä kaikesta.

II. *Kristus tuli köyhäksi.*

Paavali kirjoittaa, että Kristus tuli köyhäksi meidän tähtemme. Hän rakasti meitä syntisiä ihmispoloisia niin suuresti, että "pani itsensä tyhjäksi ja otti palvelijan muodon ja tuli ihmisten kaltaiseksi." Rakkaus oli se voima, joka saattoi hänen näin tekemään.

Kun Kristus vaelsi täällä maailmassa, niin hän palveli ihmisiä. Hän piti ihmisten palvelemista kaikkein suurimpana asiana. Hän palveli puheillaan, hän paransi sairaita, hän lohdutti murheellisia ja rohkaisi alakuloisia. Hänen koko elämänsä oli yhtämittaista palvelemista, mutta suurinta palvelemista oli hänen kuolemansa. Palvelustie on parhain tie. Palvelustietä kulki olemme siunaukseksi ihmiskunnalle.

Ei mikään ole tuottanut ihmiskunnalle niin suurta siunausta kuin Kristuksen köyhäksi tuleminen. Sen tuottamaa siunausta ei kukaan voi käsittää tässä elämässä eikä täysin tulevassakaan.

III. *Ihminen oli köyhä.*

Ei kukaan ole niin köyhä kuinuskoton, Jumalasta luopunut ihminen. Sellainen ihminen on ilman Jumalan lapsioikeutta, ilman toivoa maailmassa. Hän on yhtä köyhä kuin tuhlaajapoika vieraalla maalla hävitettyään omaisuutensa.

Ajallisesti köyhänä on vaikeaa elää, samoin on vaikea elää ilman Kristusta, joka on kaiken todellisen rikkauden ainoa lähde.

IV. *Kristuksen kautta tulimme rikkaiksi.*

On monia asioita, jotka eivät ole hyödyksi. Villalla ei ole suurtakaan arvoa jos se jätetään pelolle, mutta jos se saatetaan ihmisten käytettäväksi, niin sillä on suuri arvo ja hyöty. Sen kautta, että Kristus tuli köyhäksi, voi hän tehdä köyhät rikkaiksi. Jos hän olisi jäänyt taivaaseen, ei hän olisi voinut köyhiä rikkaiksi tehdä.

Monet ovat rikastuttaneet tätä maailmaa ja ihmisten elämää, mutta ei kukaan niin suuresti kuin Kristus.

Jeesus toi täydellisemmän tiedon Jumalasta. Ennen Jeesusta eivät edes ihmiskunnan parhaat käsittäneet sitä, että Jumala on isämme ja rakastaa meitä. Jeesus sen vasta ilmoitti. Ja tämä korkeampi tieto Jumalasta on rikastuttanut maailmaa ja siunannut ihmisiä enemmän kuin monet suuret keksinnöt.

Kristus sovitti Jumalan. Ihminen oli rikkonut Jumalaa vastaan. Välimiehenä Jeesus sovitti ri-

kokset. Sitä ei kukaan muu voinut tehdä kuin Jeesus. Kuka voi arvioida tämän Jeesuksen teon suuruuden?

Jeesus antoi rauhan. Rauhaton oli ihminen, synnit painoivat ja syyttivät, mutta Jeesus tuli ja hänessä ja hänen kauttaan on meillä anteeksianto. Nyt voi ihminen sovintotyöhön ja sovintovereen luottaen rauhassa ja rauhaa nauttien elää ja vaeltaa tässä maailmassa tulevaa odottaen.

Kristus antoi iankaikkisen elämän. Ilman Kristuksen köyhäksi tulemistä ei meillä olisi iankaikkista elämää, mutta nyt on iankaikkinen elämä taattu jokaiselle Kristukseen uskovalle.

Kristus on rikastuttanut henkistä maailmaa, kuten esim. kuvataidetta, musiikkia, runoutta ja kirjallisuutta. Usko Kristukseen on ollut innoittava voima tuhansille henkisen elämän alalla ahertaville. Paljon köyhempi olisi maailma tässäkin suhteessa ilman Kristusta.

Kristus on rikastuttanut maailmaa rakkaudellaan. Hän on sytyttänyt rakkauden tulentuhansien sydämissä kärsiviä kohtaan. Nämät Kristuksen rakkauden lämmittämät ihmiset ovat sitten lähteneet kärsiviä auttamaan, sorrettuita puolustamaan ja kaikkea hyvää edistämään.

Kristus tuli köyhäksi — jotta me hänen köyhydestään rikastuisimme.

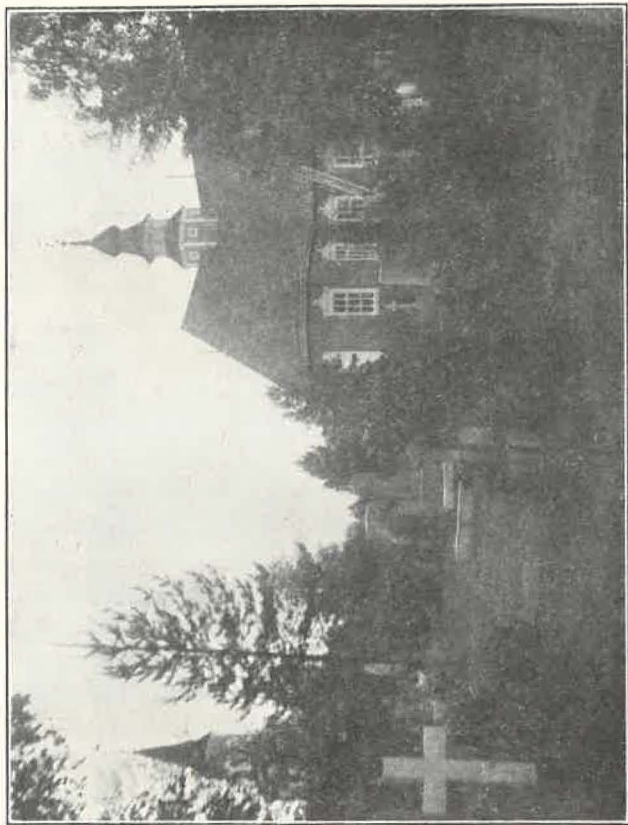
Viljo Heiman.

Kuortaneen kirkko.

Kuortaneen kirkko, jonka kuvan tässä lukijoille esitän, on rakennettu hirsistä "Ruotsin kuninkaan Kustaa kolmannen onnellisen hallituksen aikana v. 1777". — Uusi kivijalka tehtiin v. 1882. Tämän työn suoritti Juho Myntti Vaasasta.

Nykyiseen kauniiseen asuunsa korjattiin se v. 1896 arkkitehti Josep Stenbeckin johdolla. — Altтарin ja saarnatuolin suhteen ei kuitenkaan tässäkään perinpohjaisessa korjauksessa tarvinnut muuta tehdä kuin jalusta saarnatuolin alle, joka ennen oli arkun muotoinen. Tällöin myöskin kirkko ja sakaristo varustettiin useilla lämmityslaitoksilla. — Useampi vuosi tämän korjauksen jälkeen laitettiin kirkkoon hyvät 27 äänikertaiset urut.

Kuortane on jo varhaisemmilta ajoilta ollut "emäseurakunta", jota todistaa m. m. sekin että kihlakuntakin on sen niminen, mutta silloisen papin oveluuden takia se joutui kappeliseurakunnaksi. Tämä on tapahtunut lähes 100 vuotta sitten. Uudelleen pitäjä tuli kirkkoherrakunnaksi v. 1880. Ensimmäinen kirkkoherra oli Wilhelm Johansson. Hän on senkin vuoksi harvinainen kun hän viisi-vuotisen poissaolonsa jälkeen uudelleen valittiin seurakunnan kirkkoherraksi, kummalla-



Kuortaneen kirkko.

kin kerralla neljänneksi pyydettyinä. Osoitukseksi kuinka rakastettu hän seurakuntalaisille oli, olkoon mainittu, että edellisellä kerralla hän sai aivan yksimielisen kutsumuksen ja jälkimmäisellä kerralla ainoastaan yksi äänestäjä toista äänesti.

Hautausmaa on, kuten kuvasta näkyy, kirkkotarhassa ja maanlaatu on hienoa santaa, siis aivan ensiluokkaista. Lähellä kirkkoa on muhkea 70,000 mk. hintainen sankaripatsas, joka on niiden 28 nuorukaisen muistolle pystytetty, jotka henkensä uhrasivat isänmaan vapaudelle v. 1918.

Kaksikymmentäkuusi vuotta on kulunut kun tämän kertoja on viimeisen kerran tässä kirkossa olla saanut ja luultavasti en koskaan sitä muusta kuin kuvasta näekään, mutta muisto ei katoa minun eikä toivoakseni muidenkaan mielestä.

Brookston, Minn., 10 p. syysk. 1929.

J. R—la.

Hautausmenoista.

Hautausmenot poikkeavat suuresti Suomen tavoista. Kun tätä luetaan Suomessakin, on syytä hiukan selittää. Hautaantoimittaja on Amerikassa hautauksen keskeisin henkilö. Hän pitää huolen kaikesta heti kuoleman tapahduttua hautaan saattamiseen saakka. Laki määrää ruumiit palsamoitaviksi. Tämä ei tarkoita muumioimista, vaan suonien myrkyttämistä siihen määrin, että ruumis säilyy lahoamisprosessilta hautauspäivään saakka. Sitä varten pitää hautaantoimittajan suorittaa erityinen tutkinto, jossa tulee tuntea ruumiinrakenne ja kokeilla todeta todellisen kuoleman tulleeaksi. Hän hankkii arkun, puettaa vainajan, kaivattaa haudan, tilaa autot tai hevoset omaisille, ruumiin kantajille ja muillekin, järjestää seremonian, johtaa kulkueet, palvelee pappia, sanalla sanoen hyörii hovimarsalkkana koko toimen ajan.

Ani harvoin täällä kukaan itse tekee arkkua, joka oli yleistä Suomessa. Mutta niinpä hautaus tuleekin täällä tavattoman kalliiksi, sillä arkku maksaa parista sadasta dollarista ylöspäin aina kymmeneentuhanteen dollariin. Ruumista ei yleensä pestä kuten Suomessa. Se jää heti kuoltua hautaantoimittajalle, joka vie sen toimistonsa palsamoimista y. m. varten. Kuoleman kaa-

meutta koetetaan vähentää mahdollisen paljon. Niinpä ruumiin hiuksia leikataan, parta ajetaan, puuteria ja poskien maalaamistakin harjoitetaan, hajuvesiä viljellään. Moni vainaja on kuoltuaan komeampi kuin eläessään. Jotkut arkut ovat sohvan muotoiset, jotka avataan syrjästä alas ja vainaja näyttää olevan elävä ihminen, joka nukkuu siinä. Sähkölamppuja asetellaan hänen ympärilleen luomaan toivotunmukaista valaistusta. Kukkalaitteista tehdään vihanta tausta. Arkut ovat tasakattoiset ja kannetaan ne metallisista käsirivoista eikä hihnoilla kuten Suomessa. Kantajilla on usein valkeat hansikkaat. Hattunsa pitävät joko kädessään toi toisinaan arkun päällä. Omaiset ovat tavallisesti mustissa ja lähimmät naiset suruharsoissa. Jos toimitus tapahtuu kotona, hankkii hautaantoimittaja istuimia kaikille osanottajille, hoitelee sähkövaloja, kantaa vettä lähimmille omaisille ja johtaa yleisön ulos toimituksen loputtua sekä viimeksi omaiset. Kulkueessa menevät pappi ja hautaantoimittaja ensin päät paljastettuina, sitten seuraa kantajat ruumiin kanssa, omaiset ja muu väki. Ruumis kannetaan ruumisvaunuun, joka on tavallisesti sitä varten tehty auto, joka kulkee ääntäpitämättä ja tasaisesti. Hautaantoimittaja tai apulaisensa ajaa sitä. Kukin osanottava auto merkitään liimatulla paperilla lasisuojustimeen, jotta vastaantulijat tietävät sen surusaatoksi. Rangaistuksen uhalla ei ole kellään oikeutta ajaa saaton läpi. Niin

kävi kuitenkin kerran Clevelandissa, josta oli seurauksena, että m. m. kirkkokuntamme esimies, joka oli jälkisaatossa, eksyi eikä enää löytänyt hautausmaalle. Saatto saa kulkea punaisten merkkivalojenkin läpi.

Usein viedään ruumis kotoa kirkkoon tai koushuoneeseen. Silloin kotona pidetään vain lyhyt rukous tai virrenvärsy lauletaan. Muutamat seurakunnat sallivat kirkon ainoastaan jäsenilleen, toiset luovuttavat sen vapaasti kaikille sellaisillekin, jotka eivät ole eläessään kirkossa käyneet ja jotka nyt sinne viedään vasten heidän tahtoaan. Kirkkotoimitus seuraa Suomen käsikirjaa lyhentäen tai kokonaisenakin. Hautausmessut ovat harvinaisia. Virsi ja ruumis saarna on oleellisin osa. Joskus on virren asemasta kuorolaulua tai yksinlaulua. Joskus puetaan kirkko surupukuun ja koushuoneilla verhotaan yhdistyksen lupakirja, johon vainaja kuului, määrääjäksi, mustalla. Yleiseksi alkaa käydä kaksikielinen saarna, sillä tuttavien joukossa on säännöllisesti amerikalaisia tuttaviamme ja työtovereita. Muutamilla suljetuilla seuroilla on tapana joko kirkossa tai haudalla pitää jotain erikoisseremonioitaan, rukouksia, kättentaputuksia, kunniasignaaleja y. m. s. Arkku pidetään saarnan aikana vielä monin paikoin auki, vaikka on toisia seurakuntia, jotka eivät salli ruumiin näyttämistä ollenkaan kirkossa. Useimmin kuitenkin kulkevat kaikki läsnäolijat lopuksi kulkuessa luomaan viimeisen

silmäyksen vainajaan, tehden ristinmerkkejä tai viittauksia kädellään tai vain seisahtaen katsomaan. Surumarssia tai virttä soitettaessa arkku kannetaan ruumisvaunuun. Kirkonkelloja soiteetaan. Arkkua ei kanneta muualla kuin portaissa tai pihalla, sisällä sitä työnnetään pyöräjalustimilla ovelle.

Hautausmaalla seurataan Suomen käsikirjaa. Pappi heittää arkulle kolmasti soraa tai kuten Ohiossa, jossa maa on saviperäistä, kolme kukkaa ja lukee ikivanhat sanat, jotka ovat saaneet alkunsa pakanuuden ajoilta, jolloin roomalaiset luulivat, että, jos ruumiille kolmasti sirottaa multaa, henki ei enää sitten pysty tulemaan eläviä häiritsemään. Nyt on tämä tapa saanut kristillisen sisällön. Hautausmaalle on kannettu usein tuoleja omaisten istua. Ettei sora ja lika näkyisi tai jalkoja pilaisi, on usein haudan ympäristö peitetty vihreällä matolla ja samoin haudan seinät verhotut kankaalla. Sateen tai kuuman auringon paisteen suojaksi on järjestetty kangaskatos koko hautausyleisön suojaksi. Joskus ruumis laskeetaan haudaan nauhoilla, mutta useimmin se jätetään siunauksen ajaksi maan päälle arkun muotoisen raamin päälle, jonka pohjana on leveät hihnat. Loppuvirttä veisattaessa, koneisto laskee sen automaattisesti hiljalleen haudaan. Toisinaan se lasketaan jo puoliksi haudaan siunauksen ajaksi. — Toimituksen loputtua lasketaan seppeleet — sade ilmoitin tai ankarilla lumimyrskyillä ne laske-

taan kirkossa — luetaan kortit, nauhoja ei käytetä, jotka omaiset ottavat muistoksi kotiin. Joskus on kuorolaulua ja muita muistopuheita. Hautaa ei umpeenluoda, kuten Suomessa. Se jää haudankaivajien tehtäväksi.

Hautausmailla on yhtiöitten taholta, jotka omistavat hautausmaan, kappeleita, joissa voidaan siunaus myös toimittaa tai joissa voidaan ruumista säilyttää pitempiä aikoja. Myös on hautaantoinmittajilla itsellään kotonaan kappelit, jotka tavallisesti ovat hyvin siroiksi sisustetut, kukilla, raamatullisilla maalauksilla, soittokoneilla, ortophonivictroloilla, jotka esittävät hautaushymnejä ja taiteellisilla valaistuslaitteilla. Seurakunnat vain joissain poikkeustapauksissa omistavat hautausmaan. Kirkkoja ei näe hautausmaan keskellä muualla kuin jossain farmiseuduilla.

On yksityis- ja perhehautoja ja mausoleumeja sekä ruumiinpolttolaitteita, joita suomalaiset eivät kuitenkaan vielä ole tottuneet käyttämään. New Orleansissa haudataan ruumiit kaikki maan päälle, sillä maaperä on Mississippin liejua, johon ei käy kaivaminen. Siksi on sinne muodostunut kokonainen kuolleitten kaupunki määrättyine katuineen ja linjoineen. Köyhempiä haudataan kivimuureihin, joihin muurataan aina lisäsiija uudelle tulokkaalle, rikkailta on omat kammionsa. Hautakivet ovat harmaata väriä, kiiltävän mustia, kuten Suomessa näkee aniharvoin. Metallisia ja puisia ei saa monin paikoin ollenkaan

asettaa haudoille. Muutamat osat ovat vain maata vastaan lepäviä kiviä varten, joitten yli pitää voida ruohonkatkaisukoneella niittää, toiset osat ovat korkeita kiviä varten. Näkee joillakin rikkailta pienoismausoleumeja, pyramiideja ja loistotaideteoksia haudoillansa.

Kun yhtiöt omistavat hautausmaat, ovat ne tehneet sääntönsä, joita on kaikkien noudatettava. On esimerkiksi määrätty, että kaikki ruumiit ovat kristillisesti siunattava ja sellaiseen hautausmaahan ei voi siunausta kammoava kommunisti tuoda ruumistaan. Katolilaisilla on hautausmaansa eri puolella kuin protestanteilla. He hautaavat ruumiinsa aamupäivällä, protestantit tavallisesti iltapäivällä ja juutalaiset kuolinpäivänä ennen auringon laskua. Heillä on kokonaan omat hautausmaansa. Useissa valtioissa ei saa hautauksia toimittaa sunnuntaisin, mutta toisissa valtioissa ovat sunnuntait juuri halutuimmat hautauspäivät.

Kokonainen hautausmaa saatetaan siirtää toiseen paikkaan, kuten on tapahtunut Michiganissa, kun sen alla on ollut arvokasta metallia. Paikoin asutuksen loppuessa jäävät hautausmaatkin metsän kätköihin, jollaisia voi metsästys- tai vaellusmatkoilla odottamatta löytää.

Toukokuun 30 päivä on useimmissa valtioissa pyhitetty hautausmaille, n. s. hautojen kukituspäivä. Silloin omaiset käyvät kukkia viemässä haudoille, rukoilemassa niiden ääressä. Koko paikkakunnan väestö paikoin lähtee juhla-

eessa silloin hautausmaalle soittokunnat mukanaan, jossa tavallisesti sodassa kaatuneitten haudalla pidetään yhteishartaushetki.

Pohjois-Michiganissa ja Minnesotassa voi taaptua hautaus melkein Suomen malliin. Tämän kirjoittaja on ollut mukana hautausmaatossa, jossa ruumis huonojen teitten takia vietiin heinäreellä ja saattajat kulkivat suksilla jälessä. — Toisella kertaa olin hautajaisissa, joissa vainaja oli ampunut peuran ja sitten sen johdosta ilosta kuollut, saanut sydänhalvauksen. Hautausväelle oli kotona valmistettu päivällinen siitä peurasta, ja kun lähdettiin pitkälle taipaleelle hautausmaalle, otettiin pyssyjä mukaan eikä turhaan otettukaan, sillä matkalla kohdattiin peura, joka myös ammuttiin ja kuletettiin samassa saatossa haudalle. — Meksikon lahden rannalla olen ollut hautausmaatossa suomalaisten omistamalle rehevän aarniometsän kätköön peittyneelle kalmistolle, jossa palmupuut ja korkeat hongat valittavat suruhymniä Pohjolan lapsen haudalla. Hän oli kirkkoon tulossa ja tuupertui matkalle.

Hautausmaa on Jumalan puisto. Mykkä hautakivi edustaa vainajaa äänettömänä puhujana, todistajana katoavaisuuden kaikkivallasta, kukat sen ympärillä tuoksuvat toivoa ja ylösnousemuksen odotusta ja koko muu patsasryhmä suurena taustana, äärettömänä kuorona tässä Jumalan kirkossa, edustaa näkymättömien henkiolentojen seurakuntaa.

V. R.

Alavuden kirkko ja seurakunta.

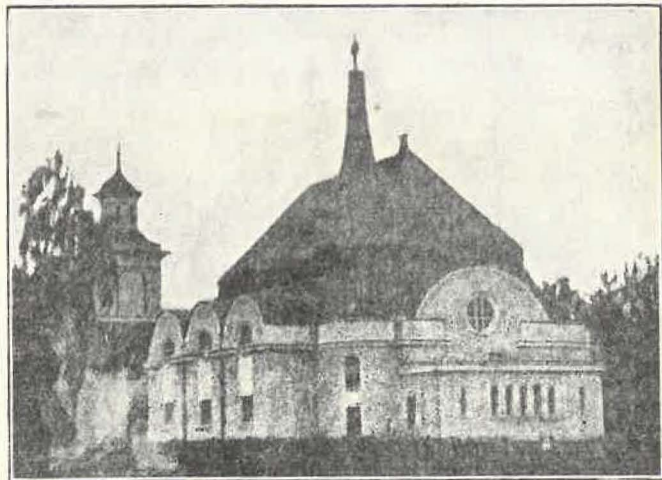
Noin 250 vuotta on kulunut siitä kun Alavudelle rakennettiin oma saarna-tupa, nykyiselle sankarikalmiston paikalle. Sillä samalla kummulla "Sotavanhus" huokasi rukouksensa v. 1808 sodassa, kun vainolainen oli ahdistettu toiselle puolen salmea.

Sitä ennen oli Alavus kuulunut Ilmajoen seurakuntaan. Siellä kävivät Alavuden järvi-rikkaiden riistaseutujen asukkaat silloin tällöin kuulemassa saarnaa ja nauttimassa H. P. ehtoollista. Vuonna 1701 sai Alavus kappeli-oikeuden. 1825 rakennettiin Alavudelle kirkko arkkitehti Engelin piirustusten mukaan, Heikki Kuorikosken johdolla, mikä kirkko sitten paloi poroksi pääsiäispäivä-aamuna v. 1912. Kellotapuli kuitenkin säästyi tulen tuholta ja se vieläkin kutsuu kansaa Herran huoneeseen laajasta pitäjästä kumisevilla kelloillaan.

Palaneessa kirkossa oli 12 nurkkaa, joiden väliä oli 12.5 kyynärää. Seinät olivat 15 kyynärää korkeat. Tapulissa on 2 kelloa. Suuremmassa kellossa on sanat: "Minä olen huutava ääni korvessa."

Nykyisen kirkon piirustukset on laatinut arkkitehti S. Kallio ja rakennuttanut Anton Hakola.

Palaneessa kirkossa oli Lybeckin rakentamat urut, 9 äänikertaiset. Nykyiset urut on rakentanut Martti Tulenheimo Helsingissä, 22 äänikertaiset. Urut tarkasti Oskari Merikanto v. 1915 ja antoi niistä lausunnon: "Ääni miellyttävä, pehmyt ja sulava."



Alavuden kirkko Suomessa.

Suomen sodasta, vuodesta 1809, on Alavudella toiminut seuraavat sielunpaimenet: Kappalaisina: Fredrik Sjöstedt 1809—1827, Isak Daniel Forsman 1827—1837. Kirkkoherroina: E. John Snellman 1837—1845, Karl Fredrick Stenbäck 1846—1875, hänen sijaisenaan poikansa Kaarlo

Emil Stenbäck 1861—1874, John Frans Sahlberg 1878—1891 ja Karl August Schroderus vuodesta 1893 ja vieläkin hoitaa virkaansa korkeasta iästään huolimatta.

Väkiluku oli v. 1928 11,350 henkeä. Amerikkaan ja Canadaan siirtyneitä 2,200.

Pitkälti on aikaa kulunut siitä kun alavutelaiset pystyttivät oman saarna-tuvan, ensimmäisen vaatimattoman pyhättönsä, 250 vuotta. Siellä saivat esi-isät janoisille sieluilleen tyydytystä Ju-28—

malan sanan ja sakramenttein kautta. Sittenmin on Alavuden kirkko ja seurakunta olleet monien vaiheiden alaisena. Miespolvi toisensa jälkeen on siirtynyt iäisyyden asumasijoille. Mutta Alavudella seisoo taas uusi temppeli, jossa nykyiselle, kylmälle ja luopuneelle sukupolvelle edelleenkin saarnataan Jumalan lakia synnin rangaistukseksi ja Kristuksen evankeliumia murheellisten lohdutukseksi.

Kiitos kirkkoherra Schroderukselle, joka on lähettänyt historialliset tiedot tähän kirjoitukseen.

F. Keskinen.

Pyhäjoen kirkko Oulun läänissä.

Kun täällä maassa on useita kansalaisia, jotka varmaan rakkaudella muistavat Pyhäjoen kirkkoa, kun ovat tämän kirkon alueella lapsuutensa ja osaksi myös nuoruutensa päivät viettäneet, niin pyytää mrs. Anna Watka o. s. Halunen



Pyhäjoen kirkko.

Pyhäjoelta, asuu Sagamoressa, Mass., lähettää kauttani tämän sopivan muistokuvan Kirkolliseen Kalenteriimme. Suomen kirkon matriikkelissa on merkitty Pyhäjoen seurakunnasta ja sen kirkosta m. m. seuraavia tietoja. Ensimmäinen kirkko rakennettu v. 1587, joka vahingoittui myrskyn kautta v. 1669, niin että torni putosi alas ja kirkon

katto halkesi. Pitäjästä muodostettiin v. 1856 kaksi seurakuntaa, nimittäin Pyhäjoen ja Kärsämäen seurakunnat. Edelliseen kuuluivat Merijärven, Oulaisten ja Haapajärven kappelit. Edelleen on seurakunnallinen kehitys johtanut nämät omintakeisiksi kirkkoherrakunniksi. Näin Herran asia kaikkialla edistyy. Olkoon tämä Herran huoneen kuva kehoittamassa Pyhäjoen entisiä asukkaita edelleen täälläkin rakastamaan samaa ev.-luth. kirkkoa, joka jo siellä oli oma kirkkomme.

Toimekseen saanut

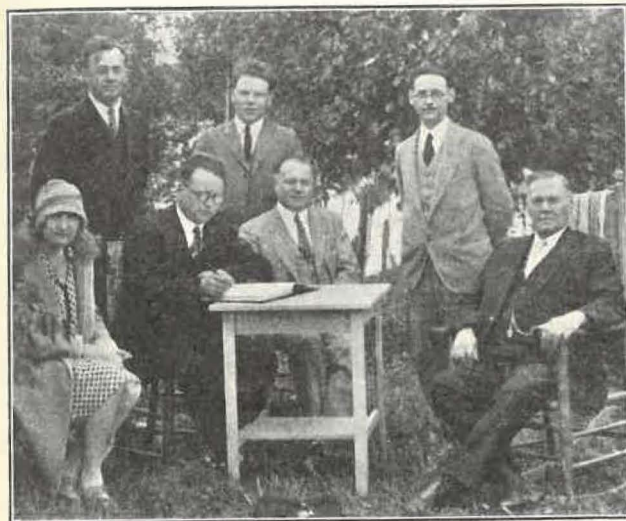
B. W.

Betania koti.

Vanhainkoti-asia on ollut kauan aikaa useitten henkilöitten mielessä, jotka ovat rakastaneet vanhusten huoltamista. Tämä asia on ollut esillä useissa kirkolliskokouksissakin, joissa on keskusteltu siitä hyvin lämpimästi ja myötämielisesti. Astorian kirkolliskokouksessa (1928) jo hyväksyttiin Minnesotan piirin ehdotus vanhainkodin perustamisesta ja asia jätettiin piirin johtokunnan valmistettavaksi tulevaan kirkolliskokoukseen Ishpemingiin.

Piirin johtokunta on kehitellyt kysymystä ja esittänyt sen Minnesotan konferenssin vuosikokoukselle, jossa se sai yksimielisen hyväksymisen, että vanhainkoti perustetaan French Lakelle, Minnesotaan. Kansalaisemme mr. J. W. Swartz testamentissaan lupasi kirkkokuntamme vanhainkodille \$500.00 ehdolla, että meillä on sellainen koti, joka ottaa vastaan hoidokkaita. Tämä lahja on nykyään noin \$1,000. Piirin johtokunta on etsinyt mahdollisia keinoja mitenkä voitaisiin näin perin tärkeä asia saada alkuun. Osa johtokunnan jäsenistä teki matkan Cokatoon ja French Lakelle, jossa Swartz-vainaja on asunut. French Lakella huomasiimme sopivan paikan, entisen French Laken seurakunnan pappilan, jossa on yksi eekkeri maata ja kaunis puisto talon ympärillä. Pii-

rin johtokunta teki pyynnön Cokato-French Laken seurakunnalle, jos se voisi lahjoittaa pappilansa kirkkokunnan vanhainkodiksi. Tämän johdosta seurakunta on pitänyt virallisen kokouksen ja yksimielisesti lahjoittanut noin \$3,000.00 ar-



Minnesotan piirin johtokunta
neuvottelemassa vanhain lepokoti-asiasta Evelethin pappilassa syysk. 12 p. 1929.

voisen talon ja maan tarkoitusta varten. Kiitollisin mielin muistelemme lahjoittajia.

Ishpemingin kirkolliskokous (1929) hyväksyi Minnesotan konferenssin ehdotuksen vanhainkodin aloittamiseen French Lakelle, Minnesotassa.

Konsistorin kanssa on neuvoteltu ja asiaa alettu järjestää. Tätä kirjoittaessa olemme perussääntöjä ja kauppakirjoja laatimassa, jotta voisimme avata Betania-Kodin ovet sinne tulijoille ja nostaa sen testamentti-lahjan, joka meille kuuluu. Kokouksia olemme pitäneet useita tämän asian vuoksi, ja lainopillisia neuvoja on kysytty valtiomme pääneuvonantajalta ja muilta, jotka tällaisia asioita käsittelevät, että koti voisi täyttää valtiomme vaatimukset.

Varmuudella emme voi vielä sanoa milloinkaan Betania-Kodin virallinen avajaisjuhla voidaan järjestää, mutta kauan ei voi asiaa viivytellä. Testamentissa määrätty aika kuluu pian loppuun.

Liikutetuimmiin mielin tulemme astumaan aina tuon kodin kynnyksen yli: sen nimikin herättää lämmittäviä muistoja. Kodittomille merkitsee koti paljon. Jos voisimme todella kodittomille vanhoillemme tällaisen kodin saada, jossa iloisesti loimuavan lieden ympärillä yhdessä saisivat hetkiään viettää, samaa kieltä ymmärtäen ja samoista asioista toisilleen kertoillen. Ei mikään puhu niin paljon sisäisestä ihmisestämme kuin kotimme. Kodin henki tuntuu ja vaikuttaa monin tavoin. Se on niin voimakas, että se näyttäytyy siinäkin, missä ihminen ei voi määrätä kotinsa ulkomuotoa. Oi, että voisimme vähänkään kodin henkeä saada niiden sieluihin, jotka tulevat tämän kodin asukkaiksi. Jumalan rakkauden henki saakoon olla kodin lämmittäjänä. *M. E. Merijärvi.*



Muistosanoja vainajista.

JUHO HEIKKI JASBERG. Amerikan suomalaisten keskuudessa tuskin lienee ketään toista, jonka nimi olisi niin tunnettu valtamerestä valtameriin kuin Juho Heikki Jasbergin. Kirkollisten ja kansallisten harrastustemme, henkisten ja aineellisten asioiden yhteydessä on se tullut niin tunnetuksi, että ken niissä on mukana ollut, myöskin hänet ystävänä tuntee. Ja nyt, kun hän on poissa, tuntee selvästi, että emme vielä kykene lähemmäs arvioimaan mitä kaikkea hän on siirtokansallemme ollut emmekä sitä yritäkään tässä lyhyessä kirjoitelmassa esiintuoda, vain muutamia tietoja on tarkoituksemme antaa hänestä ja elämänsä työstä.

Juho Heikki Jasberg syntyi Kaivoksen torpassa, Leppälän kylässä, Kivijärvellä, Suomessa, marraskuun 1 p. 1861. Äitinsä oli Briita-Liisa Piispanen, kotoisin Karstulasta, isänsä torppari, myöhemmin muurari ja puuseppä Israel Jasberg. Kodin henki oli syvästi uskonnollinen ja lapsille opetettiin alunpitäen, että "Herran pelko on viisauden alku." Elämä oli sellaista kuin sydämaan torpissa siihen aikaan oli tavallista, mutta

mitään varsinaista puutetta ei koskaan ollut. "Aina oli ruokaa ja suojaa kylläksi", kuten hän itse kerran selitti.

Kun Juho Heikki oli 12 vuoden vanha, muutti hänen isänsä tilanhoitajaksi sotakapteeni O. Palmgrenille. Silloin alkoi pojan elämässä käännteentekevä aika. Vilkas ja älykäs kun oli, hän pian kiinnitti isännän huomion itseensä. Pojan terävät ja erikoista tiedonhalua osoittavat kysymykset saivat tämän "karskin herran" antamaan pojalle tilaisuutta oppimiseen. Juho Heikki sai oppia kirjoittamaan ja hänen lukujaan autettiin järjestämällä niitä. Lukeminen, se se aukasi pojalle uuden maailman. Tähän asti hän oli lukenut vain uskonnollisia kirjoja, nyt sai hän kaikenlaisia tietoja myöskin ahmiakseen ja hyvä muistisena hän säilytti muistissaan mitä luki.

Mutta jo tähän aikaan huomasi hän myöskin, että oli olemassa eroa oppineen ja oppimattoman välillä, ja erittäin säätyläisen ja torpparipojan välillä. Vaikka hänen sallittiin oleskella talossa kuin kotonaan milloin ei ollut vieraita, niin näitten saapuessa hän heti sai huomata, että hän kuului väen-tupaan. On jotenkin varma, että juuri nämä lapsena saadut kokemukset jo vaistomaisesti kehittivät Juho Heikissä sitä pyrkimystä saavuttaa tietoja, mikä oli hänen koko kehitykselleen ominaista, samalla kun nuo havainnot kiinnittivät hänet kansansa vähäväkisiin. Hän tunsi aina selvästi kuuluvansa kansaan. Vaikka ei ku-

kaan helpommin voinut keskustella kaikkein sivistyneimpäinkin kanssa eikä kukaan vähemmän orjaillut rikkouden ja komeuden edessä, niin kuitenkin tunsi hän aina olevansa kansan lapsi. Hänelle kuuluivat sen taistelut ja kärsimykset ominaan.



J. H. Jasberg nuorena miehenä.

Sen hyväksi oli hän valmis mihin uhrauksiin hyvänsä. Lapsessa jo olivat nämät ajatukset nupuina, nuorukaisessa ne kehittivät toimintaan pakoittaviksi voimiksi.

Kotona olivat tilaisuudet kehittymiseen kuitenkin

kin kovin rajoitetut. Kyntöpellolla ja tukkijoella, joissa molemmissa hän ehti työskennellä, tuntui vain kaikuvan kutsu jonnekin kauas, sinne missä olisi suurempia mahdollisuuksia. Niinpä tuo halu päästä väljemmille vesille pakoittikin hänet suunnittelemaan matkaa Amerikkaan. Ensinnä se näytti aivan mahdottomalta, mutta vähitellen saatiin matkarahat kokoon ja niin lähti kahdeksantoista-vuotias nuorukainen yksin vieraalle maalle etsimään onneaan. Ero kodista oli katkera. Hän rakasti vanhempiaan hellästi ja oli kiintynyt heihin koko sydämellään, mutta niin voimakas oli veto onnen etsintään, että lähteä piti ja onnellisesti suoritettuaan merimatkan saapui hän Hancockiin, joka tuli sitten olemaankin hänen kotinaan suurimman osan Amerikassa oloaikaansa, 24 p. kesäkuuta 1880. Matkan määränä heillä oli Allouez, matkatovereina oli nimittäin pari poikaa ja eräs vaimo kahden lapsen kanssa. Mutta tähän päättyi rautatiepiletti ja tie nousi pystyyn, sillä rahaa ei ollut kellään.

Siinä seisottiin ja tuumittiin, hyvää neuvoa ei kenelläkään ollut. Aseman lähellä oli joukko miehiä radan korjuussa ja niiden keskustelua alkoivat nyt matkustajamme kuunnella. "Ei koskaan ole kirous kuulunut suloiselta korvissani muuta kuin sen kerran," sanoi Jasberg puhuesaan tästä tapauksesta, "sillä silloin kuulimme miesten kiroilevan selvällä suomenkielellä ja tiesimme, että tässä meitä ymmärrettäisiin." Pojat

menivät miesten puheille ja selittivät asemansa. Siinä sattuihin olemaan mies, joka tunsi J:n matkatoverin isän, jonka luokse oltiin menossa ja tämä mies suostui lainaamaan pojille matkarahat, että päästiin eteenpäin.



J. H. Jasbergin ruumissaattue Hancockin kirkkoon.

Halkotyöhön siellä alettiin ja ansaittiinkin muka kovasti, mutta kun kerran Amerikoissa oltiin niin parempaa palkkaa olisi vielä pitänyt saada ja sentähden tuli matka rautakaivantoseudulle, ensin Humboldtiin, jossa Jasberg työskenteli kaivannossa useita kuukausia, mutta tuli pakotetuksi lopettamaan, kun terveytensä ei kestänyt

“kaivantotyötä eikä poortitalon ruokaa.” Lähdettiin Republiciin saamaan lääkärin apua ja sinne tuli sitten jäädyksikin seuraavan viiden vuoden ajaksi.

Muistiinpanoissaan kertoo Jasberg tästä ajasta: “Tulin Republiciin huhtikuun keskipoikailla 1883. Koko omaisuuteni oli silloin noin \$500.00 rahassa, mutta terveyteni oli aivan lopussa. Lääkäri määräsi minun olemaan kuukauden hänen hoidossaan ja hankkimaan hyvää ruokaa ja juomaan viiniä, parasta mitä oli saatavissa, 3 tai 4 ryyppyä päivässä ja myöskin nauttia hänen antamiaan lääkkeitä sentähden, kun olin kitumisen kautta tullut kovin heikoksi ja laihaaksi.”

Kaivantotyö ei nyt tullut kysymykseenkään ja kauhistutti joutenolo ja ennen ansaittujen varojensa kuluttaminen. Silloin hänelle tarjottiin tointa erääseen kapakkaan tarjoilijaksi: “Tähdän toimeen pidettiin minua erittäin sopivana ensinnäkin iloisen luontoni vuoksi, toiseksi rehellisyyteni tähden ja kolmanneksi siksi, että en ollut juomari. Olin ollut Amerikassa 3 vuotta enkä ollut vielä kymmentä ryyppyä ottanut.”, kertoo hän muistiinpanoissaan. “Ammatti kyllä tuntui minusta mitä kauhistuttavimmalta, mutta ystäväni sanoivat, että hullu olet, jos et ota tointa vastaan. Se kauhistutti minua kuitenkin, kun ajattelin isäni ja äitini varoituksia, joita olivat minulle pienuudesta asti antaneet, että älä himoitse lähimmäisesi vaivannäköä ja kun hyvin ymmär-

sin, miksi toisenkielinen kapakoitsija minua palvelukseensa tahtoi...” Tämä taistelu päättyi kuitenkin siihen, että hän otti toimen vastaan. Rauhaa ei siinä kuitenkaan omatunto antanut ja vihdoin sen ääni eräitten ulkoisten tapauksien



J. H. Jasbergin hautausaattue
menemässä Hancockin kirkkoon jouluk. 4 p. 1928.

auttamana pääsi niin kuuluville, että hän päätti erota toimestaan antautuakseen sekatavarakauppiaksi. Hän esitti asian isännälleen ja pyysi tätäkin luopumaan kapakan pidosta. Isäntä ensin hämmästyi kovin, mutta muutaman päivän mietittyään suostui Jasbergin liiketoveriksi. Mõi

kapakkansa ja niin alkoivat yhdessä kauppiaksi toukokuussa 1885.

Nyt oli 24-vuotias mies kauppias ja tästä alkavat toden teolla valmistusvuodet kaikkeen siihen, mitä Jasberg on saanut aikaan. Hän alkoi heti katsella ympärilleen ja miettiä keinoja, millä tavalla saataisiin kansalaiset kohoamaan kapakaelämän ja muitten alhaisten tapojen pauloista. Nyt oli jo perustettu suomalaisten keskuuteen yksi raittiusseurakin Amerikassa ja silloin tuntui, että tässähän se olisi keino auttamaan. Vaikea oli entisyytensä takia tähän keinoon ryhtyä, mutta mitään muuta sopivaa ei tarjoutunut, niin päätti hän esittää muutamille tuttavilleen asian. Nämä olivat myötämielisiä ja niin eräänä sunnuntaina kesäkuussa ilmoitimme kokouksen "Park Cityn" kentälle. Sinne kokoontuikin paljon väkeä ja siellä puhuttiin raittiudesta ja raittiusseurasta. Lienee ollut ensimmäinen J. H. Jasbergin raittiuspuhe. Tämän kokouksen tuloksena oli, että Republiciin myöhemmin samana kesänä perustettiin "Onnen Aika" raittiusseura. Se liitettiin ruotsalaisten yhdistykseen, jotka jo muutamia kuukausia ennen olivat alkaneet raittiustyönsä.

Tämän jälkeen on hän joka sunnuntai jossakin raittiuskokouksessa. Hän on erittäin innostunut siihen parannukseen, mitä raittiustyö saa aikaan kansamme keskuudessa, mutta milloinkaan ei hän eksy pitämään tätä riittävänä, päinvastoin samoissa muistiinpanoissa, joita olemme ennemmin-

kin maininneet, kerta toisensa perästä lausuu sen toivomuksen, että kansamme pitäisi saada omia sielunhoitajia. Suuri on hänen ilonsa, kun Republicissa päästään niin pitkälle, että pastori J. J. Hoikka voidaan kutsua siellä vakinaisesti palvelemaan suomalaisiakin ja heille pitämään jumalanpalveluksia, vaikkakin hän vain puolen ajastaan voi käyttää tähän työhön, kun hän on ruotsalaisen seurakunnan palveluksessa.

Talvella 1886, tammikuun 1 päivä, on merkkipäivä J. H. Jasbergin elämässä. Silloin hänet vihittiin avioliittoon Wilhelmina Nikanderin kanssa. Oman kodin unelma on siis toteutunut ja muistiinpanoissaan tunnustaa hän itsensä niin onnelliseksi, että ei vaihtaisi osaansa kenenkään kanssa. Vaimonsa veljestä pastori J. K. Nikanderista saa hän ystävän, jonka vertaista ei hänellä ole koskaan ennen ollut. Tämän ystävyyskautta joutuu hän vielä yhä lähemmäksi "rakkaan kansamme" henkisen ja hengellisen elämän tarpeita. Ikäero heidän välillään oli ainoastaan kuusi vuotta ja se teki ystävyyskautta vielä lujemmaksi. Jasberg ihaili lankonsa tyyneyttä ja perinpohjaista tietoa ja tämä taas oli erittäin kiintynyt Jasbergiin hänen vilkkautensa ja käytännöllisen, terveen maailmankatsomuksensa vuoksi. Miten paljon Amerikan suomalaiset ovat saaneet nauttia tämän ystävyyskauttensa tuloksista, sillä nämä miehet täydensivät toistensa työtä kansamme hyväksi, saaden siten paljon aikaan sel-

laista, mitä ei kumpikaan yksinään olisi koskaan saanut.

Marraskuun 14 päivä 1888 muutti Jasberg perheineen Ishpemingiin asumaan. Hän oli lopettanut kauppaliikkeensä ja antautui nyt henkivakuutusosalalle, myöden samalla myöskin palovakuutuksia ja laivapilettejä.

Helppoa ei tämä toimi siihen aikaan ollut. Matkat oli tehtävä jalkasin. Usein mainitsee Jasberg kävelleensä neljä, viisi, kuusi ja kahdeksankin englannin peninkulmaa kylästä toiseen. Vakuutusasia oli silloin kansamme kesken aivan vieras, joten jokainen vakuutusosalalla toimiva saa nykyisin olla kiitollinen hänelle siitä raivaustyöstä, jonka hän tälläkin alalla teki.

Politiikkaan on Jasberg innostunut erittäin 1888 vaalitaistelun aikana. Suomalaiset ovat silloin republikaaneja, kuten myöhemminkin ja hän kulkee kaupungista kaupunkiin perustamassa poliittisia klupeja. Niitten kokouksissa hän puhuu ja selittää kuinka tärkeää on, että otamme osaa valtiolliseenkin elämäään. Jo tähän aikaan aletaan huomata hänen erikoinen kykynsä taivuttaa ja johtaa yleistä mielipidettä. Itse hän valittaa muistiinpanoissaan, että ei meillä ole johtajia, kun ei ole oppineita. Ne harvat oppineet, jotka ovat kotimaasta tänne saapuneet, ovat olleet siiveillisesti kokonaan rappiolla ja siis kykenemättömiä siihen asemaan, mihin tietonsa olisivat heidät oikeuttaneet. Itse hän joutuu pakoitetuksi

kerta toisensa perästä ottamaan ohjokset käsiinsä ja johtamaan asioita, vaikka ei hänellä siihen kykyjä olekaan, kuten hän itse sanoo: "Mutta enpä silti ole kansalaisiani pettänyt, koska he itse ovat minut kykenemättömän kaikkiin näihin tehtäviin pakoittaneet." Hän on ostamassa torvi-soittokunnalle torvia, hankkii laillistuttamisen raittiusseuralle. Johtaa paraatia vaalitaistelun aikana. Suunnittelee suomalaista lasten ja aikuisten koulua, pitää raittiusesitelmää j. n. e.

Elokuun 19 p. 1888 saa hän tiedon, että isänsä on kuollut Suomessa 11 p. heinäkuuta. Tieto koskee häneen kovasti. "Voi, minun rakas isäni! Voi että olisin saanut olla kuolinvuotesi vieressä. Ehkä olisit voinut antaa minulle monta kaunista ja terveellistä neuvoa käyttääkseni niitä monia vaivoja vastaan, joita tulee täällä maailmassa osakseni. . . Monta esirukousta olet edestäni pitänyt, joista uskon olleen paljon hyvää vaikutusta minuun. Tämä on elämäni suurimman murheen päivä. Antakoon Jumala minulle voimia taistellaan sitä suurta surua vastaan, joka on nyt osakseni tullut." Sitten hän vielä valittaa, että emme osaa kiittää Jumalaa, kun hän tekee meille hyvää, vaan valittaa ja surra me osaamme. "Ilolla tahdon häntä (isääni) aina muistaa enkä milloinkaan unhoittaa hänen muistoaan." Äidistään ja sisarestaan hän piti tämän jälkeen erittäin helvettä huolta.

Heikinpäivänä 19 p. tammikuuta oli Republi-

cissa kokous, jossa perustettiin S. K. R. Veljeysseura. Sielläkin oli Jasberg mukana ja puhui innokkaasti oman suomalaisen yhdistyksen puolesta. Tästä hän vain mainitsee, nyt me olemme sanoutuneet irti ruotsalaisten holhouksesta.

1890 teki hän laajan puhujamatkan pohjois-Minnesotaan ja Michiganiin. Tältä matkalta on tarkat muistiinpanot. Eräästä paikasta hän kirjoittaa: "Raittiuden pieni kynttilä on täällä pääsyt vähän valaisemaan ja tehnyt monta kotia onnellisemmaksi, mutta hartaasti rukoilen, että evankeliumin kirkas valkeus pääsisi täälläkin kansalaisiamme valistamaan ja toisi todellisen valkeuden heidän sydämiinsä"

Pari vuotta vielä jatkuu toiminta Ishpemingissä ja sitten siirtyy hän perheineen 1892 Minneapoliin asumaan, jossa hän toimi maa-asioitsijana. Jo tähän aikaan oli Jasbergissa vakiintunut se käsitys, että suomalaiset voisivat menestyä maanviljelijöinä, jos vain asettuisivat sopiville paikoille. 1893 hän muutti Montrealiin ja perusti mr. Oldenburgin kanssa pilettoimiston ja rahavälityслиikkeen. Seuraavana vuonna muutti hän New Yorkiin ja sitten 1895 takaisin Hancockiin.

Seuraa työn ja voiman täyteisiä vuosia. Mies on parhaillaan. Ikää 34-vuotta, kokemusta jo useilla elämän aloilla niin paljon, että voi arvovallalla puhua asioista. Hän tuntee kansamme elämän ja sen johtavat henkilöt tarkemmin kuin kukaan muu, käsittää myöskin sen tarpeet ja on

valmis tekemään voitavansa näitten tarpeitten tyydyttämiseksi. Omat pojat ovat kasvamassa, että nuorisonkin kasvatusta tulee jo tältäkin puolelta sydämen asiaksi. Kirjoja ja kirjallisuutta on hankittava, niin syntyy "Suomalainen kirja-kauppa". Se saa ensimmäisen kotinsa Jasbergin oman talon sivuhuoneessa.

Suomi-Synodin perustaminen oli hänen mielestään takaus kirkollisen työmme jatkuvaisuudesta täällä. Se oli hänelle oma kirkkonsa, se oli "rakas kirkkomme". Ei niin, että ei muilla olisi hänen mielestään ollut oikeutta omaan kirkkoonsa ja sen rakastamiseen, mutta aivan samoin kuin on luonnollista rakastaa vanhempiaan, oli hänelle tämä kirkkokunta oma ja sen tarpeet olivat usein oman perheenkin tarpeitten edellä. Yhä lähemmin kiintyneenä tohtori J. K. Nikanderin suunnitelmiin ja työhön oli hän aina yhdessä hänen kanssaan valmis panemaan oman edun syrjään silloin, kun oli kansan ja kirkkokunnan etu kysymyksessä.

Suomi-Opiston perustaminen ja sen alkuun pääseminen oli hänelle sydämen asia. Opiston ensimmäisenä taloudenhoitajana hän suoritti suuren työn. (Ja minkä kiitoksen hän siitä sai?!) Opisto-puheissaan hän tuli tunnetuksi suomalaisten asuinpaikoilla sellaisena, minä sittemmin hänet opimme pitämään. "Jasberg puhuu", oli taikaisana, joka sai joukot liikkeelle. Kuka oli hänen kuullut puhuvan, halusi kuulla taasen ja kuka ei

ollut kuullut hänen puhuvan, oli kuullut hänestä puhuttavan ja siis halusi häntä kuulla. Kun hän hymyilevänä ja hyväntuulisena astui puhujalavalle, niin silloin jo kuulijatkin alkoivat hymyillä ja pian olivat he siihen määrään puhujan lumoissa, että mitä tahansa hän heille sanoikin, he hyväksyivät sen täydellisesti. Eikä ollut vaikea hyväksyä, sillä parasta, mitä kansallemme saattoi antaa, hän koetti antaa. Hän uskoi lujasti kansamme mahdollisuuksiin. Sen mikä suomalaisessa oli parasta toi hän esiin. Hän koetti herättää kansassamme luottamusta itseensä, uskoa omaan apuun ja pyrkimystä kehittymään muitten kansallisuuksien rinnalla.

Kiihko-kansallinen ei Jasberg koskaan ollut. Kansamme heikot puolet, kuten omansakin, hän tunsu hyvin. Mutta sen, mikä muilla oli hyvää, sen hän tahtoi mielellään oppia ja kansalleen opittavaksi tuoda. Se mikä meissä oli huonoa oli unhotettava, paitsi sikäli kuin se oli tuotava esiin, että luopuisimme siitä. Sukkelalla kertomuksella sai hän usein kuulijat käsittämään asian pilvisen puolen ja myöntämään sen ilman katkeruutta. Näin hän saattoi lausua hyvinkin karvaita totuuksia loukkaamatta ketään tai tekemättä ketään katkeraksi. Hänen huumorinsa oli ystävällistä, miellyttävää ja ymmärtäväistä. Se ei koskaan ivannut. Kun hän kertoi Matista, joka jutteli ihmisille, että niin minä puhun tuon Maijan kanssa kuin toisen ihmisen kanssa, ei se saanut mei-

tä halveksimaan Mattia, vaikka meistä kyllä tuntui, että tuota sinun, Matti, ei olisi pitänyt tehdä. Tai kun hän kysyi: "Minkätähden meidän Maijan pitää tiskata ja tuo airis Maija opettaa meidän lapsia?" niin kyllä me tajusimme, että ei se ollut "airis Maijan syy", vaan meidän olisi pitänyt lähteä liikkeelle ja ottaa paikkamme muitten rinnalla. Ei niin, että astiain peseminen sellaiseenaan oli ollut alentavaa, vaan, että se ei kuulunut yksinään meille.

Nopea ajatus, sukkelat sanakänteet ja verratton kertomistaito sekä persoonallisuus, joka tuntui täydellisesti olevan sopusoinnussa kuulijainsa kanssa ja ymmärtävän heidän puolensa asiasta niin hyvin, että hän puhui enemmän heidän puolestaan kuin heille, nämä tekivät Jasbergista suuren kansanpuhujan, puhujan sellaisen, että vertaistaan tuskin on kansallamme ollut.

Puhetaitoinsa teki Jasbergista myöskin erinomaisen kokousmiehen, sillä hänen oli helppo esittää asia niin selvästi ja ytimekkäästi, että kovapäisinkin näki, miksi juuri noin pitäisi ajatella, mutta oli siihen toinenkin syy, miksi hän kokouksissa sai tavallisesti puolensa päälle. Se syy oli hänen erinomainen itsensähillitseminen. Luonteeltaan oli Jasberg oikeastaan pikainen, mutta hän oli oppinut niin hillitsemään itsensä, että aivan harvoin hänen tyyneyttään edes kiihkeäksi käynyt keskustelukaan kykeni häiritsemään. Tuon taidon oli hän oppinut noina vuosi-

na, jolloin hänet usein pakoitettiin suorittamaan tehtäviä yhteisissä toimissamme, joihin ei hänellä mielestään ollut kykyä eikä tietoja. Muistiinpanoissaan hän sanoo: "Meillä ihmisillä, niin minullakin, on usein taipumusta vihastua ja tuskailla, kun eivät asiat mene mieliksi ja syyttää muita. Jos olisimme kyllin voimakkaita hillitsemään itsemme ja ohjaamaan toisiakin näkemään, mikä on oikein, niin meidän ei tarvitsisi vihastua, — siis meidän on opittava hillitsemään itsemme."

Näin tulikin hänestä itsekasvatuksen kautta voiman mies, joka kantoi elämän raskaimpia taakkoja valittamatta ja nurisematta. Suruilta ei hänkään säästynyt. Tulipa niitä hänen kohdalleen koviakin, jopa niin raskaita kuin elämässä yleensä voi ihmistä kohdata. Mutta harvoin vain saivat muut, paitsi kaikkein lähimmät, nähdä miten hän kärsi, ja nekin vain jonakin hetkenä saivat silmätä miehen sieluun.

Raskain hänen suruistaan oli se, kun hänen rakkaan puolisonsa järki pimeni. Koti oli aina ollut Jasbergille se satama, jossa matkan väsymykset ja vaivat unhoittuivat ja voimaa uusiin taisteluihin saatiin, saatiin siinä onnen tunteessa, että kotona ymmärrettiin, odotettiin ja kaivattiin ja ilolla otettiin vastaan, kun sinne palasi. Siitä syystä, kun kodin sydän, hän, joka oli kodin kodiksi tehnyt, sortui, oli se melkein surman isku. Harvat vain kuitenkin tiesivät mitenkä raskaasti

hän suri. Juhlittaessa hänen 50-vuotispäiväänsä, sanoi hän tämän kirjoittajalle katsellessaan ystävien antamaa lahjaa (silloin kansalaiset kautta maan antoivat hänelle yhteisenä lahjana kultakellon): "Voi, mitä tämä merkitsisikään, jos se, jonka kanssa voisi kaiken jakaa, olisi siitä nauttimassa. Hän, jolle ja jonka vuoksi tämä tilaisuus ja saatu tunnustus olisi suuriarvoinen, on poissa." Silloin kirkas kyynel kiilsi hänen silmässään.

Amerikan Suomettaren ja Suomalaisen Luterilaisen Kustannusliikkeen kohtaloihin liittyi Jasberg myöskin hyvin läheisesti. Liikkeenhoitajana hän toimi juuri alkuvaikeuksien aikana 1900—1905. Johtokunnan jäsenenä oli vuosina 1908, 1913 ja sitten pienellä väliajalla aina kuolemaansa asti. Aina hänen neuvonsa ja apunsa olivat saatavissa, milloin vain niitä tarvittiin. Liikkeenhoitaja E. Pesonen lausui Jasbergin 60-vuotisjuhlassa puhuessaan K.-liikkeen puolesta: "Tässäkin on mr. Jasberg puhkaissut alkuvaikeudet, kantanut päivän kuorman ja helteen, että toisille olisi helpompi."

Paitse näitä kirkkokuntamme puuhia olivat hänen harrastuksensa esineenä kansalaistemme muutkin yhteiset puuhut. Suomalaisten Keskinäinen Palovakuutusyhtiö lukee hänet perustajiensa joukkoon. Muutamat suomalaisten kaivantoyritykset veivät hänet myöskin mukaansa. Hän oli kylläksi haaveilija nähdäkseen mitä se merkit-

sisi kansallemme, jos jokuakaan pääsisi rikkaaksi. Tarkoitus oli hyvä, mutta puuttui niitä ammattitietoja, jotka olisivat saaneet nämä yritykset onnistumaan.

Ystäviään kohtaan oli Jasberg uskollinen. Paljon työnsä ja monien kiireittensä keskellä oli hänellä aikaa pitää yllä kirjeenvaihtoa vanhojen ystäviensä kanssa. Usein hän matkoiltaan lähetti milloin kuvakortin, milloin leikkauksen jostakin lehdestä, asiasta, jonka hän ajatteli kiinnostavan toista. Hän nautti tehdessään pieniä palveluksia, joita vähemmän hieno luonne ei olisi ollenkaan tullut ajatelleeksi.

Lukeminen oli hänelle rakasta nuoruudestaan asti. Miten mahdottoman paljon hän ehti lukea kaiken kiireensä keskellä, selvisi sille, joka joutui hänen kanssaan puhelemaan ajan kysymyksistä, kirjallisuudesta tai historiasta. "On turhaa sanoa, että ei ole aikaa lukemiseen. Tein työtä illalla kello 9:ään, nyt olen lukenut uutiset ja lähetyslehden eikä kello ole vielä 12", kirjoitti hän kerran. Milloin joku kirja erikoisesti kiinnosti häntä, toimitti hän sen myöskin ystäviensä luettavaksi.

Avutta ei tarvitseva koskaan hänen luotaan lähtenyt. Aina hänellä oli joku neuvo pahimpaankin hätään. Nuoria ihmisiä hän mielellään neuvoi ja moni on saanut häneltä rohkaisua, joka on auttanut menemään eteenpäin silloinkin, kun tie jo tuntui olevan aivan tukossa.

Suomi pysyi hänelle aina rakkaana. Vaikka ei ollut aikaa eikä varoja itse päästä siellä käymään, säilyi hänellä aina mielessään toivo, että joskus vielä saisi nähdä syntymämaansa rakkaat rannat. Paljon hän teki Suomen hyväksi täällä. Aina kun apua jollakin tavalla tarvittiin, oli hän valmis aikaansa ja varojaan säästämättä tarttumaan asiaan kiinni.

Erittäin suuriarvoista palvelusta sai hän tehdä maailman sodan aikana, jolloin jokainen ystävä tällä puolella oli kallis Suomelle. Tunnustukseksi ansioistaan annettiinkin hänelle Suomen tasavallan valkoisen ruusun merkki ja kunniakirja. Hän piti niitä arvossa ja käsitti lahjanantajain tarkoituksen, vaikka ei koskaan niistä julkisesti ilmoitellut, ne olivat kuitenkin muistona siitä, että hän oli saanut tehdä palveluksen syntymämaalleen.

Amerikalaisten keskuudessa oli hänellä paljon ystäviä. Viimeiset kaksikymmentä vuotta, jotka hän toimi Duluth South Shore & Atlantic rautatien maittenmyöjänä, veivät hänet kosketuksiin sivistyneitten ja vaikutusvaltaisten amerikkalaisten kanssa ja heidän keskuudessaan nautti hän suurta arvonantoa.

60-vuotispäivänään Jasberg sai vastaanottaa laajojen kansalaispiirien kunnioituksen suorittamastaan työstä. Päivällä jo kävivät S. K. R. V.-seuran ja Pohjantähti-raittiusseuran, Suomi-Opiston ja S. L. Kustannusliikkeen lähetystöt onnitte-

lemassa häntä ja illaksi oli järjestetty juhla-illalliset, joissa Suomi-Synodin puolesta puhui tohtori A. Rautalahti, Suomi-Opiston puolesta tohtori J. Wargelin, Suomen tasavallan ja kansan onnitteletut lausui pastori U. Valtari, liikkeenhoitaja E. Pesonen puhui Kustannusliikkeen johtokunnan puolesta.

Veljeysseuran adressin omistuksessa oli: "S. K. R. V.-seura. — Kansallisen raittiustyömme yhdelle ansiokkaalle peruskivenlaskijalle, hänelle, joka kannon nenässä lausui ensimmäisen tuomionsa väkijuomaliikkeen turmiotyön hävittämiseksi, tahtoo täten S. K. R. V.-seuran johtokunta tänä merkkipäivänänne tulkita vilpittömän kiitollisuutensa omasta ja koko yhdistyksen puolesta."

"J. H. Jasbergille Suomi-Opiston uran uurtajalle, perustavalle jäsenelle, ensimmäiselle taloudenhoitajalle, monivuotiselle johtokunnan jäsenelle, taloudellisen toiminnan ja aatteellisen hengen virittäjälle täyttäessään 60 vuotta.

Kiitollisuuden ja kunnioituksen osoitukseksi uskollisesta ja ansiokkaasta palveluksestaan kirkollisen ja kansallisen oppilaitoksemme hyväksi omistanut. Jumalan runsasta siunausta toivottamalla." — Suomi-Opiston johtokunta.

"Perustajalleen, ensimmäiselle taloudenhoitajalleen, monivuotiselle johtokunnan jäsenelleen ja puheenjohtajalleen J. H. Jasbergille 60-vuotispäivänään.

Kiitollisena uran uurtamisestaan, jatkuvasta tuestaan ja arvokkaista palveluksistaan omistanut Suomalais-Luteerilainen Kustannusliike."

Suomi-Opiston omistus liittyi kunniakirjaan ja Kustannusliikkeen oli loistokansiin sidottu liikkeen 20-vuotisjuhlajulkaisu.

Vastatessaan hänelle pidettyihin puheisiin, lausui Jasberg, että parhaimman ja arvokkaimman lahjan antavat hänelle kansalaiset rakentamalla uuden suuren Suomi-Opiston ja jatkuvasti pitämällä yllä suomalaista kirkollista ja kansallista työtämme, mutta siihen meidän täytyy oppia uuraamaan, ei riitä dollari, pitää antaa satoja tuhansia. Siinä siis rakas velvoitus, jonka hän jätti jälkeensä.

Vielä muutamia väsymättömän toimen ja aheruksen vuosia ja sitten iski tuhoava tauti voimakkaaseen mieheen ja mursi hänet niin, että useita kuukausia sairastettuaan vaipui hän kuolemaan uuneen joulukuun 2 päivänä 1928, kotonaan.

Elämän taisteluitten ja tuskien keskellä oli hänellä ainaisena apunaan luja uskonsa Jumalan johtoon ja se kannatti häntä vielä viimeisessäkin taistelussaan. Pitkän sairautensa aikana hän irtautui kaikista maallisista huolista. Oli erittäin kiitollinen pienimmästäkin palveluksesta. Ainoa tyttärensä, joka häntä rakkaudella hoiti, ja kaksi vainajan kuudesta pojasta, jotka olivat vielä myöskin kotona ja sisaren apuna, saivat monta

tunnustuksen sanaa. Mutta kaikkein suurimman kiitollisuuden aiheena oli se, että Jumala on syntiselle armollinen.

M. P.-Mäki.

MRS. SUSANNA JOUPPI, tunnetun kansalaisemme Johan Joupin puoliso, on kutsuttu pois riveistämme. Hän kuoli kotonaan helmik. 7 p:nä 1929.



Susanna Jouppi.

Hänen ruumiinsa saatettiin ja siunattiin haudan lepoon helmik. 10 p:nä Kalevan hautausmaahan.

Mrs. Jouppi oli syntynyt syysk. 1 p:nä 1858 Ilmajoen pitäjässä Suomessa. Vihitty avioliittoon Johan Joupin kanssa 1881. Tullut tähän maahan Rock Springsiin, Wyo. 1892, josta Joupin perhe muutti tänne Kalevaan huhtik. 8 p. 1903.

Kuollessaan hän oli 70 v., 5 kk. ja 6 p:vän ikäinen. Kaipaamaan jäivät puoliso Johan Jouppi, 2 poikaa, Isaac ja Fred perheineen täällä Kalevassa, 1 kasvattipoika Kaarlo vaimonsa kanssa Los Angeles'issa, Cal. sekä lukuisa joukko ystäviä ja tuttavvia.

Mrs. Susanna Joupin elämän tehtävä ja kutsu-
mus tässä maailmassa oli olla uskollinen elämän toveri uskovaiselle miehelle, kristillisen kodin kristitty hoitaja ja äiti sekä evankelis-luterilaisen kirkon uskollinen jäsen. Kunnioitusta ansaitsevalla tavalla hän täytti kutsumuksensa ja tehtävänsä kristittynä puolisona ja äitinä kodissaan sekä luterilaisen kirkkomme jäsenenä Suomessa ja tässä maassa. Lähes 48 vuotta hän uskollisesti kilvoitteli uskovaisen puolisonsa uskovaisena toverina ilot ja surut tasan jakaen ja kaikissa elämän vaiheissa Herraan turvaten. Mrs. Jouppi kuului niihin, joille armon Herra jo nuoruusvuosina on antanut uskon lahjan ja joista juoksunsa päätettyä voidaan sanoa "hän piti uskon". Minkä uskon hän piti? Uskon ja luottamuksen itseensä, jumalasuuteensa ja hyvien tekojensa ansioonko, kuten suruttomat tekevät. Ei, ei! Mrs. Jouppi, muistelllessaan kilvoitteluansa kristittynä ja katsellessaan elämänsä tekoja, tunki ja tunnusti olevansa vain suuri syntinen. "Sitä hyvää, jota minä tahtoisin tehdä, en minä tee. Mutta sitä pahaa, jota minä en tahtoisin tehdä, teen minä raukka joka päivä ajatuksin, puhein ja teoin."

Tämä oli hänen jokapäiväinen murheensa ja valituksensa kun tuli puhe hyvien töitten ansiosta. Mrs. Jouppi piti evankelis-luterilaisen kirkon opin ja tunnustuksen mukaisen uskon elävään kolmi-yhteiseen Jumalaan, Isään, Poikaan ja Pyhään Henkeen. Hän tarvitsi Jumalaa Isänä, Vapahtajana ja Pyhittäjänä. Ei ihminen, parhainkaan, autuutta ansiosta saa, vaan Isä armosta armah-taa jokaista, ken uskolla turvautuu Vapahtajaan Jeesukseen Kristukseen. Tämä usko on raamat-tuin mukainen. Siksi luterilainen kirkko raama-tullisena kirkkona oli mrs. Joupille rakas. Sen jäsenenä hän pysyi koko elämänsä ajan — yli 70 vuotta. Säilyttääkseen uskon täällä vieraalla maallakin hän heti saavuttuansa tähän maahan yhtyi jäseneksi kirkkokuntaamme kuuluvaan seu-rakuntaan Rock Springsissa, Wyo. Kun Joupin perhe yli 25 vuotta sitten muutti Kalevaan, yhtyi-vät he heti jäseniksi täällä toimivaan seurakun-taan. Lähes 37 vuotta ennätti mrs. Jouppi olla kilvoittelevana kirkkokuntamme Suomi-Synodin jäsenenä, ystävänä ja kannattajana ja esirukoi-lijana.

Että kirkollemme uskottu Jumalan valtakun-nan työ menestyisi, että hänen lapsensa, lastensa lapset pysyisivät kirkon jäseninä ja nekin kansa-laisemme, jotka ovat luopuneet kirkosta, palaisi-ivat kirkon yhteyteen, se oli hänen sydämellään huolena ja rukouksena. Jokaiselle Jumalan sanan saarnaajalle ja Jumalan valtakunnan työntekijäl-

le hän aina toivotti Jumalan siunausta kaikesta sydämestään. Ne papit, jotka ovat kerrankaan saaneet pistäytyä mr. ja mrs. Joupin kodissa, muistavat sen että niin hän teki. Ja kun tunki kilvoittelunsa päättyvän, hän piti uskon, että "Jee-sus Kristus on lunastanut hänet synnistä, kuole-masta ja perkeleen vallasta pyhällä ja kalliilla ve-rellään ja viattomalla kärsimisellään ja kuolemal-laan." Tässä uskossa hän jättäytyi ruumiineen ja sieluineen Jeesuksen armosyliin ja ilman pel-koa rauhallisesti ummistti silmänsä tälle elämälle.

"Minun lähtöni aika on jo tullut. Olen hyvin kilvoituksen kilvoitellut, juoksun päättänyt, us-kon säilyttänyt. Tästedes on minulle varattuna. vanhurskauden seppele, jonka Herra, vanhurskas tuomari, on antava minulle sinä päivänä, eikä ai-noastaan minulle, vaan myös kaikille, jotka Hä-nen ilmestymistään rakastavat." Tämä Jumalan sanan paikka tulee mieleen muistellessa mrs. Jou-pin elämän työtä kristittynä puolisona, äitinä ja Herran seurakunnan jäsenenä.

A. Marin.

SAMUEL RAHKO syntyi elokuun 26 p. 1874 Il-majoella, Suomessa. Vainaja saapui Suomesta tä-hän maahan v. 1903 ja on asunut siitä ajasta suu-rimman osan Spartassa, Minnesotassa. Avioliit-toon meni hän Hedvik Sofia Saarelan kanssa 1903, josta avioliitosta heillä on 5 tytärtä ja 2 poikaa.

Elokuun 8 p. 1929 sai hän käydä kohtaamaan Vapahtajaansa Jeesusta Kristusta, joka oli hänen elämänsä ainoa perustus. Hän sai kirkastuneen pelastusvarmuuden ja todistajarohkeuden, jota hän käytti niinkuin vain sellainen henkilö, joka on Kristuksen koulussa kasvanut.



Samuel Rahko.

Rahkolla oli miellyttävä personallisuus ja kun siihen yhtyi vakava kristillisyyden, niin se teki hänestä ystävällisen ja miellyttävän henkilön. Harva on niin monille ollut siunaukseksi kuin hän. Sen takia meidän on niin vaikea asettaa ristiä hänen nimensä kohdalle todistukseksi, että hän on poissa. Vainaja tunsikin oman avuttomuutensa, oma minänsä joutui ristiinnaulittavaksi ja elämä alkoi muodostua ylitsevuotavaksi. Tämä vei hänet myös-

kin työhön voittamaan sieluja Kristukselle. Liittyen alun pitäen jäseneksi seurakuntaan, hän toimi siinä sydämellisellä kiintymyksellä pyhäkoulujohtajana, seurakunnan lukkarina, varapuheenjohtajana useita vuosia ja monissa muissa seurakunnan toimissa. Seurakuntapiirin varapuheenjohtajana hän oli kuolemaansa saakka. Kirkkokunnalliset laitokset olivat hänelle rakkaat, erityisemmin Suomi-Opisto ja Kustannusliike. Suomi-Opiston asioilla hän usein liikkui ja sinne hän yhden lapsistaankin kouluun lähetti ja uhrasi vähistä varoistaan. Kustannusliikkeen asiamiehenä hän toimi täällä koko oloaikansa.

Hänellä oli varma vakaumus uskonnollisissa kysymyksissä ja niistä hän mielellään puheli, vieläpä toisin ajattelevienkin kanssa. Toisin ajattelevienkin täytyi häntä kunnioittaa rehellisenä vakaumuksen miehenä ja kristittynä. Puhujana hän oli maltillinen ja mukaansa tempaava. Sitä ilolla kuunteli.

Rahkon rauhaa rakastava elämä oli ihana lahja Herralta. Etupäässä siitä tuli osalliseksi tietysti oma perhe, myös Spartan seurakuntaväki ja ympäristön suomalaiset. Jumalan vaatimaton palvelija on tehtävänsä suorittanut suurella antaumuksella omaksi ja lähimmäistensä hyväksi niillä lahjoilla, mitkä Jumala oli hänelle antanut.

M. E. Merijärvi.

Unhottuvat.

Aika vierii hiljallensa;
iäisyyteen kantaa.
Riemut sekä murehensa
ihmisille antaa.
Sukupolvet aikanansa
elää sekä kuolee. . . .
Ajan veitsi verkallensa
kunkin poies vuolee.
Multa peittää vainajia,
joit' ei muista kukaan.
Hetken kulki vaeltaja.
Joutui unhon tupaan.
Ennen eli ihmisiä,
iloitsi ja itki.
Herra heistä salaisia
rikkoja pois kitki.
Kullakin on erheitänsä.
Harva niitä huomaa.
Tuskin kukaan mielellänsä
kantaa elon kuormaa.
Muista, että unhottuupi
kerran nimes täällä.
Jospa ei se unhottuisi
tuolla ylähällä!

Hugo Hillilä.

AMERIKAN SUOMALAISEN EV.-LUT. KIRKKOKUN- NAN ELI SUOMI-SYNODIN PASTORIT ASUN- TOPAIKKOINEEN JA OSOTTEINEEN:

Ahlman, Lauri R., LBox 298, Newberry, Mich.
Autere, Samuel Vester, 435 Florida St., Laurium, Mich.
Autio, Yrjö, Lake Norden, S. Dak.
Elm, David J., (Suomessa).
Ekonen, Kalle, 1903—18th St., Superior, Wis.
Haapanen, Alfred, 403 Cooper Ave., Hancock, Mich.
Hillilä, Hugo Matias, 215 Maple St., Ishpeming, Mich.
Halkola, Sakari, 173 West St., Gardner, Mass.
Hänninen, Vilho J., 713 S. Ray St. New Castle, Pa.
Heiman, Viljo, 79 Suomi Rd., Quincy, Mass.
Ilmonen, Salomon, 959 Hyperion Ave., Los Angeles, Calif.
Isaac, Edward J., 1454 Belle Plain Ave., Chicago, Ill.
Joki, Yrjö, 67 Cherry St., Ashtabula Harbor, Ohio.
Kaarto, Otto, 213 Mitchell Ave., Negaunee, Mich.
Kantonen, Taito A., 28 Roosevelt St., Maynard, Mass.
Karlin, Antti, Mass, Mich.
Kaskinen, F. V., 1509 Concord Ave., Cloquet, Minn.
Keränen, Pekka, 788 Commercial St., Portland, Ore.
Koivumäki, Vihtori, Box 335, Butte, Mont.
Kopra, Antti, Wapella, Sask., Canada.
Korhonen, Anton, 1003 Broad St., Conneaut, Ohio.
Korhonen, Niilo, Wakefield, Mich.
Korhonen, Arvo J., 387—18th St., Astoria, Ore.
Kortesmäki, Matti, 4404—6th Ave., Brooklyn, N. Y.
Koski, O. A., Box 269, Spencer, N. Y.
Kuusisto, Vihtori, 213—2nd St. N., Virginia, Minn.
Kuusisto, Antti O., 1717—2nd Ave. N., Minneapolis, Minn.
Könönen, Antti, Gwinn, Mich.
Lipsanen, Gabriel, Fairport Harbor, Ohio.
Luoma, Swante, Crystal Falls, Mich.
Luttinen, Matti, South Range, Mich.
Lepistö, Antti, Suomi College, Hancock, Mich.
Marin, Amos, Kaleva, Mich.
Merijärvi, M. E., 208 Adams Ave., Eveleth, Minn.
Mäki, Otto, 1706 W. 65th St., Seattle, Wash.

SUOMI-OPISTON JOHTOKUNTA:

Konsistorin jäsenet virkansa puolesta:

- Past. L. R. Ahlman, esimies, Newberry, Mich. (1931).
 Past. A. Haapanen, vara-esimies, Hancock, Mich. (1930).
 Past. D. J. Elm, (Suomessa).
 Past. V. Kuusisto, Virginia, Minn. (1933).

Muut johtokunnan jäsenet:

- Past. H. M. Hillilä, rahastonhoitaja, Ishpeming, Mich. (1930).
 Mrs. Alma Lipsanen, Fairport Harbor, O. (1930).
 Mr. Isaac Wargelin, Hancock, Mich. (1930).
 Mr. Alex. Keto, Mountain Iron, Minn. (1931).
 Mr. Emil Pesonen, Hancock, Mich. (1931).
 Mrs. Minnie Perttula-Mäki, kirjuri, Ishpeming, Michigan. (1932).
 Tri Väinö Luttio, Minneapolis, Minn. (1932).
 Past. Edw. J. Isaac, Chicago, Ill. (1932).
 Past. Antti Lepistö, Opiston johtaja, jäsen virkansa puolesta, Hancock, Mich.

SUOMI-OPISTON, JUNIOR COLLEGEN, JUMALUUS-
OPILLISEN SEMINAARIN, RAAMATTUKOULUN
JA KAUPPAOSASTON OPETTAJAKUNTA:

- Antti Lepistö, Ph. B., pastori, Opiston johtaja ja taloudenhoitaja, raamatun kirjallisuuden, kr. nuorisotyön, pyhäkoulutyön, evankelioimistyön, kateketiikan, y. m. aineitten opettaja.
 H. D. Whitteker, A. B., B.D. pastori, systemaattisen teologian, kirkkohistorian, kreikankielen, y. m. aineitten opettaja.
 Alma Aino Burman, A. B., englanninkielen opettaja.
 Martti Nisonen, kapellimestari, musiikkiosaston johtaja, soitannon ja laulun opettaja.
 Kosti Arho, A. M., suomenkielen ja Suomen historian opettaja.
 Väinö Lehto, B. S., A. M., kauppaosaston johtaja, kirjapidon, kauppalaian, valtiotieteen, y. m. aineitten opettaja.
 Aino Nikander, A. B., saksankielen, ranskankielen, historian ja soitannon opettaja.
 Elizabeth Mitchell, B. S., pika- ja konekirjoituksen y. m. aineitten opettaja.
 Paul Jasberg, B. S., matematiikan ja fysiikan opettaja.
 Mrs. Sanna Nikander, johtajatar, käsitöiden opettaja.

- C. L. Vigness, B. S., M. S. filosofian, sielutieteen ja historian opettaja.
 Mrs. Elizabeth Lehto, latinankielen opettaja.

MICHIGANIN PIIRIN ELI KONFERENSSIN
JOHTOKUNTA:

- Past. S. Luoma, esimies, Crystal Falls, Mich.
 Past. M. Luttinen, varaesimies, South Range, Mich.
 Past. K. W. Mykkänen, sihteeri, Republic, Mich.
 Past. A. Lepistö, v.-sihteeri, Suomi-Opisto, Hancock, Mich.
 Past. S. V. Autere, rahastonhoitaja, 435 Florida St., Laurium, Mich.
 Past. Otto Kaarto, Negaunee, Mich.
 Mr. V. Laine, Republic, Mich.

Aluejohtajat:

- Past. M. Pesonen, Hancock, Mich., Kuparialueen johtaja.
 Past. N. Korhonen, Wakefield, Mich., Gogebic-alueen johtaja.
 Past. K. V. Mykkänen, Republic, Mich. Marquettealueen johtaja.
 Toht. Alvar Rautalahti, Waukegan, Illinois, Illinois-Ala-Michiganialueen johtaja.

MINNESOTAN PIIRIN JOHTOKUNTA:

- Pastori M. E. Merijärvi, esimies, 208 Adams Ave., Eveleth, Minn.
 Pastori H. Sarvela, vara-esimies, 31—67th Ave. W., Duluth, Minn.
 Pastori A. O. Kuusisto, sihteeri, 1717—2nd Ave No., Minneapolis, Minn.
 Pastori F. W. Kaskinen, v.-sihteeri, Cloquet, Minn.
 Mrs. William Korpela, rahastonhoitaja, Kettle River, Minnesota.
 Mr. Frank Mattson, 213 Chandler Ave., Eveleth, Minn.
 Dr. V. A. Luttio, 519 Penn Ave. No., Minneapolis, Minn.

OHIO-PENNSYLVANIAN PIIRIN JOHTOKUNTA:

- Past. Gabriel Lipsanen, esimies, 508 Eagle St., Fairport Harbor, Ohio.
 Past. Evert Torkko, vara-esimies, 423 Reed Ave., Monessen, Pa.
 Past. V. J. Hänninen, sihteeri, 713 S. Ray St., New Castle, Pennsylvania.

Mr. Victor Saari, vara-sihtööri, Detroit, Mich.
 Mrs. Elina Rautanen, rahastonhoitaja, 561 Parkman Rd.,
 Warren, Ohio.
 Mr. Daniel Taanila, johtok. jäsen, Ashtabula Harbor, O.

IDÄN PIIRIN JOHTOKUNTA:

Past. S. H. Rönkä, esimies, 1234 Washington St., Lanesville, Mass.
 Past. B. Wuornos, v.-esimies, 31 North Crescent Circuit, Boston 35, Mass.
 Mr. Antti Sormunen, sihtööri, 25 Ethel Ave., Peabody, Massachusetts.
 Mr. Fred L. Lind, v.-siht., 58 Cranch St., Quincy, Mass.
 Mr. Lauri Lindgren, rahastoh., 51 Riverdale St., Allston, Massachusetts.
 Past. S. Halkola, 173 West St., Gardner, Mass.
 Past. Johannes Wirtanen, 187 Eastern Ave., Worcester, Massachusetts.
 Past. Taito A. Kantonen, 28 Roosevelt St., Maynard, Mass.
 Mr. Matti Heinonen, 3 Darmouth St., Maynard, Mass.
 Past. Viljo Heiman, 79 Suomi Rd., Quincy, Mass.
 Mrs. Aino Mäki, 11 Denton Rd., Allston, Mass., sisälähetystyöntekijä.

CALIFORNIAN PIIRIN JOHTOKUNTA.

Past. Salomon Ilmonen, esimies, 959 Hyperion Ave., Los Angeles, Calif.
 Past. Jacob Mänttä, sihtööri, 9 Mission St., San Francisco, California.
 Mr. Henry Saarinen, rahastonhoitaja, 9 Mission St., San Francisco, Calif.
 Saarnaaja J. Salmu, Fort Bragg, Calif.
 Mr. Ansh. Niinimäki, 2311 Curtis St., Berkeley, Calif.
 Miss Peltonen, 2311 Curtis St., Berkeley, Calif.

COLUMBIA PIIRIN JOHTOKUNTA:

Past. Arvo J. Korhonen, esimies, 387—18th St., Astoria, Oregon.
 Past. Abe Salminen, vara-esimies, Vancouver, B. C., Can.
 Mrs. Lydia Ollila, sihtööri, Astoria, Ore.
 Mr. Emil Laitinen, rahastonhoitaja, Toledo, Wash.
 Mrs. Liisa Johnson, vara-sihtööri, Seattle, Wash.

MICHIGAN PIIRIN NUORISOLIITON JOHTOKUNTA:

Past. Niilo Korhonen, esimies, Wakefield, Mich.
 Past. K. V. Mykkänen, vara-esimies, Republic, Mich.
 Miss Laila M. Kaleva, sihtööri, Republic, Mich.
 Miss Martha Matson, vara-sihtööri, Ishpeming, Mich.
 Past. O. Kaarto, rahastonhoitaja, 213 Mitchell Ave., Ne-gaunee, Mich.

OHIO-PA. PIIRIN NUORISOLIITON JOHTOKUNTA:

Past. Evert E. Torkko, esimies, Monessen, Pa.
 Past. F. Y. Joki, vara-esimies, Ashtabula Harbor, Ohio.
 Miss Jenny Lehto, kirjuri, New Castle, Pa.
 Mr. Armas Lillstrong, rahastonhoitaja, Fairport Harbor, Ohio.
 Mrs. V. Rautanen, jäsen, Warren, Ohio.

IDÄN PIIRIN NUORISOLIITON JOHTOKUNTA:

Past. T. A. Kantonen, esimies, 28 Roosevelt St., Maynard, Massachusetts.
 Mr. Matti Heinonen, v.-esim., 3 Dartmouth Ct. Maynard, Massachusetts.
 Mrs. Aino Mäki, sihtööri, 11 Denton Rd., Allston, Mass.
 Miss Aune Wegelius, v.-siht., Quincy, Mass.
 Mr. A. Sormunen, rahastonhoitaja, 25 Ethel Ave., Peabody, Mass.
 Mrs. Lilja Halkola, Gardner, Mass.
 Mrs. Ida Rönkä, Lanesville, Mass.
 Mrs. Lydia Kuivila, Worcester, Mass.

MERIMIESLÄHETYSTOIMIKUNTA:

Past. J. Mänttä, aseman hoitaja ja johtokunnan esimies, 9 Mission St., San Francisco, Calif.
 Varakonsuli Jarl Lindfors, sihtööri, 1621 Cedar St., Berkeley, Calif.
 Merikapteeni J. P. Huovinen, 4221 Montgomery St., Oakland, Calif.
 Mr. Anshelm Niinimäki, 2311 Curtis St., Berkeley, Calif.
 Merikapteeni Oskar Salo, 975—56th St., Oakland, Calif.
 Mr. J. Kaartinen, Penn Grove, Calif.
 Aseman osoite: The Finnish Seamen's Mission, 9 Mission St., San Francisco, Calif.

HANCOCKIN KUSTANNUSLIIKKEEN JOHTO-KUNTA:

Liikemies J. Järvenpää, esimies, Tapiola, Mich. (1932).
 Liikemies Ed. Johnson, v.-esimies, Hancock, Mich. (1932).
 Tohtori O. H. Sorsen, rahastonhoitaja, Calumet, Michigan, (1931).
 Past. A. Könönen, sihteeri, Gwinn, Mich. (1932).
 Past. A. Rautalahti, Waukegan, Ill. (1930).
 Mr. Johan Piippo, Demmon, Mich. (1931).
 Liikemies J. Kandelin, Ishpeming, Mich. (1930).
Kustannusliikkeen hoitaja: Mr. Emil Pesonen, Hancock, Mich.

ASTORIAN KUSTANNUSLIIKKEEN JOHTOKUNTA:

Kauppias E. Williamson, esimies, Astoria, Ore.
 Mr. John Suokko, vara-esimies, Astoria, Ore.
 Pankkimies Chas. Virkkala, sihteeri, Astoria, Ore.
 Mr. Chas. Anderson, v.-sihteeri, Astoria, Ore.
 Mr. Matti Kemppainen, rahastonhoitaja, Astoria, Ore.
 Past. Arvo J. Korhonen, Astoria, Ore.
 Mr. Emil Laitinen, Estacada, Ore.
Kustannusliikkeen johtaja: Mr. J. L. Ollila, Astoria, Ore.

KIRKKOKUNTAMME LEHTIEN Y. M. JULKAISUJEN TOIMITTAJAT:

Amerikan Suomettaren: Mr. E. Saastamoinen ja John E. Rantamäki, Hancock, Mich.
Lännen Suomettaren: Mr. J. L. Ollila, Astoria, Ore.
Paimen-Sanomain: Past. A. Rautalahti, Waukegan, Ill.
Lasten-Lehden: Mrs. M. Perttula-Mäki, Ishpeming, Mich.
Nuorten Ystävän: Past. H. Hillilä, Ishpeming, Mich.
Joululehden, Pääsiäislehden, Juhannuslehden ja Uskonpuhdistuksen Muiston: Maisteri Kosti Arho, Hancock, Mich.
Kirkollisen Kalenterin: Pastori A. Haapanen, Hancock, Mich.

KERÄYKSIÄ JA KOLEHTEJA:

Yleiset keräykset ja kolehdit kirkkokunnassamme kannetaan seuraavasti:
 Kirkkokunnan kassaan (20c maksavaa j. k.) Joulukuulla
 Pakanalähetyskyselylle Helmikuulla

Kotilähetysten uhriviikko Huhtikuulla
 Pappein avustusrahastoon Toukokuulla
 J. K. Nikanderin Stipendikassaan Kesäkuulla
 Seminaarin kirjastokassaan Heinäkuulla
 Kasvatustyötä varten kirkkokunnan kassaan . Syyskuulla
 Suomi-Opiston viikko Lokakuulla
 Merimieslähetyskyselylle Marraskuulla
 Suomi-Opistolle Joulukolehdit

TILASTOA KIRKKOKUNNASTAMME SUOMI-SYNODISTA.

Kirkkokunta on perustettu maalisk. 25 p. 1890 Calumetissa, Mich. Kokouksessa oli edustettuna 9 seurakuntaa, joista 17 maallikkoedustajaa ja 4 pappia.

Kirkkokunnan korkeinta hallintoa kutsutaan Konsistoriksi, johon kuuluu 4 jäsentä, pappeja jotka kirkolliskokouksessa valitaan neljäksi vuodeksi siten, että yksi jäsen vuosittain on erovuorossa. Kirkkokunnan esimies on Konsistorin puheenjohtaja. Esimiehen virka järjestettiin vakituiselle kannalle, s. o. erilleen seurakuntahoidon yhteydestä, Conneautin kirkolliskokouksessa 1923. Tämä järjestys astui voimaan tammik. 1 p. 1924. Kirkkokunnan päävirasto on Hancockissa, Mich. — Yleinen kirkolliskokous pidetään vuosittain.

Kirkkokunta jakaantuu kuuteen eri piiriin (konferenssiin) nim. Idän, Ohion & Pennsylvanian, Michiganin, Minnesotan, Columbian ja Californian piireihin. Kullakin piirillä on oma hallintonsa johtokuntineen ja vuosikokouksineen, mutta kaikki silti kuuluvat yleisen kirkollisen hallinnon alle.

Pappeja kirkkokunnassa on nykyään 60 sekä 1 maallikkosaarnaaja ja 1 sisälähetysten työntekijä.
Seurakuntia on 181, jakaantuen 19 eri valtioon Yhdysvalloissa ja 2 maakuntaan Canadassa.

Kirkkokunnan jäsenluku: miehiä (ripilläkäyviä) 9,876, naisia (ripilläkäyviä) 10,193, lapsia 11,935, yhteensä 32,004, saarnapaikoissa yhteensä 3,900, kirkkokuntamme pappein hoidossa kaikkiaan 35,904.

Kirkkoja on 125, rukoushuoneita 21, yhteensä kirkkoja ja rukoushuoneita 146. Pappiloita on 46.

Kesäkouluja oli 92, oppilaita niissä 4,182 ja opettajia 92.
Sunnuntai kouluja kirkkokunnassamme oli viime vuonna 204. Niissä oli oppilaita 8,419 ja opettajia 1557.

Kristillisiä nuorisoliittoja kirkkokunnassa: 3 konferenssin nuorisoliittoa, nim. Michiganin, Ohio-Pennsylvanian ja Idän piirin; näillä kullakin on oma johtokuntansa. Paikallisia nuorisoliittoja on 74, joissa jäseniä yhteensä 3,347.

Laulukuoroja 85. Jäsenluku yhteensä 2,046. Muutamia orkestereja on niinkään nuorisoliittojen yhteydessä.

Ompeluseuroja seurakunnissa 158, joista nuorten 37. Jäsenmäärä yhteensä 5,000.

Kirkkokunnan Kotilähetys on avustanut useita seurakuntapiirejä opettajain kannatuksessa kuluneella vuodella sekä tämän lisäksi on vakituinen mies, superintendent, joka matkustelee laajoilla alueilla, lähetysten palveluksessa. Sitä paitsi on konferenssien toimesta kiinnitetty läheistä huomiota kotilähetystyölle. Kotilähetystyössä on kirkkokuntamme yhteistoiminnassa United Lutheran kirkon kanssa. Viime tilivuonna käytettiin kirkkokunnassamme kotilähetystyöhön varoja yhteensä noin \$10,000.

Kirkkokuntamme Pakanalähetys kannattaa vakituiseksi yhtä lähetysaarnajaa Kiinassa, Suomen Pakanalähetysseuran työmaalla, sekä sen lisäksi avustaa muita lähetysasemia melkoisessa määrässä.

Suomi-Opisto ja Jumaluusopillinen Seminaari on korkeampi oppilaitos kirkkokunnassamme ja sijaitsee se Hancockissa, Mich. — Suomi-Opisto alkoi toimintansa syysk. 8 p. 1896; Jumaluusopillinen Seminaari syyskuulla 1904. — Oppilaita kuluneella vuodella oli 126, opettajia 11.

Kustannusliikkeitä kirkkokunnassamme on kaksi, toinen, vanhempi, sijaitseva Hancockissa, Mich., perustettu v. 1899, toinen Astoriassa, Ore., perustettu v. 1922. Kustannusliikkeittemme toimesta julaistaan seuraavat lehdet; Amerikan Suometar, Lännen Suometar, Paimen-Sanomia, Nuorten Ystävä, Lasten Lehti y. m. julkaisuja, Kirkollinen Kalenteri sekä kustannetaan muita kirjoja ja tehdään kaikellaista painoalalle kuuluvaa työtä. Liikevaihto kuluneella vuodella oli noin \$100,000.00. Kummankin liikkeen palveluskuntaan yhteensä kuuluu 35 henkilöä.

Kirkkokuntamme Merimieslähetystyö. — Suomen Merimieslähetysseuran asema San Franciscossa, Cal., siirtyi sopimuksen mukaan kirkkokuntamme hoitoon elok. 1 p. 1923. Aseman hoito on järjestetty siten, että erikoinen toimikunta kirkkokunnan valvonnan alaisena huolehtii työstä; vakituinen työntekijä hoitaa asemaa.

Papillisia toimituksia. Kirkkokuntamme pappein toimesta on vuoden kuluessa yhteensä saatettu pyhän kasteen osallisuuteen 1,367 lasta, ripille laskettu 1,927 nuorta, avioliittoon vihitty 521 parikuntaa; haudan lepoon siunattu 765 ruumista.

Varoja koottu ja käytetty seurakuntien tarpeisiin sekä kirkkokunnallisten laitoksien ja työhaarojen kannattamiseen, hyväntekeväisyystarkoituksiin y. m. seuraavasti:

Seurakuntien tarpeisiin \$212,079; kasvatustyöhön seurakunnissa \$10,609.00; nuorisotyöhön \$7,392.00; Suomi-Opistolle sisääntuloa yhteensä \$24,862.92; kirkkokunnan kassaan \$3,671.41; kirkkokunnan esimiehen asuntorahastoon \$1,256.60; Kotilähetykselle (U. L. kirkon avustuksen kanssa) \$6,771.00; Pakanalähetykselle \$1,196.98; konferenssien kassoihin \$3,000; J. K. Nikanderin Stipendiraahastoon \$77.38; Seminaarin kirjastolle \$57.80; yleisiin hyväntekeväisyystarkoituksiin \$5,147.00. Yhteensä \$277,094.93.

Vuotuinen uhraus ripilläkäypää jäsentä kohti \$13.91, josta paikalliseen seurakuntatyöhön \$11.46 ja yleisiin tarkoituksiin \$2.45.

Seurakuntien ja kirkkokunnan omaisuuden arvo yhteensä \$1,648,996.62.

Puhdas omaisuus yli velkain \$1,516,448.62.

YLEISTÄ TILASTOA:

Lutherilaisen kirkon tila Yhdysvalloissa ja Canadassa: pappeja yhteensä 11,319, seurakuntia 16,686, kastettuja jäseniä 4,210,509; ripilläkäypää 2,728,629; sunnuntaikouluja 11,671; opettajia 125,797, oppilaita 1,447,538. Seurakunnallisen omaisuuden arvo \$324,690,695, seurakunnalliset ulosmenot vuodessa \$45,467,848, armeliaisuustyöhön \$11,969,677, vuotuinen ulosmeno yhteensä \$57,262,521.

Muutamien suurempien lutherilaisten kirkkokuntien tilasto Yhdysvalloissa:

United Lutheran kirkko: pappeja 3,184 seurakuntia 3,881, kastettuja jäseniä 1,321,780, joista ripilläkäypää 933,650.

Missouri Synod: pappeja 3,230, seurakuntia 4,133, kastettuja jäseniä 1,035,625.

Norwegian Lutheran kirkko: pappeja 1,296, seurakuntia 3,146, jäseniä (kastettuja) 506,216.

Augustana Synod: pappeja 837, seurakuntia 1,245, jäseniä 314,401.

Joint Ohio Synod: pappeja 804, seurakuntia 1,134, jäseniä 268,195.

Joint Wisconsin Synod: pappeja 591, seurakuntia 679, jäseniä 229,242.

United Danish kirkko: pappeja 156, seurakuntia 187, jäseniä 29,259.

Lutherilaisen kirkon tila yleensä maailmassa: pappeja 49,000, seurakuntia 70,000, jäseniä 81,023,180.

Yleinen kirkollinen tila Yhdysvalloissa osoittaa seuraavaa tilastoa: pappeja 217,204, kirkkoja 235,991, ripilläkäypä jäseniä 48,594,163.

Kirkkokuntia, joissa on yli miljoona jäsentä: Roomalaiskatolilainen 16,854,691, ripilläkäypä jäsentä; Metodistikirkko 9,119,575; Baptistikirkko 8,712,607; Lutherilainen 2,728,629 (ripilläkäypä jäsentä); Presbyterikirkko 2,597,136; Disciples of Christ-kirkko 1,799,313; Episkopaalikirkko 1,190,938.

SEURAKUNTA-LUETTELO.

Kirkkokuntamme Suomi-Synodin seurakunnat jäsenen valtioittain ja paikkakunnittain v. 1929:

	mieh.	nais.	laps.	yht.	maks. jäsen.
<i>California:</i>					
Berkeley	11	18	13	42	28
Eureka	5	9	4	18	14
Fort Bragg	45	41	20	106	66
Los Angeles	21	23	11	54	28
Reedley	11	16	19	46	21
Rocklin	9	11	14	34	20
San Francisco	8	47	15	70	54
Penn Grove	9	10	17	36	19
<i>North Dakota:</i>					
Ahola (Wing)	27	26	42	95	43
Fullerton	9	10	30	49	10

South Dakota:

Lead	19	34	32	85	48
Poinsett (Lake Norden) ..	55	65	65	185	70
Savo	50	59	91	200	100
Roubaix	14	13	7	34	15
Cave Hills	36	28	34	98	40

Illinois:

Chicago	49	78	40	167	91
De Kalb	133	153	115	401	163
Waukegan	126	122	146	394	193

Maine:

Harrison-Pulkkila	29	26	56	111	36
South Paris	26	32	58	116	53

Massachusetts:

Allston-Brighton	44	61	36	141	98
Cape Ann	154	196	112	462	220
Gardner	100	100	75	275	175
Maynard	95	87	44	226	125
Peabody	73	83	89	245	121
Quincy	75	88	59	222	100
West Barnstable	26	25	53	104	46
Worcester	126	136	241	503	251

Michigan:

Alloeuze	25	28	67	120	30
Amasa	89	78	91	258	89
Askele	10	11	7	28	21
Atlantic	61	56	91	208	100
Baltic-South Range	155	135	211	501	196
Baraga	23	19	21	63	15
Bessemer	36	44	21	91	32
Calumet	160	165	225	550	185
Champion	33	34	46	113	51
Chassell	40	40	94	174	80
Covington	64	52	150	266	92
Crystal Falls	193	174	159	526	215
Daggett	10	13	19	42	13
Deerton	12	14	24	50	18
Detroit	275	302	216	793	295
East Branch	16	7	9	32	17
East Tavas	13	11	15	39	21
Eben	53	62	64	179	60

Ewen	13	9	20	42	22
Elo	39	35	72	146	50
Grand Marais	28	22	43	93	30
Hancock	454	430	490	1374	320
Ironwood	154	154	127	435	174
Iron Mountain	34	30	53	117	30
Ishpeming	323	312	531	1166	350
Jacobsville	20	19	12	51	20
Kaleva	182	192	176	550	314
Keweenaw Bay	51	35	47	133	59
Kyrö	63	49	101	213	90
Laird	121	101	117	339	126
Lake City (Jennings)	27	24	49	100	32
L'Anse	22	20	23	65	40
Maple Ridge (Rock)	52	50	70	172	82
Mass	60	48	42	150	68
Marquette	13	16	16	45	25
Montreal (N. Ironwood)	34	39	52	125	21
Mohawk	60	56	116	272	105
Munising	11	12	13	36	23
Negaunee	126	99	203	428	158
Newberry	84	80	116	280	133
Onnela	14	13	19	46	12
Oskar	12	9	8	29	11
Painesdale	49	53	74	176	78
Palmer	58	52	102	212	62
Paynesville	60	45	77	182	69
Pequaming	17	16	18	51	32
Princeton (Gwinn)	119	97	143	359	124
Ramsay	9	8	16	33	12
Redridge—Beacon Hill	27	24	61	112	27
Republic	148	172	251	571	139
Rudyard	102	107	112	321	135
Sault Ste. Marie	44	40	51	135	84
Stambaugh	53	52	48	153	60
St. Ignace	4	8	9	21	12
Trenary	18	16	18	52	18
Toivola	32	25	44	101	45
Trimountain	7	9	17	43	20
Trout Creek	37	44	77	158	49
Uusi Suomi	7	14	28	49	12
Wakefield	255	270	395	920	275
Winona	10	12	44	66	20
Wäinölä	72	46	82	200	80

Winthrop	49	49	102	200	98
Woodlawn	7	10	14	31	6
<i>Minnesota:</i>					
Alanko-Field	56	47	30	133	82
Alavus	39	39	23	101	31
Aitkin (Valparaiso)	13	8	8	29	18
Biwabic	14	12	3	29	18
Brookston	19	21	19	59	21
Brainerd	27	40	25	92	40
Chisholm	49	56	130	235	105
Cloquet	67	58	70	195	86
French Lake	65	67	75	207	120
Cromwell	19	23	14	56	42
Duluth	93	122	130	345	—
Ely	124	142	88	354	105
Eveleth	230	180	115	525	184
Embarras	15	17	24	46	8
Floodwood	90	85	150	325	116
Gilbert	42	38	23	103	48
Hibbing	38	40	130	208	78
Idington	24	27	15	66	34
Ironton (Crosby)	4	3	5	12	9
Kalevala (Kettle River)	32	26	53	111	38
Kingston	33	26	30	89	52
Kinney	7	8	20	35	15
Minneapolis	57	99	63	219	129
Middle River	52	49	90	191	55
Mt. Iron	127	116	113	356	154
Mäkinen	3	5	4	12	6
Markham	6	10	21	37	—
New York Mills	24	22	28	74	16
Nurmijärvi	41	45	40	126	64
Palo	38	39	47	134	72
Rice River	10	11	16	37	—
Sebeka	15	15	20	50	12
Soudan	56	63	71	190	64
Sparta	47	34	34	115	37
Suomi (Deer River)	10	9	10	29	19
Tower	9	11	15	35	9
Tamarack	14	17	17	48	31
Toivola	17	17	50	62	34
Trout Lake	20	27	29	76	47
Virginia	147	152	89	388	214
West Duluth	6	10	5	21	17

<i>Mississippi:</i>					
Pecan	19	20	6	45	22
<i>Montana:</i>					
Butte (lähetysasema) ...	9	17	20	46	24
Highwood (lähetysasema)	10	10	10	30	—
North Willow Creek (lähetysasema)	10	10	10	30	—
<i>New York:</i>					
Brooklyn	58	87	85	230	140
Etelä New York	6	10	—	16	16
Harlem	44	116	28	188	125
Merimieskirkko (tietoja puuttuu)	—	—	—	—	—
Van Etten	72	59	62	193	86
<i>New Hampshire:</i>					
West Concord	10	10	20	40	—
North Brookline	5	4	12	21	9
<i>Ohio:</i>					
Ashtabula Harbor	349	396	301	1046	432
Burton	16	15	30	61	25
Cleveland	38	60	50	148	50
Conneaut	134	140	327	601	233
Fairport	429	405	487	1321	651
Girard	24	31	30	85	55
Jacksonville	15	13	45	73	—
Lowellville	18	17	16	51	—
Warren	140	190	130	460	180
<i>Oregon:</i>					
Astoria	101	105	91	297	141
Brownsmead	5	5	7	26	11
Portland	15	38	15	68	29
<i>Pennsylvania:</i>					
Bessemer	11	12	6	29	—
Erie	13	20	22	55	31
Monessen	116	122	115	353	136
New Castle	77	94	107	278	114
Nanty Glo	21	17	34	72	—

<i>Washington:</i>					
Aberdeen	6	3	3	12	9
Deep River (Naselle) ...	36	33	59	128	27
Hockinson	14	18	10	42	22
Ilwaco	10	11	11	32	20
Seattle	14	21	9	44	33
Vader	12	9	12	33	21
Woodland	5	4	12	21	—
<i>West Virginia:</i>					
Weirton	30	29	48	107	—
<i>Wisconsin:</i>					
Iron Belt	31	30	31	92	32
Niemi (Brule)	10	15	20	45	—
Owen	64	62	80	206	75
Oulu (Salo)	40	29	40	109	38
Superior	9	15	16	40	20
Westboro	16	16	9	41	13
Uusi Savo (Brantwood) ..	12	9	8	29	13
Uusi Vaasa	35	26	27	88	53
North York & Marengo...	11	9	21	41	12
<i>Wyoming:</i>					
Rock Springs	10	13	6	29	10
<i>Canada:</i>					
Copper Cliff	30	42	50	122	72
New Finland (Wapella, Sask.)	52	40	69	161	60
Sault Ste. Marie	20	21	30	72	39
Yhteensä 9,876 10,193 11,935 32,004					
Saarnapaikoissa					
					3,900
Yhteinen jäsenluku					
					35,904

Kirjoitukset:	Sivu
Alkulause	3
Tähtitieteellisiä tietoja	5
Almanakkaosasto	8
Anna, Herra! (runo), Aino Lilja Halkola	20
Mitä ihminen kylvää, sitä hän niittääkin, G. Johansson	22
Että se olisi todistukseksi välillämme, J. R. K:s	25
Ishpemingin kirkolliskokous, A. Haapanen	28
Olkaa aina iloiset, Antti J. Pietilä	37
Jumalan Huone (runo), Svante Luoma	43
Kolme huomattua kirkkoa Suomessa, E. M:ri	46
Nuorison nykyisyys ja tulevaisuus, N. Korhonen	53
Kotilähetyksestä, John F. Saarinen	57
Tiistenjoen kirkon historiikka pääpiirteissä, E. Lilja	65
Kertomus Harborin Betania-s. läh.-ompeleus, I. Kinnunen	71
Kirkoista, pappiloista ja seurakuntapiireistä, B. Vuornos	74
Syksen saapuessa (runo), Svante Luoma	79
Merijärven seurakunta ja kirkko, Väinö Havas	80
Lesken ropo, Johannes Virtanen	84
Virginian seurakunnan ompeuseura, V. Kuusisto	87
Arkkipiispa Gustaf Johanssonin tervehdys, A. Lepistö.	91
Ruoveden kirkko Suomessa, V. Ranta	95
Rukoiliko sinun äitisi?, E. Merikari	98
Perhon seurakunta ja kirkko, Antti Sahipakka	102
Lapsuusmuistoja, Yrjö Joki	107
Haapaveden kirkko, L. T.	116
Köyhäntalolla, A. V. Havela	119
Maanvilj. E. G. Kolabackin ja h. v. kultahäät, A. J. K.	124
Rukouksesta, J. H. Mattila	128
Ajatuksia Jumalan ilmestymisestä lihassa, Abe Salminen	131
Monessen seurakunnan 30-v. historiaa, Onni Hänninen	134
Kodisjoen ja Untamalan kirkko, J. A. Arvonen	147
Mitä olisi tehtävä?, Mikko Mikkola	150
Ylöjärven kirkko ja pappila, H. A.	153
Kristuksen armo, Viljo Heiman	155
Kuortaneen kirkko, J. R—la	159
Hautausmenoista, V. R.	162
Alavuden kirkko ja seurakunta, E. Keskinen	169
Pyhäjoen kirkko Oulun läänissä, B. V.	172
Betania koti, M. E. Merijärvi	174
Muistosanoja vainajista	177
Juho Heikki Jasberg, M. P.-Mäki	177
Mrs. Susanna Jouppi, A. Marin	198
Samuel Rahko, M. E. Merijärvi	201
Unhottuvat (runo), Hugo Hillilä	204
Osoite- ja virasto-osasto	205
Kolehtiluettelo	212
Tilastotietoja	213
Seurakuntaluettelo	216
K u v i a:	
Arkkipiispa Gustaf Johansson	23
Piispa J. R. Koskimies	26
Ishpemingin kirkolliskokous	29—35
Prof. Antti J. Pietilä	38

Kolme huomattua kirkkoa Suomessa	47—51
Wakefieldin, Mich., seurak. rippikoulu v. 1929	54
Past. J. F. Saarinen	58
Tiistenjoen kirkko	67
Betania-seurak. lähetysompeleus. Ashtabula Hrb., O.	72
Merijärven kirkko sisältä ja ulkoa	81—82
Virginian seurak. ompeuseura	89
Suomi-Opiston Jumaluusopillinen Seminaari 1928-1929.	93
Ruoveden kirkko	96
Perhon kirkko	103
Haapaveden kirkko ulkoa ja sisältä	117—118
Erik Gustaf ja Maria Aliisa Kolaback	125
Seattlen seurak. rippikoulu v. 1929	132
Juhlakansaa Monessenin seurak. 30-vuotisjuhilla	135
Kodisjoen kirkko	147
Untamalan kirkko	148
Ylöjärven kirkko ja pappila	154
Past. Viljo Heiman	155
Kuortaneen kirkko	160
Alavuden kirkko Suomessa	170
Pyhäjoen kirkko	172
Minnesotan piirin johtokunta	175
J. H. Jasberg ja kuvia hautausmaattueestaan	179—183
Mrs. Susanna Jouppi	198
Samuel Rahko	202

“Tuota jauhoa
minun vaimoni
käyttää”

Milloin hyvänsä mies lausuu
näin, niin voitte luottaa sii-
hen, että — hänen vaimonsa
on hyvä keittäjä.

**Duluth Universal
jauhoja**

Suuri leivän tekijä.

Valmistamme myöskin ehdot-
tomasti puhtaita

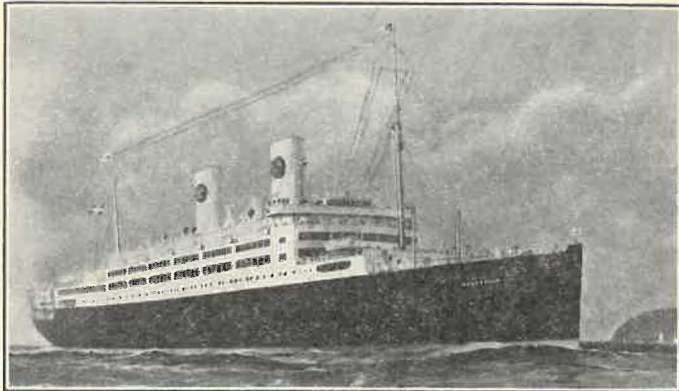
KOKOVEHNÄ JAUHOJA.



Duluth Universal Milling Co.

Tehkää ensi Suomenmatkanne
tai tuottakaa sukulaisia Suomesta
RUOTSIN AMERIKAN LINJALLA

Nopea ja mukava matkustajalinja New Yorkin ja Ruotsin välillä, josta matka SUOMEEN kestää ainoastaan vuorokauden.



Ruotsin Amerikan Linjan suuret, mahtavat laivat ovat yleisesti tunnettuja säännöllisestä, vakavasta, mutta silti nopeasta kulustaan sekä erinomaisista mukavuuksistaan matkustajille kaikissa luokissa. Näissä laivoissa ovat nopeus, turvallisuus, ehdoton siisteys sananpartena; ne ovat oikeita mallilaivoja.

Tilavia, hyvin tuuletettuja hyttejä. Isoja, valoisia hyväillmais-
ia ruokailuhuoneita. Leveitä, avonaisia ja katettuja kävely-
kansia. Musiikkiorkesteri. Eläviä kuvia. Runsaasti hyvin
keitettyä, maukasta ruokaa. Kohtelias huomaavainen palvelu-
väestö.

Päittääkää nyt vieraillla Suomessa ensi kesänä

RUOTSIN AMERIKAN LINJA

on järjestänyt suuren Suomalaisen Huvimatkan v. 1930

Suoraan Helsinkiin

loistavalla moottorilaivalla "GRIPSHOLM".

Lähtee New Yorkista perjantaina kesäkuun 27 p. 1930.
Ilman vaihtoa samassa laivassa Helsinkiin saakka.

Suomalaiset matkustavat mielellään hyvin tunnetuilla Ruotsin Amerikan Linjan uusilla moottorilaivoilla

"KUNGS HOLM" ja "GRIPSHOLM"

Hyvin tunnetulla S. S. "DROTTNINGHOLM"

Suomeen tahi Suomesta 10:ssä vuorokaudessa.

Lähempiä tietoja ynnä matkapilettejä on saatavana lähimmältä paikallisasiainmieheltä tai

SWEDISH AMERICAN LINE,
21 STATE ST., NEW YORK, N. Y.

THE MOODY BIBLE INSTITUTE
CHICAGOSSA.

Perustanut D. L. Moody 1886.

Pastori James M. Gray, D. D., presidentti.

Tarjoaa kolme VAPAATA tilaisuutta harjaantua kristilliseen palvelukseen.

PÄIVÄKOULU. — Yleinen kaksivuotinen kurssi. Viisi lisäkurs-
sia oppiarvon saamiseksi. Ei koulumaksua, paitsi yksi-
tyisestä musiikkiopetuksesta.

ILTAKOULU. — Yleinen kurssi sama kuin päiväkoulussa, kui-
tenkin pitempiäaikainen. Kaksi lisäkursia oppiarvon saa-
miseksi. Ei koulumaksua, paitsi yksityisestä musiikki-
opetuksesta.

KIRJEENVAIHTO-KOULU. — Neljätoista kurssia; vähäinen
maksu jokaisesta.

RADIO. — W-M-B-I viritys opettamiseksi ja innostamiseksi.
1080 Kc. 277.6 Meters.

EXTENSION OSASTO. — Raamatunkeskustelukokousten, evan-
kellistakokousten ja raamattuluokkain johtaminen. Täy-
dellisiä selostuksia pyydettyä.

INSTITUTIN ELOKUVAT. — Näytelmiä laitoksen elämästä ja
työstä. Vapaita näytöksiä voidaan järjestää missä hy-
vänsä tiedustelemalla osotteella The Moody Bible Insti-
tute, Chicago.

THE MOODY BIBLE INSTITUTEN KUUKAUSILEHTI. — Jul-
kaisun tarkoitus on edistää Raamatun tuntemista ja se-
littämistä, kertoa uutisia ja menettelytapoja yli maail-
man tapahtuvasta kristillisestä työskentelystä, toimituk-
sen selityksiä nykyhetken tapauksista ja tilanteesta. \$2.00
vuosikerta mihin hyvänsä. Pastori James M. Gray, D. D.,
toimittaja.

Kataloogi päivä- ja iltakoulusta, selityksiä kirjeenvaihtokou-
lusta ja näytekappaleita kuukausijulkaisusta lähetetään va-
paasti. Kirjoittakaa osotteella:

THE MOODY BIBLE INSTITUTE
DIV. FL. 153 INSTITUTE PLACE, CHICAGO AVE. STATION
CHICAGO, ILL.

40 vuoden aikana

on yleisön luottamus KANSALLIS-OSAKE-PANKKIA kohtaan vuosi vuodelta kasvanut. Tämä ilmenee erityisesti pankkiin talletettujen varojen suuruudessa. Niiden määrä kohosi vuoden 1929 loppussa pyörein luvuin

2,230 miljoonaan markkaan.

Samaan aikaan kohosi pankin OMIEN RAHASTOJEN määrä noin

417 miljoonaan markkaan.

Asiakkaiden tyytyväisyys palveluksiimme on pankistamme tehnyt maan suurimman talletuspankin. — Myöskin Amerikan suomalaisten piireissä on Kansallis-Osake-Pankilla paljon pitkä-aikaisia ja uskollisia asiakkaita.

Maksamme korkeimman talletuskoron. — Muutamme dollarit markoiksi edullisimman kurssin mukaan. — Konttori-verkkomme — 165 konttoria — on maan suurin. Tämän avulla voimme suorittaa annetut tehtävät nopeasti ja täsmällisesti.

KANSALLIS-OSAKE-PANKILLE annettavia tehtäviä ottavat suorittaakseen Amerikan kaikki tunnetuimmat pankit ja pankkiiriliikkeet. — Pankin puoleen voi myöskin käännyä suoraan kirjeitse tai sähköitse. Sähköosoite: K A N S A L L I S P A N K K I.

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

SUOMEN SUURIN TALLETUSPANKKI.



SUOMEEN CUNARD LINJALLA

Viikottainen expressipalvelus seuraavilla laivoilla

BERENGARIA	AQUITANIA	MAURETANIA
52,226 tonnia	45,647 tonnia	30,704 tonnia

Säännölliset kulkuvuorot New Yorkista Southamptoniin, Liverpooliin, Lontooseen, Plymouthiin ja Glasgowiin.

Parennettu palvelus Pohjanmerellä Englannista Suomeen.

Suoraan Suomeen
LANCASTRIALLA, toukok. 28 p. 1930.

Tämä suuri vierailumatka suoraan Suomeen tulee olemaan jatkona niille onnistuneille vierailumatkoille joita Cunard Linja on järjestänyt useana vuotena.

Jouluhuvimatka Suomeen ja Ruotsiin

MAURETANIA LLA, marrask. 27 päivä

jota persoonallisesti johtaa mr. H. Thorsdalen Minneapolisken konttorista. — Erikoishuoneet kaikille kolmannen luokan matkustajille. Erikoishuolto naisille ja lapsille. Monipuolinen ruokavalio. Kansallisia ruokia. — Matkustajat, jotka tulevat maihin Englannissa kuljetetaan rautateitse Lontoon kautta satamaan, josta he lähtevät Pohjanmeren laivalla. Lontoossa oloajalla laivayhtiö järjestää kolmannen luokan matkustajille vapaita katseluretkiä automobilleilla ympäri kaupungin. Ei ole myöskään erikoiskuluja hotelleista ja ruuasta.

Lisätietoja saadaksenne käännytkää lähimmän paikallisasiamiehemme tai suoraan meidän puoleemme.

THE CUNARD STEAMSHIP CO., Ltd.
25 BROADWAY, NEW YORK CITY